

POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION
Journal of Kasetsart University

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์

ปี 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2567)

ISSN 2985-0592 (Print)
ISSN 2985-1289 (Online)

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์

Political Science and Public Administration

Journal of Kasetsart University

ISSN 2985-0592 (Print)

ISSN 2985-1289 (Online)

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
- เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการวิจัย พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านรัฐศาสตร์ในแขนงวิชา การปกครองและการบริหารจัดการท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การบริหารงาน ยุติธรรมและความปลอดภัย รัฐประศาสนศาสตร์ และวิชาสาย สังคมศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตเนื้อหา

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์ รับพิจารณาบทความวิชาการ บทความวิจัย และบทความปริทัศน์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับแขนงวิชาการปกครอง และการบริหารจัดการท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การบริหารงานยุติธรรมและความปลอดภัย รัฐประศาสนศาสตร์ และวิชาสาย สังคมศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดออกตีพิมพ์เผยแพร่

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์ เป็นวารสารวิชาการซึ่งตีพิมพ์บทความวิชาการและบทความวิจัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จัดพิมพ์รายปี ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

4. เจ้าของ

ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. สำนักงานกองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์: 02-561-3480, 02-561-3484 ต่อ 2 โทรสาร: 02-942-8579 อีเมล: polscikuj@gmail.com เว็บไซต์: <https://so14.tci-thaijo.org/index.php/PSPAJKU>

6. ผู้จัดการวารสาร

นางสาวจตุรรัตน์ กวินรวีกุล และนายเปียนนาร์ต ศีกแสนพ่าย

7. สถานที่พิมพ์

บริษัท เอเชีย ดิจิตอลการพิมพ์จำกัด 21 19-20 ถนน งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

8. การพิจารณาบทความ

1. กองบรรณาธิการพิจารณากลับกรองบทความในเบื้องต้น โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของเนื้อหาของบทความกับขอบเขตเนื้อหาของวารสาร ความน่าสนใจ การนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ และความครบถ้วนตามมาตรฐานวิชาการ และจะพิจารณาความซ้ำซ้อนของบทความโดยการนำบทความเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบการคัดลอกผลงานการเขียนทางวิชาการผ่านโปรแกรม Turnitin
2. บทความที่ผ่านการพิจารณากลับกรองจากกองบรรณาธิการเบื้องต้นจะถูกนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 คน พิจารณาโดยใช้ระบบ U Double-blind peer review (ผู้พิจารณาไม่ทราบชื่อผู้เขียน และผู้เขียนไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา)
3. กระบวนการพิจารณาบทความตามข้อ (1) และ (2) จะใช้เวลาไม่เกิน 6 เดือน โดยกองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เขียนทราบ และหากกระบวนการพิจารณาล่าช้ากว่าที่กำหนด กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบถึงความล่าช้าดังกล่าว
4. ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงบทความ ให้ผู้เขียนแก้ไขบทความ และนำเสนอกองบรรณาธิการภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับการพิจารณา
5. การตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาของบทความย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) และเนื้อหาของบทความ กรณีที่เป็นบทความภาษาอังกฤษ เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนที่จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และรูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ก่อนนำเสนอบทความเข้าสู่ระบบ

6. และตลอดกระบวนการพิจารณาบทความ วารสารมีสิทธิ์ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความในกรณีที่ผู้เขียนไม่ดำเนินการแก้ไขภาษาอังกฤษให้มีความถูกต้องตามข้อเสนอแนะของกองบรรณาธิการ
7. กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ผ่านการพิจารณาและแก้ไขแล้วเข้าสู่กระบวนการเรียงพิมพ์และการตีพิมพ์เผยแพร่ โดยกองบรรณาธิการจะแจ้งกำหนดการตีพิมพ์เผยแพร่เบื้องต้นให้ผู้เขียนทราบ

9. ประกาศเกี่ยวกับลิขสิทธิ์

1. ข้อความที่ปรากฏในบทความแต่ละเรื่องในวารสารวิชาการเล่มนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละท่านไม่เกี่ยวข้องกับภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณาจารย์ท่านอื่น ๆ แต่อย่างใด ความรับผิดชอบองค์ประกอบทั้งหมดของบทความแต่ละเรื่องเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
2. หากมีความผิดพลาดใด ๆ ผู้เขียนแต่ละท่านจะรับผิดชอบบทความของตนเองแต่ผู้เดียว
3. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นลิขสิทธิ์ของภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หากบุคคลหรือหน่วยงานใดต้องการนำข้อมูลไปเผยแพร่ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาให้ถูกต้อง
4. บทความทุกเรื่องที่ตีพิมพ์ในวารสารจะผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (peer reviewer) ในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ตามกระบวนการที่กองบรรณาธิการกำหนด

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์
ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567) | ก

รายนามกองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการในวารสารวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2567) ประกอบด้วย

ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรนันท กุลนทปุระ	ที่ปรึกษา
2. รองศาสตราจารย์จุฑาทิพ คล้ายทับทิม	ที่ปรึกษา
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์	ที่ปรึกษา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ ไขคำ บรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

- รองศาสตราจารย์ ดร.วินัยกานต์ รุจิภักดิ์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพลิน กิตติเสรีชัย
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สิทธิ
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิณี ช่วยประคอง
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

5. อาจารย์ ดร.ณัฐภัทร์ รัถวงศ์วาน
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. อาจารย์ ดร.พรพรรณ เหมะพันธุ์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. อาจารย์ ดร.ชาย ไชยชิต
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.นันทร์พัช ไชยอัครพงศ์

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวจตุรรัตน์ กวินรวีกุล และนายเปียนนาร์ต คีกแสนพ่าย

บทบรรณาธิการ

ยินดีต้อนรับสู่ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 ของวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นฉบับที่มีความสำคัญและพิเศษอย่างยิ่งเนื่องในโอกาสครบรอบกึ่งศตวรรษของภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฉบับนี้ เราได้รวบรวมบทความที่มีความหลากหลายและครอบคลุมหัวข้อสำคัญ ๆ ในวงการรัฐศาสตร์ ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแรงบันดาลใจให้กับ นักวิชาการ นักวิจัย และผู้สนใจทั่วไป

วารสารฯ ฉบับนี้เริ่มต้นด้วยปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ หัวข้อ “วิสัยทัศน์ผู้นำกับการรับมือความเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน (Embracing Changes for Sustainability)” โดย H.E. Hun Saroeun เอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำประเทศไทย ซึ่งท่านได้นำเสนอแนวคิดและวิสัยทัศน์ของผู้นำในการปรับตัว และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างความยั่งยืนในสังคม

วารสารฯ ฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัยสามบทความ ได้แก่ งานวิจัย “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง” โดย กุลิสรา จำปาหอม และ

กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ที่นำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยที่น่าสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ ต่อมาบทความวิจัย “การส่งออกยางพาราไทยไปจีน (ค.ศ.1978 – 2008): นโยบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตลาดและความผันผวน” โดย อรญา บางประสิทธิ์ และอภิชา ชูติพงศ์พิสิฐกุล ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตลาดและความผันผวนในการส่งออกยางพารา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย และบทความวิจัยสุดท้าย “การจัดวางอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารอียิปต์ช่วงก่อนการเริ่มต้นและสิ้นสุดลงของเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013” โดย ณิชกร คล้ายสุบิน และมาริษา กองเงิน ที่ให้การวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการเมืองในประเทศอียิปต์ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในยุคปัจจุบัน

นอกจากนี้ วารสารฯ ฉบับนี้ ยังประกอบไปด้วยบทความวิชาการ “การเมืองจีนช่วงสี่ จิ้นผิง : นโยบายรอบรัฐ นโยบายต่างประเทศของจีน เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองภายในและระหว่างประเทศ” เกี่ยวกับการเมืองจีนปัจจุบัน ภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง โดย ธนชัย กานพรหมมา และคณะ ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประธานาธิบดีสี เหตุการณ์สำคัญทางการเมือง รวมถึงนโยบายภายในและต่างประเทศของจีน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญในการทำความเข้าใจทิศทางการเมืองของประเทศมหาอำนาจ และบทความ “เส้นทางการเมืองและนโยบายสำคัญของประเทศนาธิบตี หู จิ่นเทา” โดย ยศวุฒิ ว่องเขตต์กรณ์ และคณะ ซึ่ง

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์
ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567) | จ

สำรวจเส้นทางการเมืองและนโยบายสำคัญในสมัยของประธานาธิบดี
หู จิ่นเทา ที่ช่วยให้ผู้อ่านได้ภาพรวมและการวิเคราะห์การเมืองในยุคของ
ผู้นำท่านนี้

กองบรรณาธิการวารสารฯ หวังว่าบทความต่าง ๆ ในฉบับนี้จะเป็น
แหล่งความรู้และสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านทุกท่านในการศึกษาและ
ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในวงการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสน-
ศาสตร์ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ ไขคำ

บรรณาธิการ

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์

สารบัญ

รายนามกองบรรณาธิการ	ก
บทบรรณาธิการ	ค
สารบัญ	ง

บทความพิเศษ

ปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี ภาควิชา รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์: “วิสัยทัศน์ผู้นำกับการ รับมือความเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน (Embracing Changes for Sustainability)” H.E.Hun Saroeun	1
---	---

บทความวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง กุลิสรา จำปาหอม และกิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย	18
การส่งออกยางพาราไทยไปจีน (ค.ศ.1978 – 2008): นโยบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตลาดและความผันผวน อรุณา บางประสิทธิ์ และอภิชา ชูติพงศ์พิสิษฐ์	60
การจัดวางอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารอียิปต์ช่วง ก่อนการเริ่มต้นและสิ้นสุดลงของเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013 ณัฐกร คล้ายสุบิน และมาริษา กองเงิน	90

บทความวิชาการ

การเมืองจีนช่วงสี่ จักรวรรดิ : นโยบายรอบรัฐ นโยบาย
ต่างประเทศของจีน เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองภายในและ
ระหว่างประเทศ

ธนชัย กานพรหมมา และคณะ

เส้นทางการเมืองและนโยบายสำคัญของประธานาธิบดี
หู จิ่นเทา

ยศวุฒิ ว่องเขตต์กรณ์ และคณะ

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ 206

ปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี
ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์:
“วิสัยทัศน์ผู้นำกับการรับมือความเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน
(Embracing Changes for Sustainability)”

ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2567 ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล
อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

H.E.Hun Saroeun¹

Received: April 28, 2024 1; Revised: May 15, 2024; Accepted: June 25, 2024

บทนำ

ปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี ภาควิชารัฐศาสตร์
และรัฐประศาสนศาสตร์ ในหัวข้อ “วิสัยทัศน์ผู้นำกับการรับมือความ
เปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน (Embracing Changes for Sustainability)”

¹ เอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำประเทศไทย

เป็นการผสมผสานหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน ทั้งสาขาการปกครอง รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยหัวข้อนี้จะเน้นใน 2 เรื่องหลัก คือ 1. การรับมือกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน 2. วิสัยทัศน์ของผู้นำ

การรับมือความเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน

การรับมือความเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. ประเภทที่สามารถคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตมันจะเกิดอะไรขึ้น และ 2. ประเภทที่เราคาดการณ์ไม่ได้หรือยากที่จะคาดการณ์ หรือเรียกว่า เหตุสุดวิสัย สำหรับความเปลี่ยนแปลงที่คาดการณ์ได้ องค์ปาฐกแบ่งเป็น 4 ระดับเข้า และความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นส่งผลกระทบต่อทั้งดีและไม่ดีต่อการบริหารจัดการทั้งกิจการระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับองค์กร

สำหรับการจัดระดับและการเลือกประเภทความเปลี่ยนแปลงนั้น มาจาก องค์ความรู้ขององค์ปาฐกที่ได้ศึกษามาในระดับปริญญาตรี โดยได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการมาเป็นองค์ปาฐกในครั้งนี้ เปรียบเสมือนการกลับบ้านหลังที่สอง ซึ่งทำให้นึกถึงอดีตเมื่อ 20 ปีที่แล้ว ในวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นวันแรกที่องค์ปาฐกได้เข้ามาศึกษา ณ คณะสังคมศาสตร์ สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเป็นสถานที่แรกในประเทศไทยที่ได้มา

เยือน โดยในปัจจุบันนี้ได้กลับมาทำงานเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชามาโดยตลอด ซึ่งเริ่มจากการได้รับการแต่งตั้งเป็นกงสุลใหญ่ จังหวัดสระแก้วและในขณะนั้น องค์ปาฐกได้มีโอกาสเรียนหนังสือที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ในระดับปริญญาโท นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทที่กัมพูชา ด้านกฎหมายและรัฐประศาสนศาสตร์

เนื่องด้วยโอกาสปาฐกถาพิเศษครบรอบ 50 ปี ภาควิชารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ องค์ปาฐกจึงใช้โอกาสดังกล่าวในการขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพ คล้ายทับทิม รองหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตลอดจนขอบคุณที่ให้การต้อนรับองค์ปาฐกมาร่วมงานในครั้งนี้

สำหรับความเปลี่ยนแปลงระดับโลกนั้นแบ่งได้ 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ดังนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองและความมั่นคง

ความเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองและความมั่นคง หากพิจารณาย้อนกลับไปในอดีตจะพบว่าการเมืองและความมั่นคงของโลกเราได้เปลี่ยนผ่านมาหลายยุคหลายสมัย ซึ่งในครั้งนี้องค์ปาฐกจะยกมาบางสมัยเท่านั้น กล่าวคือการเปลี่ยนผ่านจากยุคหินสู่ยุคโลหะ ยุคไฟ คนรู้จักใช้ไฟ ยุคล่าอาณานิคม และยุคกอบกู้เอกราช มีการล่าอาณานิคมประกอบกับการกอบกู้เอกราช การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากสงครามโลกครั้งที่ 1

สงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเย็น ยุคมหาอำนาจชั่วคราว โดยหากพิจารณาในปัจจุบัน จะพบว่าโลกกำลังอยู่ในยุคมหาอำนาจหลายชั่ว

การเมืองและความมั่นคงโลกกำลังเปลี่ยนไปสู่ยุคมหาอำนาจหลายชั่ว ซึ่งจะเห็นว่ามีกำลังกลุ่มกันเป็นกลุ่ม BRICS, BRICS+, NATO, AUKUS, EU และ ASEAN เป็นต้น โดยที่มหาอำนาจอันดับหนึ่งไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้ และพยายามต่อต้านเพื่อรักษาความเป็นมหาอำนาจใหญ่สุดหรือชั่วคราวของตนให้ดำรงอยู่ตราบนานเท่านาน ในขณะที่มหาอำนาจที่กำลังฟื้นตัวกลับมาหรือเรียกว่า “หมีขาว” มหาอำนาจเกิดใหม่หลายชาติต่างพยายามยกระดับตนเองเพื่อแข่งขันความเป็นมหาอำนาจอันดับหนึ่งของโลก หากไม่สามารถเป็นมหาอำนาจทุกด้านอย่างน้อยสามารถเป็นมหาอำนาจด้านใดด้านหนึ่งของโลก ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้จะนำไปสู่การต่อสู้กันระหว่างมหาอำนาจอย่างร้อนระอุและก่อให้เกิดสงครามต่าง ๆ อย่างที่เผยแพร่ผ่านข่าวสารต่าง ๆ โดยหากติดตามจะเห็นว่าทั้งสงครามที่คล้ายกับสงครามเย็นสมัยก่อน และสงครามที่ร้อนระอุปะทะกันอย่างในปัจจุบัน

ดังนั้นจะเห็นว่า โลกในปัจจุบันอยู่ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างซับซ้อน และยากต่อการคาดการณ์ นอกจากนั้นยังมีสงครามการค้าและสงครามเทคโนโลยีระหว่างมหาอำนาจ เช่น ประเทศนี้ค้นพบ 5G ก่อน ประเทศที่เคยค้นพบ 4G ไม่ยอมรับ แล้วจึงหันมาเร่งพัฒนาเทคโนโลยี 6G ก่อน จึงเรียกว่าเป็น สงครามเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นมา

นอกจากนั้น ยังมีการสกัดกั้นกันและโจมตีระบบเทคโนโลยีของประเทศคู่แข่ง โดยอ้างว่าจะมีการรั่วไหลของข้อมูลความมั่นคงของประเทศ

สรุป ความเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองแสดงเกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต トラบิตที่มนุษย์ยังเคลื่อนไหวอยู่ ความเปลี่ยนแปลงก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่ตามนั้นไปด้วย

2. ความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ

หากพิจารณาในอดีตจะเห็นว่าระบบเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนมาหลายยุคหลายสมัย ตั้งแต่ยุคที่มนุษย์ต้องไปล่าสัตว์ทำเป็นอาหาร และยุคที่ผลิตเพื่อที่จะใช้กันในประเทศหรือในหมู่สังคมของตนเอง สืบเนื่องมาจนการผลิตจำนวนมาก ๆ เพื่อการค้าขาย ความมั่งคั่ง และสร้างความเป็นประเทศที่รวยและประเทศที่พัฒนาแล้ว จนทำให้มีการจัดลำดับการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศด้อยพัฒนาหรือยากจน ประเทศรายได้ปานกลาง โดยประเทศรายได้ปานกลางมี 2 ระดับ คือ ระดับต่ำ (Lower) และระดับสูง (Upper) สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ

นอกจากนั้นยังมีประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งจัดเป็น LDC และมี LLDC ด้วย ซึ่ง LLDC หมายถึง Land Lock Least Development Country ซึ่งมันมากกว่า LDC เนื่องจากว่าประเทศ LDC อาจอยู่ติดทะเล หรืออื่น ๆ ซึ่งจะมีโอกาสมากกว่า พอมี L มาอีกตัวค่อนข้างยาก ต้องปรับ โดยบาง

ประเทศได้ออกนโยบายว่าประเทศตนไม่ใช่ Land-Lock แต่เป็น Land-Link Country เพื่อสร้างค่าและยกระดับของประเทศตนขึ้นมา

ในปัจจุบันจะเห็นว่ามีความเปลี่ยนแปลงในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น อัตราการเกิดที่น้อยลง โดยหลายประเทศตอนนี้เจอปัญหาเรื่องประชากรที่กิดน้อย อีกทั้งตอนนี้เกาหลีใต้กับญี่ปุ่นประสบปัญหาอัตราการเกิดของประชากรลดน้อยลงอย่างมาก ซึ่งผู้สูงอายุมีจำนวนเยอะมากขึ้น จึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อระบบเศรษฐกิจของโลก ภูมิภาค และประเทศ จึงทำให้ต้องนำเข้าแรงงานต่าง ๆ จากประเทศอื่น เช่น ประเทศไทยต้องนำเข้าแรงงานมาจากประเทศกัมพูชา ประเทศลาว ประเทศพม่า และประเทศเวียดนามที่มีอัตราการเกิดและมีประชากรที่มีอายุวัยทำงานจำนวนมาก ซึ่งอันนี้เป็นความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดชัดเจนเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ ประเทศที่มีรายได้ปานกลางบางประเทศกำลังจะกลายเป็นประเทศที่มีมีรายได้สูง บางประเทศที่มีรายได้สูงพอเจอปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ สงครามต่าง ๆ ก็กำลังจะตกไปเป็นประเทศที่ยากจน สิ่งเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่สามารถมองได้ชัดจากข่าวสารต่าง ๆ

นอกจากนี้ในปัจจุบันก็ได้มีความเปลี่ยนแปลงจากการค้าขายแบบออฟไลน์ไปเป็นแบบออนไลน์ ซึ่งทำให้มูลค่าการค้าขายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีความคึกคักมากกว่าสมัยก่อน รวดเร็วกว่าสมัยก่อน เพราะฉะนั้นใครที่ใช้โอกาสนี้ได้ จะมีความได้เปรียบจากคนที่ปรับตัวไม่ทันตามไม่ทันในการปรับเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ อีกทั้งในอดีตมีการใช้เงินเหรียญถึงปัจจุบันก็ยังใช้อยู่เป็นเงินตราสกุลหลักในการแลกเปลี่ยนในการเทียบ

แต่ตอนนี้เริ่มมีเงินใหม่เข้ามาเพื่อแย่งชิงหน้าที่ของเงินสกุลดอลลาร์ และมีพวก Crypto Currency มีสกุลเงิน BRICS ที่กำลังคิดกันว่าจะตั้งขึ้นระหว่างประเทศที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นยังมีเงินหยวนของจีนด้วย

3. ความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี

ความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เดิมทีมนุษย์เราก็ค้นพบเครื่องจักรไอน้ำ และได้ปรับมาใช้น้ำมัน ซึ่งในปัจจุบันก็ใช้ไฟฟ้า และต่อไปก็จะใช้ไฮโดรเจน อีกทั้งการสื่อสารจาก 2G 3G 4G มาเป็น 5G ตลอดจนมี AI เข้ามากล่าวคือ โปรแกรม AI ช่วยลดอายุจากการแต่งรูปให้ดูเด็กลงได้ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และการบริหารจัดการของเรา

นอกจากนั้นยังเปลี่ยนจากเทคโนโลยีอนาล็อกมาเป็นดิจิทัล กล่าวคือ เศรษฐกิจเริ่มพัฒนามาเป็นเศรษฐกิจดิจิทัลแล้ว ทุกอย่างกลายเป็นสมาร์ต เช่น สมาร์ตทีวี หรือ ตู้เย็นสมาร์ต ตลอดจนมีการใช้ Social Media ต่าง ๆ เช่น Facebook ที่ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนในโลกนี้ ก็สามารถรับฟังได้ อีกทั้งในอนาคตอาจจะมี 6G แต่ใครจะเป็นผู้ค้นพบ 6G เรายังไม่ทราบ โดยอาจจะเป็นจีนหรือสหรัฐอเมริกา แล้วจะเกิดอะไรขึ้นถ้าใครค้นพบก่อน มีการแย่งกันอีกหรือไม่ สกัดกันอีกหรือไม่

4. ความเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันชีวิตคนเรา การทำงาน การบริหาร กิจการอื่น ๆ ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งนี้มีการพูดกันมานานแล้ว และเวทีระดับโลกก็มีการพูดคุยกันนัดพบปะกันมาหลายรอบ เช่น COP25, COP26 และ COP28 โดยมีการเจรจากันถึงเรื่องของการบริหารการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน โดยปัญหาเรื่องโลกร้อนเป็นปัญหาที่ต้องช่วยกันคำนึงและหาวิธีบริหารปัญหานี้ ตัวอย่างเช่น ประเทศไทย ประเทศกัมพูชา และประเทศแถบอาเซียนจะเป็นปีที่ร้อนที่สุดอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน คือ มีอากาศร้อนมากกว่า 40 องศา ฉะนั้นประชาชนจะเตรียมรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

5. ความเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณสุข

ความเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณสุขมีความเกี่ยวข้องกับภาวะโลกร้อนนี้ ดังจะเห็นได้จากโรคระบาดและติดต่อด้วย เช่น โควิด 19 ที่มีการแพร่ระบาด ติดต่อและเป็นอันตรายที่คร่าชีวิตของชาวโลกหลายล้านชีวิต ซึ่งสะท้อนว่าระบบสาธารณสุขของประเทศใดบ้างที่แข็งแกร่ง ประเทศใดบ้างที่ยังไม่แข็งแรง ในเมื่อเจอความเปลี่ยนแปลงที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน หรือเรียกว่า Unprecedented นอกจากโควิด ยังมี monkey pox ที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และคาดการณ์ว่าจะเป็นอย่างไรต่อไป

ความเปลี่ยนแปลงหลัก ๆ ทั้ง 5 ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากจะส่งผลต่อโลกแล้ว ยังได้ส่งผลซึ่งกันและกันด้วยซึ่งแยกกันไม่ออก หากจะวิเคราะห์ต้องนำทั้ง 5 ด้านนี้แล้วก็ด้านอื่น ๆ มาวิเคราะห์ร่วมด้วย เพื่อให้เกิดความครอบคลุม

ความเปลี่ยนแปลงระดับภูมิภาค

ความเปลี่ยนแปลงระดับภูมิภาค ซึ่งได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงระดับโลก เราจะเห็นว่าแต่ละภูมิภาคในโลกมีความเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันออกไป เช่น ยุโรปมีความเปลี่ยนแปลงที่ต่างจากเอเชีย คือ ปัญหาเรื่องผู้อพยพ นอกจากนี้ยังเผชิญกับสงครามยูเครนที่ได้รับกระทบ สำหรับสหรัฐอเมริกามีท่าทีชะลอการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องใครสงครามดังกล่าว ดังจะเห็นจากการอนุมัติงบประมาณช่วยเหลือยูเครนล่าช้าที่สุดค่อนข้างจะใช้เวลาช้านาน แล้วการเมืองภายในของเขากำลังจะมีการเปลี่ยนแปลง

ส่วนพื้นที่อื่น ๆ ในอเมริกายังเผชิญกับปัญหา เช่น อเมริกาใต้ก็มีปัญหาเฉพาะของอเมริกาใต้ ส่วนในตะวันออกกลางก็เจอปัญหาฉนวนกาซาและปัญหาอื่น ๆ อีก กล่าวคือปัญหาของตะวันออกกลางส่งผลกระทบต่อโลกเช่นกัน อย่างเช่น สงครามในฉนวนกาซามันก็ทำให้คนกลุ่มหนึ่ง กบฏฮูตีเข้าไปโจมตีเรือขนส่งสินค้าที่เขาคิดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำให้ทำสงครามในฉนวนกาซา ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบประมงอุปทาน ราคาต้นทุนการผลิตของโลก นอกจากนี้ในคาบสมุทรเกาหลีที่ คิมจองอึน สั่งให้

ทดลองนิวเคลียร์บ่อยมาก ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านพากันไปล้อมบีบประเทศอื่น ๆ ให้ช่วยเจรจา โดยปีนี้เริ่มปีใหม่มาฉลองปีใหม่ด้วยการลองอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่ ดังนั้นความมั่นคงในคาบสมุทรเกาหลีค่อนข้างที่จะเปราะบางเปราะบางมาก

ส่วนในอาเซียนมีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างที่ผ่านมา ตั้งแต่จากยุคสงครามสู้รบอันเนื่องจากผลของสงครามเย็น ซึ่งถ้ากลับไปดูในอดีตประวัติศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ของภูมิภาคของอาเซียนจะเห็นว่ามีสงครามร้อน เช่น สงครามที่เวียดนาม สงครามกลางเมืองที่กัมพูชา และวิกฤติที่มีเมียนมาร์ เป็นต้น อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงอีกหลายที่ทำให้เสถียรภาพของภูมิภาคเปราะบาง จึงทำให้ผู้นำของประเทศอาเซียนจำเป็นต้องมีการพบปะ พูดคุยกันเพื่อหาทางออกจากวิกฤติที่ภูมิภาคต้องเผชิญ

ความเปลี่ยนแปลงระดับประเทศ

ความเปลี่ยนแปลงระดับประเทศ ทุกประเทศมักจะมี ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเสมอ ไม่ว่าจะเป็นความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งบางประเทศก็ได้เปลี่ยนแปลงจากเลวร้ายกลายเป็นดี บางประเทศจากดีสู่ความเสียหายร้ายแรง

สำหรับประเทศไทย โดยประเทศไทยผ่านการบริหารประเทศของรัฐบาลหลายชุดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีการพยายามผลักดันให้ไทยกลายเป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการท่องเที่ยว ด้านการ

สาธารณสุข ด้านโลจิสติกส์ ด้านอื่น ๆ อีกมากมาย และเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคและในเวทีโลก และความพยายามเหล่านี้ของรัฐบาลที่ผ่าน ๆ มาทำให้เห็นภาพชัดและเกิดผลจริงด้วยว่าประเทศไทยได้เปลี่ยนไปจากเดิม ที่ไม่ค่อยมีบทบาทในเวทีโลกหรือเวทีภูมิภาคกลับกลายมามีบทบาทอย่างสำคัญ หากดูในโครงสร้างพื้นฐาน 50 ปีที่แล้ว กล่าวคือ โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง ยังมีได้สะดวกเท่ากับปัจจุบัน เช่น ตอนนี้มีบีทีเอสหลายสายตลอดจนมีรถไฟใต้ดิน โครงการ EEC และโครงการ Land bridge ที่ยิ่งใหญ่มหาศาลที่จะปรับเปลี่ยนโฉมของประเทศไทยไปโดยสิ้นเชิง เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงในประเทศกัมพูชาในระยะเวลา 45 ปี โดยนับจากที่กัมพูชาได้รับการปลดปล่อยจากระบอบเขมรแดงที่ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์คนกัมพูชา โดยกัมพูชามีการเปลี่ยนแปลงมหาศาลเช่นกัน ซึ่งเปลี่ยนจากการที่เป็นประเทศที่ไร้สันติภาพ เต็มไปด้วยสงครามกลางเมือง ระบบเศรษฐกิจของประเทศถูกทำลายอย่างสิ้นเชิง ซึ่งสงครามกลางเมืองเป็นผลมาจากสงครามเย็นด้วยในยุคนั้น แต่ปัจจุบันกลายเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา เป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมือง มีสันติภาพเต็มร้อย ตลอดจนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือ GDP อยู่ที่ 7% ต่อปีเป็นระยะเวลา 20 ปีติดต่อกันตั้งแต่ ค.ศ. 2009 ถึง 2019 ขณะที่ปีที่แล้วนี้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 5.6% และปีนี้คาดการณ์ว่าจะมีการเติบโต 6.6% ทำให้ประชาชนชาวกัมพูชามีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับเมื่อ 20 ปีที่แล้ว เช่น ในพนมเปญกับที่สีหนุวิลล์มีความเจริญ

ที่มากขึ้น บางคนบอกว่าเป็นการพัฒนาที่ปลอม แต่องค์กรปาฐกถณ์รู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เกิดขึ้นในกัมพูชา

ความเปลี่ยนแปลงที่น่าภูมิใจอีกหนึ่งประการคือเปลี่ยนจากประเทศที่เคยรับกองทัพ หมวกสีเขียวของ UN มาร์กษาสันติภาพตอนปี ค.ศ. 1992 และ ค.ศ. 1993 ก่อนเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกในประเทศ ญีปุ่น เป็นชาติแรก ที่กัมพูชาส่งทหารออกนอกประเทศครั้งแรก และเป็นชาติแรก ที่มากัมพูชา ตั้งแต่ปีค.ศ. 2006 กัมพูชามีสันติภาพ มีการพัฒนา และมีการส่งทหารเพื่อรักษาสันติภาพ ภายใต้ UN ไปรักษาสันติภาพในหลายประเทศ จนถึงบัดนี้

การระบาดของโควิด-19 ได้เปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่าง ชีวิตความเป็นอยู่ เช่น ต้องเปลี่ยนมา Work from home ถึงแม้จะมีความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างแต่ไม่ได้เปลี่ยนเป้าหมายของประเทศกัมพูชา คือเป้าหมายที่กัมพูชาได้ตั้งไว้ว่าจะเปลี่ยนตัวเองให้กลายเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับสูงภายใน ค.ศ. 2023 และเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในปี ค.ศ. 2050 สำหรับการเลือกตั้งก็ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงมหาศาลที่ เช่น ประเทศไทยมีรัฐบาลใหม่ทำให้มีโครงการใหม่ ๆ Land bridge หรือ การเป็น Hub 8 ด้าน หากทำได้จริงก็จะเปลี่ยนแปลงมหาศาล ในกัมพูชาก็เช่นกันท่านนายกรัฐมนตรีสมเด็จจุน มาเน็ตที่ได้มาเป็นนายกรัฐมนตรีผ่านการเลือกตั้งของประชาชนที่เลือกพรรค CPP บางท่านบอกว่าเป็นการส่งมอบอำนาจจากพ่อสู่ลูก แล้วก็ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีคนใหม่ท่าน สมเด็จจุน มาเน็ต มีโครงการจำนวนมาก สร้างโดยเฉพาะทุ่มเงินกว่าสี่กว่า

พินลันดอลลาร์ เพื่อที่จะอัปเดตโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานของประเทศ เช่น ถนนหน สะพาน ทางด่วนจากพนมเปญไปสีหนุวิลล์ เมื่อก่อนต้องใช้เวลา 6 ถึง 8 ชั่วโมงในการเดินทางระยะทางแค่ 230 กิโลเมตร ตอนนี้เหลือแค่ 1 ชั่วโมง 30 นาที

อีกทั้งยังมีโครงการพลิกโฉมหน้ากัมพูชาอย่างสิ้นเชิงคือโครงการที่เรียกว่า คลองพูนัน-เตโซ เป็นการขุดคลองเชื่อมต่อพนมเปญไปที่ทะเล เพราะกัมพูชาเป็นประเทศที่ติดทะเลเหมือนประเทศไทย ถ้าขุดตรงนี้ได้ จะเชื่อมท่าเรือน้ำจืดในพนมเปญ หากขุดคลองตรงนี้จะขนส่งสินค้าจากพนมเปญที่มีอุตสาหกรรมต่าง ๆ รอบพนมเปญลงท่าเรือน้ำจืดในพนมเปญขึ้นไปท่าเรือที่กัมโบ้ทได้เลย และชีวิตความเป็นอยู่การพัฒนาคอนโดตึกสูง ๆ ที่เราเห็นอยู่ติตรึมแม่น้ำเจ้าพระยาก็น่าจะเกิดขึ้นริมคลองที่จะขุดในอนาคตนี้เช่นกัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อประชาชนชาวกัมพูชาที่อยู่ตามบริเวณคลองที่จะขุดใหม่ประมาณ 2,600,000 คน ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงประเทศกัมพูชาอย่างพลิกหลังมือเป็นหน้ามือ

การเปลี่ยนแปลงของรัสเซียปีนี้จะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ แต่ตามข่าว ประธานาธิบดีใหม่อาจจะเป็นคนเดิม คือ บูดิน ซึ่งอาจจะอยู่อีก 6 ปี อย่างนั้นคือถ้าคนเดิมอยู่ก็คงจะไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการเมือง แต่อาจจะเปลี่ยนแปลงเรื่องอื่น ๆ สำหรับสงครามที่ยูเครนก็น่าจะยังคงดำเนินต่อไปถ้าคนเดิมยังอยู่ เพราะตอนนี้ความได้เปรียบกลับมาอยู่ที่รัสเซีย ซึ่งต้องติดตามสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่อไป

ส่วนในสหรัฐอเมริกานั้นก็มีการเปลี่ยนแปลง เพราะว่า เป็นประเทศมหาอำนาจโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยอ้อมส่งผลกระทบต่อที่อื่นด้วย ดังนั้นจำเป็นต้องติดตามดูความเคลื่อนไหวความเปลี่ยนแปลงในสหรัฐอเมริกาเป็นพิเศษ โดยหากการเลือกตั้งในเดือนพฤศจิกายนปีนี้ได้ โจไบเดน เช่นเดิม เราก็จะเดินช้า ๆ ตามนั้นไปอีก สถานการณ์โลกคงเดาไม่ยาก แต่หากได้ทรัมป์มาน่าจะต้องหวังว่าท่านจะไปทางไหน ซึ่งคาดเดายากอีกทั้ง นโยบาย America First ทุกอย่างต้องคิดถึงผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาก่อน ซึ่งยูเครน Zelenska จะหนาวกว่านี้หรือไม่ แล้วก็ภูมิภาคอื่น ๆ อีกจะถูกชูงูอย่างไร และสงครามการค้าจะปะทุขึ้นมาอีกหรือไม่ ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป

ความเปลี่ยนแปลงขององค์กร

ความเปลี่ยนแปลงขององค์กร โดยแต่ละองค์กรจะมีความเปลี่ยนแปลงเหมือนประเทศ ภูมิภาค และโลก โดยการพิจารณาผลกระทบหรือความเปลี่ยนแปลงขององค์กรอาจทำได้ผ่านการจัดทำ SWOT matrix หรือวางแผนทักส์ หรือหรือทำเป็น scenario ซึ่งอาจจะมีแผน A แผน B แผนระยะเฉพาะหน้า ระยะกลางระยะยาว การรับมือที่นั้นอาจทำอย่างเหมาะสมตามความถนัด ความสามารถ ต้นทุน และขอบเขตความรับผิดชอบที่มี ส่วนความเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถคาดเดานั้น จำเป็นต้องวางแผนบริหารความเสี่ยง เพราะว่าคาดการณ์ไม่ได้ว่าจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร จึงทำให้มีบริษัทประกันขึ้นมาจำนวนมาก ทั้งประกันชีวิต ประกัน

อื่น ๆ ซึ่งมีไว้เพื่อบริหารความเปลี่ยนแปลงที่คาดการณ์ไม่ได้ แต่สามารถ
บรรเทาความเสี่ยงลง

วิสัยทัศน์ผู้นำ

วิสัยทัศน์ผู้นำ หรือ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ จากตำราว่าด้วยภาวะผู้นำ
และความเป็นผู้นำที่องค์ปาฐกเคยศึกษาผนวกกับประสบการณ์ โดย
วิสัยทัศน์ผู้นำมักมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับผู้นำแต่ละท่าน ซึ่งยาก
ที่จะตีความว่าวิสัยทัศน์แบบไหนดี ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากที่สุด เว้น
แต่ได้เห็นผลงานที่ปรากฏขึ้นจากการปฏิบัติงานจริงแต่ทั้งนี้ทั้งนั้น องค์
ปาฐกได้สังเกตเห็นว่าผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และประสบความสำเร็จในหน้าที่การ
งานหรือในชีวิต มักมีหลักคิดและบุคลิกลักษณะดังนี้

1. รู้จักวางตัวให้เหมาะสม ปลอดภัยอยู่เสมอ ซึ่งผู้นำประเภทนี้จะ
รู้ว่าเมื่อช่างชนกัน และเราไม่ใช่ช่างเราแค่หญ้าหรือมดตัวเล็ก ๆ จะต้อง
ไปอยู่ตรงไหนที่จะปลอดภัย ซึ่งผู้นำแบบนี้จะประสบความสำเร็จ และรู้เขารู้
เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง โดยจะรู้ว่าผู้อื่นเก่งด้านไหน ขนาดไหน แล้ว
เรามีความสามารถด้านไหน ซึ่งมาจากทฤษฎีที่ของจีน

2. กล้าตัดสินใจ และตัดสินใจให้ถูกที่ถูกลงเวลา ดังคำกล่าวที่ว่า เรา
ต้องให้ยาคนที่เขากำลังต้องการยาหรือต้องให้การรักษาต่อคนที่กำลังป่วย

ฉะนั้น หากเกิดความเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องยอมรับและหาวิธีรับมือ รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมเท่าทัน

3. ใจกว้าง ยืดหยุ่นและใจเย็น ยึดมั่นในความเป็นมืออาชีพ professionalism ซึ่งไม่เอาอารมณ์มาตัดสินใจในเวลาทำงาน งานคืองาน อารมณ์ ความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัว และไม่เลือกปฏิบัติ ว่า ชาตินี้จะต้องให้มาตรฐานนี้ อีกชาติหนึ่งต้องอีกมาตรฐานหนึ่ง กล่าวคือ ต้องเท่าเทียมกันทั้งหมดหมด เช่น อาจารย์ของมหาลัยเกษตรศาสตร์ที่ผม ได้ที่พูดในวิดีโอทัศน์ว่า ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ดูแลเท่าเทียมกันหมด

4. บริหารเวลาและสุขภาพอย่างลงตัว เพราะผู้บริหารต้องบริหาร เวลาเก่งควบคู่กับการบริหารสุขภาพเก่งด้วย มิใช่เก่งเรื่องอื่น ๆ แต่สุขภาพ แย่ลง ชีวิตก็ไม่ประสบความสำเร็จ

5. มองการณ์ไกล ภารกิจหรือพันธกิจสุดท้ายที่ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จต้องทำคือรู้จักสร้างผู้นำรุ่นใหม่ เพื่อที่จะมารับช่วงรับช่วงต่อ ตามทัศนะขององค์ปาฐกตามที่ได้เรียนจากนายผม “ถ้าเรา Failed to prepare ก็ต้อง prepare to be failed” ซึ่งจะเตือนสติเราอยู่เสมอว่าต้อง เตรียมพร้อม

6. มีคุณธรรม และให้อภัยต่อลูกน้องหรือว่าเพื่อนร่วมงาน และใช้ คนให้เหมาะสมกับความถนัด หากลูกน้องปฏิบัติงานไม่ดี เราต้องหันมามอง ตนเองด้วยว่ามอบหมายงานได้เหมาะสมกับความถนัดหรือไม่ เช่น ลาว

บอกว่า “เราเอานิ้วหนึ่งชี้ผู้อื่น แต่ต้องเอาอีก 3 นิ้วชี้กลับมาตัวของเราเองด้วย”

กล่าวโดยสรุป การรับมือกับความเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างยั่งยืนในระดับหนึ่งที่ยอมรับได้นั้น จำเป็นต้องเข้าใจความเปลี่ยนแปลงทั้งในอดีตเพื่อเป็นบทเรียนความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคตอันใกล้และไกลให้ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้ และมีการวางแผนเตรียมความพร้อมรับมืออย่างรอบคอบเหมาะสม ทันท่วงที และฝึกสร้างวิสัยทัศน์แบบผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีหลักคิดและบุคลิกลักษณะดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในช่วงท้าย องค์ปาฐกได้อวยพรให้คณาจารย์ทุกท่านและแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน น้อง ๆ ที่นั่งฟังอยู่ให้มีสุขภาพแข็งแรง ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ส่วนน้อง ๆ ขอให้เรียนได้เกรด A กันทุกคนเลยนะครับ และปิดท้ายด้วยการอวยพรให้ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ที่ได้เปลี่ยนจากคณะหมวดวิชามาเป็นภาควิชา ขอให้ในอนาคตเปลี่ยนแปลงเป็นคณะเพื่อจะได้มีศักยภาพผลิตคนดี ๆ เก่ง ๆ มารับใช้สังคมบริหารประเทศในยุค AI และเทคโนโลยีหลัง AI อีกต่อไป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

กุลิสรา จำปาหอม¹

กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย²

Received: April 7, 2024 ; Revised: May 20, 2024; Accepted: June 25, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง 3. ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยแรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง 4. ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง 5. ศึกษาว่า

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปัจจัยแรงจูงใจ หรือปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองและเสนอแนะกลยุทธ์ในการปรับปรุงการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

การวิจัยนี้เป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณศึกษากลุ่มตัวอย่างจากพนักงานส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง จำนวน 313 คน ตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะจงจากผู้บริหาร จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ เงินเดือน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุและอายุการทำงานที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (4) ปัจจัยแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความก้าวหน้าในการ

ทำงาน (5) ปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ (6) ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองยังพบปัญหาและอุปสรรค คือ บุคลากรและงบประมาณมีจำกัด บุคลากรขาดแรงจูงใจ ขาดการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ ระบบสารสนเทศขาดความทันสมัย ถ้าจะให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นจะต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน พัฒนาความรู้และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วน

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์, การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ธรรมาภิบาล, จังหวัดระนอง

Factors influencing the achievement of the administration of local administrative organizations in Ranong Province.

Kulisara Jumpahom³

Kittipong Keatwatcharachai⁴

Abstract

This study aims to 1. Address the level of achievement in administration of local government organizations in Ranong Province. 2. Compare personal factors that affect the achievement in administration of local government organizations in Ranong Province. 3. Examine the relationship between motivational factors and the achievement of the administration of local administrative organizations in Ranong

³ Master's Degree in Public Administration students of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University.

⁴ Associate Professor in the Department of Management Science at Sukhothai Thammathirat Open University.

Province. 4. Investigate the relationship between good governance factors and the achievement of the administration of local administrative organizations in Ranong Province. 5. Predict at least one motivational factor or at least one good governance factor influencing the achievement of the administration of local administrative organizations in Ranong Province. 6. Explore the problems and obstacles in the management of local government organizations in Ranong province and propose strategies for improvement.

This research uses a mixed-methods approach, with a quantitative study of a sample group consisting of 313 local employees in Ranong province. The qualitative research involves in-depth interviews with key managers responsible for driving the management of local government organizations in Ranong province at each level. Data analysis includes content analysis, and statistical tools such as frequency, mean, percentage, standard deviation, analysis of variance, and multiple regression analysis.

The findings reveal that 1. The administrative achievement of local government organizations in Ranong Province is at a high level. 2. Personal factors, comprised of

gender, education level, occupation, and salary have no significantly differ in their achievement. However, ages and working years have different management achievements with statistical significance at the 0.05 level. 3. Motivation and good governance factors are related to the administrative achievements of local administrative organizations in Ranong Province with statistical significance at the 0.01 level. 4. Motivational factors relating to the achievement with statistical significance at the 0.05 level are acceptance, relationships, and work progress. 5. Factors of good governance predicting the achievement are morals, transparency, participation, and responsibility at significant level of 0.05. 6. For administrative functions of local government organizations in Ranong Province, challenges persist, including limited personnel and budget. There is a lack of motivation among personnel, insufficient integration of work in the area, and an outdated information system. To enhance management capability, it is crucial to apply the principle of good governance, foster work motivation, implement new technology at work, constantly develop tacit knowledge and evaluate overall performance, including encourage employee participation and work integration at large.

Keywords: Achievements, Administration of local government organizations, Good governance, Ranong Province

บทนำ (Introduction)

เมื่อโลกก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลง เกิดวิทยาการความรู้ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างก้าวกระโดด นำมาซึ่งปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ (Globalization phenomenon) ที่ทำให้สังคมโลกถูกเชื่อมเข้ามามีเป็นระบบเดียวกันภายใต้กติกาเงื่อนไขอันเป็นสากล ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ต้องปรับกระบวนทัศน์ในการพัฒนาและปรับจุดยืนด้านนโยบายของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนจึงจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการบริหารไปสู่รูปแบบใหม่ ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกจึงไม่อาจปฏิเสธกระแสแห่งพลวัตนี้ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อรับกับเงื่อนไขใหม่ของโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเมืองโลกที่การบริหารราชการแบบเดิมอาจไม่สามารถตอบสนองได้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนได้อีกต่อไป ดังนั้นการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานภาครัฐจะเป็นการบริหารงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยเน้นการนำแนวทางของภาคธุรกิจมาประยุกต์ใช้กับการบริหารภาครัฐเพื่อให้เกิดความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างถูกต้อง

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์
ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567) | 25

การปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานภาครัฐหรือการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินจะสามารถตอบสนองต่อโลกาภิวัตน์ และปัญหาการขาดประสิทธิภาพของการบริหารราชการแผ่นดินในสังคมการเมืองได้ ดังนั้นแนวคิดการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่' (New Public Management) จึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารงานภาครัฐ โดยนำหลักของการเพิ่มและแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานของภาครัฐ อาศัยกลไกตลาดในการเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันหรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม การลดขนาดองค์กรให้เล็กลง การกระจายอำนาจ ตลอดจนการเปลี่ยนมุมมองต่อประชาชนให้เป็นการมองประชาชนในฐานะลูกค้า หรือผู้รับบริการที่รัฐต้องมอบสินค้าหรือบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และเหมาะสม ซึ่งการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มักมีรูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลหรือมีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การมีความโปร่งใสในการทำงานและการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่า เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นรูปแบบของการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารกันเองเพื่อเป็นการลดอำนาจหน้าที่ของรัฐส่วนกลาง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำงานเป็นไปตามหลักแห่ง

การปกครองตนเอง มีความโปร่งใส และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการให้บริการประชาชนและจัดกิจกรรมสาธารณะต่างๆ มีรายได้เป็นของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานต่างๆ โดยจะต้องรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งกำหนดให้การบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามระบบคุณธรรม จึงต้องมีการนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาปรับใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน เกิดการบริหารงานแบบมีอาชีพ ค่าจ้างถึงหลักความคุ้มค่า สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้นได้อีกทั้งยังให้ความสำคัญต่อคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพในการมุ่งเน้นการให้บริการประชาชน เนื่องจากการทำงานและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่จังหวัดระนองและทำงานเกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอยากเข้าใจ เรียนรู้ และหาคำตอบที่จะเป็นประโยชน์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระนอง ได้ใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ วางแผน และนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

- เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง
- เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยแรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง
- เพื่อศึกษาว่าปัจจัยแรงจูงใจอย่างน้อย 1 ปัจจัย หรือปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

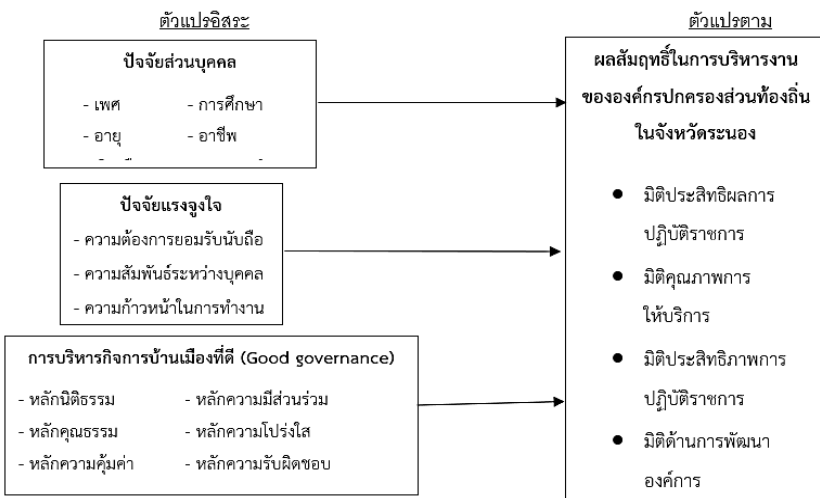
ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการสังเคราะห์ข้อมูลตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ตามแนวคิด ทฤษฎีสรุปไว้ 3 ด้าน ดังนี้

- ปัจจัยด้านบุคคล มีนักวิชาการที่ศึกษาไว้ดังนี้ นันทน์ภัส แลวงศนิล (2563), ญัฐกิตติ์ อินตะเสนา และเกรียงกมล ศรีมา (2560), อานันตาทพร อุปถัมภ์ และไชยา ยี่มิวิไล (2560).

2. ปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีนักวิชาการที่ศึกษาไว้ดังนี้ นันทน์ภัส แลวงศ์นิล (2563), ธัญญารัตน์ เรียนกะศิลป์ (2556), วิไล ชัยสมภาร (2559), นิภาวรรณ รอดโรคา (2556), อธิการ แสนสุวรรณศรี ละม้าย ร่มเย็น และ สัญญาครณ์ สวัสดิ์ไธสง (2563), เบญจวรรณ สุขนิยม (2561), ชัชรินทร์ ทองหม่อมราม และบุญอนันต์ พินัยทรัพย์. (2564), Octaviannand., K., and Pandajaitan and Sadikin Kuswanto (2017).

3. ปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีนักวิชาการที่ศึกษาไว้ ดังนี้ นันทน์ภัส แลวงศ์นิล (2563), ธัญญารัตน์ เรียนกะศิลป์ (2556), วิไล ชัยสมภาร (2559), นิภาวรรณ รอดโรคา (2556).

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ Herzberg (1959: 113-115) ที่กล่าวถึง ทฤษฎีสองปัจจัย⁵เพื่อที่จะหาหนทางในการเพิ่มผลผลิตลดการขาดงาน และสร้างความสัมพันธ์อันดีในการทำงาน ที่นำไปสู่การสร้างแรงจูงใจในด้านของการมอบหมายงานที่ทำหาย การยกย่องชมเชยเมื่องานประสบความสำเร็จ การพิจารณาให้ทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ในอีกทางหนึ่งผู้นำต้องดำเนินงานเพื่อไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจ เป็นการธำรงรักษาหรือค้ำจุนทั้งสภาพร่างกายและจิตใจของบุคลากรในหน่วยงาน เช่น การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าแรงที่เหมาะสม การมีสภาพแวดล้อมในที่ทำงานเอื้อต่อการปฏิบัติงานสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างานกับลูกน้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดความรักและผูกพันต่อองค์การ, Maslow (1954: 80) ที่กล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ⁶แสดงให้เห็นว่าความต้องการของมนุษย์สามารถ

⁵ เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในงานและปัจจัยที่นำไปสู่ความไม่พึงพอใจในงาน

⁶ ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของของมาสโลว์มีลำดับขั้นความสำคัญ 5 ชั้น จากต่ำไปสูง (Hierarchy of Needs) ได้แก่ 1.ความต้องการของร่างกาย 2.ความต้องการความปลอดภัย 3.ความต้องการด้านสังคม 4.ความต้องการการยกย่อง และ 5.ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต

จัดลำดับขั้นได้ สามารถนำทฤษฎีของมาสโลว์ไปปรับใช้โดยคำนึงถึงแรงจูงใจของบุคคล ความต้องการพื้นฐาน ความมั่นคงของสถานภาพ การยกย่องชมเชยเพื่อสร้างขวัญกำลังใจที่ดี, Alderfer (1972: 507-532) ที่กล่าวถึงทฤษฎี ERG มีส่วนคล้ายและแตกต่างจากทฤษฎีลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยแบ่งความต้องการมนุษย์ออกเพียง 3 ชั้น⁷ และไม่คำนึงว่าความต้องการใดเกิดก่อน และMcGregor ที่กล่าวถึง ทฤษฎี X⁸ และทฤษฎี Y⁹ ที่เน้นการพัฒนาตนเองของมนุษย์ สร้างความรู้สึกรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ทั้งเป้าหมายที่เป็นส่วนบุคคล และเป้าหมายขององค์การ ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการปฏิบัติงานหรือกระทำการใด ๆ เนื่องจากมีผลจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในลักษณะต่างๆ รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 คือการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมอย่าง

⁷ ประกอบด้วย 1.ความต้องการความอยู่รอด 2.ความต้องการสัมพันธ์ และ 3.ความต้องการความก้าวหน้า

⁸ มองมนุษย์ในแง่ลบ เชื่อว่าพื้นฐานของคนมักขาดความรับผิดชอบและเกียจคร้าน ต้องมีผู้บังคับบัญชาคอยควบคุม

⁹ มองมนุษย์ในด้านบวก มองว่ามนุษย์มีความขยัน และมีความรับผิดชอบ เป็นที่มาของหลักการด้านมนุษยสัมพันธ์ที่เชื่อว่ามนุษย์เป็นผู้ที่ชอบสังคม ต้องมีความสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ชอบธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักธรรมาภิบาล¹⁰เป็นแนวทางที่นำมาใช้จัดระเบียบเพื่อให้องค์กรสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และแนวคิด Balanced Scorecard (B.S.C.) พัฒนามาจากระบบการประเมินผลงานและการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เลือกสะท้อนพันธกิจและกลยุทธ์ขององค์กรจากบนลงล่าง (Top-Down)¹¹มีการประยุกต์ใช้กับการบริหารงานภาครัฐโดยนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางกำหนดปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จและตัวชี้วัดผลการดำเนินการหลักขององค์กรในการพัฒนาระบบการบริหารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยพิจารณาองค์การจากมุมมองของสำนักงานข้าราชการพลเรือน (2555: 2) 4 มิติ ประกอบด้วย มิติประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ มิติคุณภาพการให้บริการ มิติประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และมิติด้านการพัฒนาองค์การ เพื่อให้ได้ตัวแปรสำหรับการวัดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผลการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และยกระดับผลการปฏิบัติงานขององค์กรให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น

¹⁰ หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

¹¹ คือ ผู้บริหารจะเป็นผู้เริ่มในการเปลี่ยนแปลง แล้วค่อยถ่ายทอดการเปลี่ยนแปลงลงมาสู่ผู้ปฏิบัติ

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองมีไม่ต่ำกว่าระดับมาก

2. กลุ่มปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, เงินเดือน และอายุการทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

3. กลุ่มปัจจัยแรงจูงใจ ได้แก่ ความต้องการยอมรับนับถือ, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, ความก้าวหน้าในการทำงานมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

4. กลุ่มปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ หลักนิติธรรม, หลักความมีส่วนร่วม, หลักคุณธรรม, หลักความโปร่งใส, หลักความคุ้มค่า และหลักความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

5. มีปัจจัยแรงจูงใจอย่างน้อย 1 ปัจจัย มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

6. มีปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างน้อย 1 ปัจจัย มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจตัดขวางแบบสอบถามที่เป็นปลายปิดเพื่อสำรวจความคิดเห็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ได้แก่ พนักงานส่วนท้องถิ่น ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งและเป็นวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามคำถามปลายเปิดสอบถามความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง และผสมผสานการวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่น

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง จำนวน 31 แห่ง และมีตัวแทนประชากร ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง จำนวน 31 แห่ง จำนวน 31 คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 1 คน นายกเทศมนตรีจำนวน 12 คน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 18 คน (2) สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คือ กลุ่มพนักงานส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง จำนวน 31 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,444 คน ได้แก่ข้าราชการ จำนวน 480 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 40 คน พนักงานจ้าง 924 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ

ไม่ใช่ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยจะพิจารณาคัดเลือกผู้บริหารที่มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองในแต่ละระดับจำนวนทั้งสิ้น 3 ราย เพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมดของกลุ่มประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง นายกเทศมนตรีเมืองระนอง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทรายแดง 2. สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการวิจัยครั้งนี้คือ พนักงานส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง จำนวนทั้งสิ้น 1,444 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อถือร้อยละ 95 ได้มาเป็นตัวแทนของประชากรพนักงานส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง จำนวน 313 คนนำจำนวนพนักงานส่วนท้องถิ่นของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองมาคำนวณแบบกำหนดสัดส่วนโดยแบ่งเป็นชั้นภูมิและทำการสุ่มเลือกตัวแทนพนักงานส่วนท้องถิ่นในแต่ละชั้นภูมิเพื่อตอบแบบสอบถาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสอบถามออนไลน์ (Questionnaire Online) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจเอกสารจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย อาทิ ตำรา หนังสือ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมทั้งสื่อออนไลน์ และข้อมูลปฐมภูมิที่จะจัดเก็บ ประกอบไปด้วย แบบสอบถาม แบบสอบถามออนไลน์ โดยขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างต้องมีการชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจวัตถุประสงค์และตั้งใจตอบคำถามตามความเป็นจริงและตรงประเด็น หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล บันทึกรายการคำตอบต่างๆ ลงในคู่มือรหัสแบบฟอร์มมาตรฐาน แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองแต่ละระดับและจัดทำแนวทางคำถามแนบพร้อมหนังสือ นำไปยื่นให้กับผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง และทำการนัดหมาย เมื่อเริ่มการสัมภาษณ์อธิบายให้ผู้สัมภาษณ์รับทราบว่า ข้อมูลที่ได้นั้นจะนำไปใช้ในการศึกษาและเป็นข้อมูลในวิทยานิพนธ์เท่านั้น เพื่อลดความกังวลของผู้ให้สัมภาษณ์ และสร้างบรรยากาศในการสัมภาษณ์ให้เป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างอิสระเสรี โดยไม่มีการขึ้นาคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกให้มากที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ว่าเพียงพอหรือไม่ในการหาคำตอบการวิจัย และสรุปผลข้อมูลตามกรอบแนวคิดทฤษฎี ในส่วนของการวิเคราะห์แบบสอบถามจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย (Results)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง สรุปผลตามวัตถุประสงค์จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ดังแสดงตาม ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

มิติที่	รายการ	ระดับผลสัมฤทธิ์		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	มิติด้านการพัฒนาองค์กร	4.11	0.74	มาก
2	มิติประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติการ	4.15	0.70	มาก
3	มิติประสิทธิภาพการปฏิบัติการ	4.26	0.67	มาก
4	มิติคุณภาพการให้บริการ	4.13	0.73	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.16	0.71	มาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง สรุปผลตามวัตถุประสงค์จากการศึกษาเปรียบเทียบของปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ และอายุการทำงาน ที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้น เพศ, การศึกษา, อาชีพ และเงินเดือนที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองที่แตกต่างกัน ดังแสดงตาม ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

ผลสัมฤทธิ์ ปัจจัย	ค่า sig					
	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	เงินเดือน	อายุการทำงาน
การพัฒนาองค์กร	0.184	0.178	0.580	0.943	0.329	0.015
ประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ	0.308	0.020	0.594	0.653	0.227	0.000*
ประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ	0.154	0.051	0.123	0.117	0.468	0.007*
คุณภาพการให้บริการ	0.182	0.004*	0.223	0.596	0.163	0.001*
รวม	0.171	0.022	0.391	0.608	0.261	0.001*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe กับตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 3 – 7

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุ ในด้านคุณภาพการให้บริการ

คุณภาพการ ให้บริการ	\bar{x}	ต่ำกว่า	30 – 40	41 – 50	51 ปีขึ้นไป
		30 ปี	ปี	ปี	ไป
		4.27	4.20	4.07	3.99
ต่ำกว่า 30 ปี	4.27	-	0.985	0.110	0.046*
30 – 40 ปี	4.20	-	-	0.130	0.058
41 – 50 ปี	4.07	-	-	-	0.775
51 ปีขึ้นไป	3.99	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุ ในด้านคุณภาพการให้บริการพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ด้านคุณภาพการให้บริการโดยจำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน 1 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับกลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองในด้านคุณภาพการให้บริการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุการทำงานในภาพรวม

ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน	\bar{x}	ต่ำกว่า	5 –	11 –	มากกว่า 20
		5 ปี	10 ปี	20 ปี	ปีขึ้นไป
		4.31	4.09	4.02	4.11
ต่ำกว่า 5 ปี	4.31	-	0.052	0.003*	0.253
5 – 10 ปี	4.09	-	-	0.893	0.997
11 – 20 ปี	4.02	-	-	-	0.855
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	4.11	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุการทำงานในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงานต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองในภาพรวม โดยจำแนกตามอายุการทำงานที่แตกต่างกัน 1 คู่

ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับกลุ่มที่มีอายุการทำงาน 11 – 20 ปี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองในภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอายุการทำงาน 11 – 20 ปี

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุการทำงานด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ

ประสิทธิผลการปฏิบัติ ราชการ	\bar{x}	ต่ำกว่า	5 –	11 –	มากกว่า 20
		5 ปี	10 ปี	20 ปี	ปีขึ้นไป
		4.35	4.05	3.97	4.13
ต่ำกว่า 5 ปี	4.35	-	0.017*	0.001*	0.339
5 – 10 ปี	4.05	-	-	0.860	0.918
11 – 20 ปี	3.97	-	-	-	0.556
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	4.13	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุการทำงานด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงานต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ โดยจำแนกตามอายุการทำงานที่แตกต่างกัน 2 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับกลุ่มที่มีอายุการทำงาน 5 - 10 ปี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุการทำงาน 5 - 10 ปี และ กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับกลุ่มที่มีอายุการทำงาน 11 - 20 ปี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุงานต่ำกว่า 5 ปี มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุงาน 11 - 20 ปี

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุการทำงาน ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ	\bar{x}	ต่ำกว่า	5 –	11 –	มากกว่า 20 ปี
		5 ปี	10 ปี	20 ปี	ขึ้นไป
		4.20	4.20	4.15	4.19
ต่ำกว่า 5 ปี	4.20	-	0.113	0.019*	0.258
5 – 10 ปี	4.20	-	-	0.950	1.000
11 – 20 ปี	4.15	-	-	-	0.974
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	4.19	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุการทำงานด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการโดยจำแนกตามอายุการทำงานที่แตกต่างกัน 1 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับกลุ่มที่มีอายุ

การทำงาน 11 – 20 ปี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุงาน 11 – 20 ปี

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุงาน ด้านคุณภาพการให้บริการ

คุณภาพการ ให้บริการ	\bar{x}	ต่ำกว่า	5 –	11 –	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
		5 ปี	10 ปี	20 ปี	ไป
		4.28	4.12	3.97	4.04
ต่ำกว่า 5 ปี	4.28	-	0.279	0.002*	0.153
5 – 10 ปี	4.12	-	-	0.451	0.932
11 – 20 ปี	3.97	-	-	-	0.927
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	4.04	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยจำแนกตามอายุการทำงานด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงานต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ด้านคุณภาพการให้บริการ โดยจำแนกตามอายุการทำงานที่แตกต่างกัน 1 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับกลุ่มที่มีอายุการทำงาน 11 – 20 ปี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองด้านคุณภาพการให้บริการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุการทำงาน 11 – 20 ปี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัจจัยแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง สรุปผลตามวัตถุประสงค์จากการศึกษา พบว่าค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านแรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง มีความสัมพันธ์กัน มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านแรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

	การ พัฒนา องค์การ	ประสิทธิผล การปฏิบัติ ราชการ	ประสิทธิภาพ การปฏิบัติ ราชการ	คุณภาพ การ ให้บริการ	ผลสัมฤทธิ์ ในการ บริหารงาน
แรงจูงใจ	.743**	.719**	.674**	.748**	.774**
ความต้องการ ยอมรับนับถือ	.665**	.654**	.618**	.693**	.706**
ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	.664**	.670**	.618**	.676**	.705**
ความก้าวหน้า ในการทำงาน	.613**	.560**	.532**	.592**	.617**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2-tailed).

ตัวแปร แรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน คือ ตัวแปรในภาพรวม
ตัวแปรที่เหลือทั้งหมด คือ ตัวแปรในภาพย่อย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง สรุปผลตามวัตถุประสงค์จากการศึกษา พบว่าค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับผลสัมฤทธิ์ในการ

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์
ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567) | 47

บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง มีความสัมพันธ์กัน มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) หมายความว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

	การ พัฒนา องค์กร	ประสิทธิผล การปฏิบัติ ราชการ	ประสิทธิภาพ การปฏิบัติ ราชการ	คุณภาพ การ ให้บริการ	ผลสัมฤทธิ์ ในการ บริหารงาน
การบริหาร กิจการ บ้านเมืองที่ดี	.773**	.780**	.775**	.788**	.835**
หลักนิติธรรม	.651**	.630**	.610**	.640**	.679**
หลักคุณธรรม	.692**	.677**	.662**	.687**	.729**
หลักความ โปร่งใส	.770**	.775**	.767**	.767**	.825**

	การ พัฒนา องค์การ	ประสิทธิผล การปฏิบัติ ราชการ	ประสิทธิภาพ การปฏิบัติ ราชการ	คุณภาพ การ ให้บริการ	ผลสัมฤทธิ์ ในการ บริหารงาน
หลักความมี ส่วนร่วม	.748**	.735**	.726**	.720**	.785**
หลักความ รับผิดชอบ	.762**	.787**	.732**	.758**	.815**
หลักความ คุ้มค่า	.274**	.302**	.359**	.358**	.345**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2-tailed).

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ปัจจัยแรงจูงใจอย่างน้อย 1 ปัจจัย หรือปัจจัย การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างน้อย 1 ปัจจัย มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองสรุปผล ตามวัตถุประสงค์จากการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความถดถอย เชิงเส้นแบบพหุ พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการ บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความต้องการยอมรับนับถือ (Sig. = 0.000) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Sig. = 0.019) และ ความก้าวหน้าในการทำงาน (Sig. = 0.000) ดังตารางที่ 10 และปัจจัยการ บริหารบ้านเมืองที่ดี ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์
ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567) | 49

0.05 ได้แก่ หลักคุณธรรม (Sig. = 0.001) หลักความโปร่งใส (Sig. = 0.000) หลักความมีส่วนร่วม (Sig. = 0.003) และหลักความรับผิดชอบ (Sig. = 0.000) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยของปัจจัยแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง (Enter Multiple Regression Analysis)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	1.081	0.143		7.558	0.000		
ความต้องการยอมรับนับถือ	0.328	0.047	0.357	6.978	0.000	0.480	2.081
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.277	0.043	0.337	6.438	0.000	0.457	2.187
ความก้าวหน้าในการทำงาน	0.142	0.034	0.198	4.216	0.000	0.568	1.762
R = 0.782	Adjusted R ² = 0.608 Durbin – Watson = 1.828						
R ² = 0.612	Std. Error of the Estimate = 0.33709						

โดยสรุปผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ เงินเดือน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุและอายุการทำงานที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (4) ปัจจัยแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความก้าวหน้าในการทำงาน (5) ปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ

อภิปรายผล (Discussion)

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง อภิปรายผลดังนี้

ระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองไม่ต่ำกว่าระดับมาก ซึ่งจังหวัดระนองมีระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองในมิติประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการมากที่สุด เนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองนำเครื่องมือทางการบริหารสมัยใหม่หรือแนวคิด

การบริหารแบบสมดุลง มาปรับใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐตามแนวคิดของก.พ.ร. เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองให้มากขึ้น ทั้งนี้ก็ยังให้ความสำคัญกับผลของการปฏิบัติงานเห็นได้จากคะแนนของมิติที่รองลงมาคือ มิติประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติการ มิติคุณภาพการให้บริการ และมิติด้านการพัฒนาองค์กร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทน์ภัส แลวงศ์นิล (2563), อธิการ แสนสุวรรณศรี ละมัย ร่มเย็นและสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2563), เบญจวรรณ สุขนิยม (2561), ณัฐกิตติ์ อินต๊ะเสนา และเกรียงกมล ศรีมา (2560), และอานันตาทพร อุปถัมภ์ และไชยา ยี่มิวิไล (2560) ประกอบกับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองมีการสร้างความตระหนักถึงการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ปลุกฝังความตั้งใจในการบริการประชาชนให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน บุคลากรของหน่วยงานในพื้นที่ได้ปฏิบัติตามนโยบายการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยดี มีการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองมีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานในระดับมาก โดยในด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันในส่วนของอายุและอายุการทำงานที่แตกต่างกันจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานนั้น ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทน์ภัส แลวงศ์นิล (2563), และอานันตาทพร อุปถัมภ์ และไชยา ยี่มิวิไล (2560) ซึ่งเมื่อพิจารณาดูผลการเปรียบเทียบแล้วอาจเห็นผลที่ขัดแย้งกันคือกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่าจะมีคุณภาพในการทำงานที่ดีกว่า ส่วนกลุ่มที่มีอายุการทำงานต่ำกว่ามักจะมีผลสัมฤทธิ์ในด้านประสิทธิผล

ประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และคุณภาพการให้บริการดีกว่ากลุ่มที่มีอายุการทำงานสูงน่าจะเป็นเพราะความเคยชินจากการปฏิบัติงานทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ดังเช่นความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองที่มีข้อจำกัดในเรื่องความซ้ำซ้อนของภารกิจและอำนาจหน้าที่ ปัญหาบุคลากรขาดแคลน มีการโยกย้ายบ่อยครั้งทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง การตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบ และการตีความของกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการต่างๆ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจอย่างชัดเจน อาจก่อให้เกิดความผิดพลาดและปัญหาในการปฏิบัติได้ แต่ในส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆ มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกิตติ์ อินตะเสนา และเกรียงกมล ศรีมา (2560) กลุ่มปัจจัยด้านแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง โดยผลปรากฏว่า ความต้องการการยอมรับนับถือและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นมีค่าความสัมพันธ์สูงสุดใกล้เคียงกัน และตามมาด้วยความก้าวหน้าในการทำงานสอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์นภัส แลวงศ์นิล (2563), อธิการ แสนสุวรรณศรี ละมัย ร่มเย็น และสัญญาพรรณ สวัสดิ์ไธสง (2563), และเบญจวรรณ สุขนิยม (2561) และนิภาพรรณ รอดโรคา (2556) ส่วนกลุ่มปัจจัยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง สอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์นภัส แลวงศ์นิล (2563), นิภาพรรณ รอดโรคา (2556)

และธัญญารัตน์ เรียนกะศิลป์ (2556) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก นั้นล้วนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานทุกข้อจะขาดข้อใดไปไม่ได้ โดยเฉพาะหลักความโปร่งใสและหลักความรับผิดชอบที่มีความสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระ แต่หากขาดความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการดำเนินงานก็อาจจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานล้มเหลวได้ ในส่วนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองด้านแรงจูงใจ ที่ประกอบด้วย ความต้องการยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความก้าวหน้าในการทำงานสอดคล้องกับงานวิจัยของซัชรินทร์ ทองหม่อมราม และบุญอนันต์ พิณยทรัพย์ (2564), Octaviannand., K., and Pandajaitan and Sadikin Kuswanto (2017), และอธิการ แสนสุวรรณศรี ละมัย ร่มเย็น และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2563) เป็นไปตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ ทั้งทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow และทฤษฎี ERG ของ Alderfer ที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความต้องการในการยอมรับและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนั้นการจะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานให้เกิดขึ้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านแรงจูงใจ การสร้างความสัมพันธ์อันดี และโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ ปัจจัยในด้านหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น

ว่า หลักคุณธรรมความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบขององค์กรจะเป็นตัวผลักดันให้เกิดหลักความมีส่วนร่วมที่จะช่วยขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองได้ ถึงแม้หลักนิติธรรมและหลักความคุ้มค่าจะยังไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีอำนาจในการบังคับให้บุคคลปฏิบัติตามกฎหมายได้โดยตรงหรือสามารถบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ แต่สามารถเห็นแนวโน้มของการพัฒนาและการตระหนักถึงความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ เห็นได้จากข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารที่ให้ความสำคัญและมองเห็นถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานในองค์กรของตนเองนั้นเป็นผลมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติรัตน์ มานีพารักษ์ (2564), และทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559) กล่าวได้ว่า ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองจะประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นจะต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เสริมทัพความเข้มแข็งขององค์กรด้วยการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อจะได้สามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองมีจำนวน 2 ปัจจัย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ควรกำหนดมาตรการและบังคับใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดอย่างจริงจัง ปฏิบัติงานตามแนวทางการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ควรลดภาระค่าใช้จ่าย และยกเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มี ความจำเป็นออกไป ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ ให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ และควรมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ควรให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง และเหมาะสม ดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด เน้นการทำงานแบบเชิงรุกมากกว่าเชิงรับอย่างเดียว ควรมีการจัดวางระบบควบคุมภายในให้รัดกุม เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันการปฏิบัติงานมิให้เกิดการผิดพลาด ถูกตรวจสอบโดยหน่วยงานอื่น

1.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในให้ครอบคลุม เพื่อจะได้นำไปสู่การคิดเชิงกลยุทธ์ สามารถวางกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ ควรให้ความสำคัญในการกำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาให้ชัดเจนผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรมหน่วยงานควรส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนา

ศักยภาพของบุคลากรให้ต่อเนื่อง ควรมีการยกย่อง ชมเชยในการปฏิบัติ
หน้าที่ของเจ้าหน้าที่

นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์
ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่ม
ศักยภาพให้ทั้งบุคคลและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย โดยมองว่าการส่งเสริมองค์กรให้มีความสัมพันธ์
อันดี ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาพื้นที่ รับฟังความคิดเห็นเพื่อ
ปรับปรุงในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในพื้นที่เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีคุณภาพ และควรมีการวัดผลการ
ปฏิบัติงานด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรมจะสามารถผลักดันให้ผลสัมฤทธิ์
ขององค์กรสูงขึ้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
พัฒนาท้องถิ่นโดยการนำเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชน จะ
ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างทันท่วงที ตรงจุด ส่งผล
ให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองมี
ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานของ
เทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของ
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในจังหวัดระนองมีซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการ
บริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

2.2 ควรศึกษาติดตาม และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชัชรินทร์ ทองหม่อมราม และบุญอนันต์ พิณยทรัพย์. (2564). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารการเมืองการปกครอง* 11,1 (มกราคม-เมษายน) : 118-139
- ฐิติรัตน์ มานีพารักษ์ .(2564). ประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น* 5,1 (มกราคม-เมษายน) : 1-8
- ณัฐกิตติ์ อินตะเสนา และเกรียงกมล ศรีมา (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานพระพุทธศาสนา 17 จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559). “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา”. *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*

ัญญารัตน์ เรียนกะศิลป์. (2556). “ผลสัมฤทธิ์ในการให้บริการสาธารณะ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี” *วารสาร
การจัดการสมัยใหม่* 11,1 (มกราคม – มิถุนายน) : 73-83

นันทน์ภัส แลงค์นิล. (2563). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการ
บริหารงานของเทศบาลในจังหวัดแพร่” *วารสารการจัดการ
สมัยใหม่* 18,2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) : 70-80.

นิภาวรรณ รอดโรคา. (2556). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการ
ปฏิบัติงานของข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ส่วนกลาง” *วารสารการจัดการสมัยใหม่* 11,1 (มกราคม –
มิถุนายน) : 48 – 60

เบญจวรรณ สุขนิยม. (2561). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการนำ
งานวิจัยข้าวโพดหวาน”

วิไล ชัยสมภาร. (2558). “ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการของพนักงาน
เทศบาลในจังหวัดลำพูน” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2555). *คู่มือการกำหนด
สมรรถนะในราชการพลเรือน*. สืบค้นคืนวันที่ 4 มีนาคม 2565
จาก <https://www.ocsc.go.th/e-learning>

อธิการ แสนสุวรรณศรี ละมัย ร่มเย็น และสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง. (2563).
“ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการของโครงการ
ชลประทานสกลนคร” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์

มหาบัณฑิตสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

อานันดาพร อุปลัมภ์ และไชยา ยี่มิวิไล. (2560). “ผลสัมฤทธิ์ยุทธศาสตร์
การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาของ กองบัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ” *วารสาร
มหาวิทยาลัยพายัพ* 27,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 199-205

Alderfer, C. (1972). *Existence, relatedness and growth Human
needs in organizational settings*. New York : Free Press

Herzberg, F. (1959) *The Motivation to Work*. New York : John
Wiley & Sons

Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality*. New York :
Harpers

Octaviannand, R., Pandjaitan, N. K., & Kuswanto, S. (2017).
Effect of Job Satisfaction and Motivation towards

Employee's Performance in XYZ Shipping Company.

Retrieved 5 May 2023, from

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1138941.pdf>

การส่งออกยางพาราไทยไปจีน (ค.ศ.1978 – 2008): นโยบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตลาดและความผันผวน

อรญา บางประสิทธิ์¹

อภิชา ชูติพงศ์พิสิษฐ์²

Received: April 03, 2024; Revised: May 17, 2024; Accepted: June 25, 2024

บทคัดย่อ

ประเทศไทยริเริ่มเพาะปลูกยางพาราครั้งแรกเมื่อค.ศ. 1900 ด้วยความคาดหวังของรัฐบาลที่ต้องการผลักดันให้การส่งออกยางพาราให้เข้ามาแทนที่การส่งออกดีบุกที่ประสบปัญหาราคาสินค้าตกต่ำในคริสต์ศตวรรษที่ 20 การส่งออกยางพาราของไทยเติบโตอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งทศวรรษ 1980 ประเทศจีนก้าวขึ้นเป็นตลาดส่งออกยางพาราของไทยเมื่อจีนปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่ตามแนวทาง 4 ทันสมัยและการเปิดประเทศออกสู่ตลาดโลก ความเปลี่ยนแปลงในจีนส่งผลให้จีนนำเข้ายางพาราจากไทยมากขึ้นเพื่อสนองตอบการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ในจีน ประกอบกับไทยสามารถ

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: Oraya.ba@hotmail.com

² คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: apicha.c@live.ku.th

พัฒนาการผลิตยางให้ได้มาตรฐานสากลและพร้อมแข่งขันในตลาดโลก ด้วยปัจจัยทั้งการเปิดประเทศของจีนและศักยภาพการผลิตของไทยส่งผลให้จีนกลายเป็นคู่ค้าอย่างอันดับหนึ่งของไทยนับตั้งแต่ ค.ศ. 2003 เป็นต้นมา

งานวิจัยนี้นำเสนอสถานะทางการค้ายางพาราระหว่างไทยกับจีน ภายหลังจากจีนเปิดประเทศจนถึง ค.ศ. 2008 จากการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลาดังกล่าว ส่งออกยางพาราไทยไปจีนขยายตัวขึ้นด้วยความต้องการสินค้าของจีน อย่างไรก็ตามการส่งออกยางพาราไทยต้องประสบปัญหาในบางช่วงเวลา เนื่องจากความผันผวนของความต้องการสินค้าของจีน ปัญหาด้านการผลิตยางในไทย และนโยบายของรัฐซึ่งมีผลต่อการส่งออกยางพาราไทยไปยังจีน

คำสำคัญ: ยางพารา, เศรษฐกิจไทย, เศรษฐกิจจีน

Para Rubber from Thailand to China, 1978 – 2008: Policies, Factors affecting Market and Fluctuations

Oraya Bangprasit³

Apicha Chutipongpisit⁴

Abstract

In 1900, rubber was first planted in Thailand with the intention of the government pushing rubber exports to take the place of tin exports, which were struggling due to low prices in the 20th century. Up until the 1980s, Thailand's rubber exports were still expanding. Following significant economic reforms in line with the Four Modernization and *China's participation* in the World Trade Organization, China became Thailand's primary destination for rubber exports. As a result of changes, China is now importing more rubber from Thailand in order to keep up

³ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: Oraya.ba@hotmail.com

⁴ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: apicha.c@live.ku.th

with the expansion of its automotive sector. Furthermore, Thailand can enhance its rubber production to fulfill global standards and be prepared to contend in the global market. From 2003 onward, China has emerged as Thailand's top trading partner for rubber, largely due to factors such as Thailand's production potential and China's opening up.

The analysis revealed that the expansion of Thai rubber exports to China during that period was attributed to the growing demand for Chinese products. However, variations in Chinese demand for Thai rubber can pose a challenge to the country's exports. Thailand's rubber exports to China are impacted by issues with its rubber industry and government policy.

Keywords: Para rubber, Thai economy, Chinese Economy

บทนำ

การค้าต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศซึ่งในปัจจุบัน “ยางพารา” นับเป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกสำคัญของไทยที่ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ อีกทั้งยังเป็นโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้ประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืนเนื่องจากยางพาราเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นต่อระบบอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตขึ้นในหลายประเทศ รัฐบาลไทยเล็งเห็นโอกาสทางเศรษฐกิจจากการส่งออกยางพาราจึงกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพการผลิตมาอย่างต่อเนื่องจนยางพาราไทยกลายเป็นที่ต้องการอย่างมากในตลาดโลก (สำนักการสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2565)

ตั้งแต่ทศวรรษ 1980 ประเทศไทยขยายตลาดการส่งออกสู่ภูมิภาคเอเชียมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศจีนซึ่งเกิดการปฏิรูปเศรษฐกิจเมื่อค.ศ. 1978 เพื่อให้ประเทศก้าวหน้า ทันสมัย และมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคง ด้วยการกำหนดนโยบายสำคัญ 3 ประการ คือ นโยบายเปิดประตู (Open-Door Policy) นโยบาย 4 ทันสมัย (Four Modernizations) และนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ ค.ศ. 1994 (Formal Policy on Development of Automobile) นอกจากนี้ประเทศจีนยังปรับตัวตามเงื่อนไขการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ใน ค.ศ. 2001 ส่งผลให้จีนเริ่มพัฒนาความสัมพันธ์กับต่างประเทศและเปิดกว้างทางการค้ามากขึ้น โดยเฉพาะการค้ายางพารา

ซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมในจีน จากบันทึกสถิติทางการค้าพบว่า ประเทศจีนนำเข้ายางพาราไทยมากเป็นอันดับต้น ๆ ภายหลังจากที่จีนเปิดประเทศและต่อมากลายเป็นคู่ค้าอย่างอันดับหนึ่งกับไทยเมื่อ ค.ศ. 2003 โดยมีปริมาณนำเข้ายางไทยมากถึง 650,898 เมตริกตัน (นุชนารถ กังพิสตาร และคณะ, 2550: 12-13)

จากการศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกยางพาราไทยไปจีนหรือการค้ายางพาราระหว่างไทย-จีนที่ผ่านมาสามารถแบ่งประเด็นศึกษาสำคัญได้ 3 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่ศึกษาผลประโยชน์ที่ประเทศจีนได้รับจากการเปิดการค้าระหว่างประเทศภายใต้ระบบทุนนิยมเสรีซึ่งยังขาดการมองถึงผลประโยชน์จากการค้าสินค้าสำคัญอย่างยางพาราโดยเฉพาะ เช่น งานของนันท์วัลย์ ศกุนตนาค กล่าวถึงสถิติการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของจีนที่ขยายตัวมากขึ้นหลังเข้าร่วมองค์การการค้าโลก (WTO) (นันท์วัลย์ ศกุนตนาค, 2544: 14-15) และงานของสุรชัยสุรชัย ศิริไกร กล่าวถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน (สุรชัย ศิริไกร, 2537) กลุ่มที่สองมุ่งศึกษาปริมาณการส่งออกและมูลค่าราคายางพาราทำให้ขาดการวิเคราะห์ถึงศักยภาพการผลิตหรือรูปแบบยางพารา อันมีผลต่อการวิเคราะห์ถึงความได้เปรียบในการส่งออกไปยังตลาดยางพาราจีน เช่น งานของDamrong และ Seung Yeon Choi ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการแข่งขันของผู้ส่งออกยาง

ธรรมชาติชั้นนำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านค่าดัชนีความได้เปรียบโดย
เปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA)
(Sattayawaksakul and Choi, 2017) หรืองานของสุรเกียรติ์ ปริชาติ
นนท์ กมลทิพย์ ใหม่ชุม และ อนุพงศ์ วงศ์ไชยอธิบายถึงความได้เปรียบการ
ส่งออกยางพาราไทยเชิงคุณภาพเมื่อเทียบกับประเทศผู้ผลิตยางพาราอื่น
ผ่านค่าเฉลี่ย RCA (สุรเกียรติ์ ปริชาตินนท์, กมลทิพย์ ใหม่ชุม และ อนุพงศ์
วงศ์ไชย, 2563: 113) อย่างไรก็ตามในกลุ่มนี้ยังขาดการวิเคราะห์ถึง
ศักยภาพการผลิตและรูปแบบยางพาราอันมีผลต่อการวิเคราะห์ถึงความ
ได้เปรียบในการส่งออกไปยังตลาดยางพาราจีน กลุ่มที่สามอธิบายถึง
ผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาลไทยต่ออุตสาหกรรมยางพารา
ระดับประเทศ เช่น งานของวิชุดา อัจชะกุลวิสุทธิ กล่าวถึงการแทรกแซง
ราคายางและการลดกำลังผลิตภายในประเทศ (วิชุดา อัจชะกุลวิสุทธิ,
2546) งานของนิธิตา สิริพงศ์ทักษิณวิเคราะห์ถึงปัญหาภายในประเทศ
ไทยไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังเนื่องจากรัฐบาลไม่ได้ออกแนวทาง
ดำเนินการที่หนักแน่นมากพอ (นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ, 2562: 129-140)
หรือในงานของพัฒน์นอร์ ศิริสุวัฒน์ และธีรศักดิ์ จินดาบถ วิเคราะห์ถึง
นโยบายภาครัฐที่ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมยางพาราในเชิงธุรกิจใน
ประเทศมากกว่าธุรกิจการส่งออก (พัฒน์นอร์ ศิริสุวัฒน์ และ ธีรศักดิ์
จินดาบถ, 2556: 40-47) จะเห็นว่าการศึกษเกี่ยวกับยางพาราไทยที่ผ่าน

มามุ่งเน้นในประเด็นเกี่ยวกับการส่งออกยางพาราไทยไปต่างประเทศและนโยบายของรัฐบาลไทย ยังขาดการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตและการค้ายางพาราไทยกับตลาดสำคัญอย่างจีน ดังนั้นบทความนี้จึงมุ่งอธิบายเกี่ยวกับการส่งออกยางพาราไทยไปยังจีน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การค้ายางพาราไทย-จีน และนโยบายของรัฐบาลไทยและจีนที่มีผลต่อการค้าดังกล่าวในระหว่าง ค.ศ. 1978 – 2008

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งออกยางพาราจากไทยไปจีนระหว่าง ค.ศ.1978 - ค.ศ.2008
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการค้ายางพาราไทย-จีน
3. เพื่อศึกษานโยบายไทย-จีนที่มีผลต่อการค้ายางพารา

ภูมิหลังยางพาราไทย: การค้าและการเพาะปลูก

ยางพาราถูกค้นพบครั้งแรกบริเวณทวีปอเมริกาใต้ก่อนจะเกิดการเรียนรู้วิธีขึ้นรูปยางพาราหรือแปรรูปยางพาราให้กลายเป็นสินค้าหลากหลายประเภทจนสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศที่เพาะปลูกยางพาราด้วยสาเหตุนี้จึงเกิดการเผยแพร่การเพาะปลูกสวนยางพาราไปยังประเทศต่าง ๆ เริ่มจากทวีปยุโรป อเมริกาและกลุ่มประเทศที่อยู่ภายใต้

อาณานิคมยุโรปอย่างมาเลเซีย สิงคโปร์ อินเดีย เป็นต้น สำหรับการทาสวนยางอาชีพในประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งแรกในพื้นที่ภาคใต้ อำเภอกันตังเมื่อ ค.ศ. 1900 (สำนักงานเทศบาลเมืองกันตัง, ม.ป.ป.) ช่วงแรกการทำสวนยางอาชีพในประเทศไทยยังไม่เป็นที่นิยมในหมู่ชาวบ้านทั่วไปหรือเกษตรกรชาวไทยมากนัก เนื่องจากการทำสวนยางพาราจำเป็นต้องใช้ต้นทุนและเวลานานกว่าจะเกิดผลกำไร ผู้ที่ทำสวนยางพาราในช่วงแรกนี้จึงมักเป็นกลุ่มข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ แต่ด้วยความพยายามของรัฐบาลที่ต้องผลักดันให้การทำสวนยางอาชีพเป็นที่แพร่หลายในหมู่ประชาชนหรือเกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิตสำหรับการส่งออก รัฐบาลได้ประกาศใช้นโยบายบังคับปลูกทางอ้อมประกอบกับความสำเร็จด้านการผลิตและการส่งออกยางพาราของประเทศเพื่อนบ้านทำให้ท้ายที่สุดการทำสวนยางอาชีพกลายเป็นที่นิยม และสามารถส่งออกยางพาราไทยได้ครั้งแรกเมื่อค.ศ. 1906 (สุธัญญา ทองรักษ์, 2546)

พัฒนาการของตลาดการส่งออกยางพาราไทยในช่วงก่อนค.ศ. 1978 สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้ช่วงแรก คือ ระหว่างค.ศ.1906 -ค.ศ. 1938 ช่วงนี้อาณานิคมอังกฤษมีอิทธิพลในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ทำให้ตลาดส่งออกยางพาราไทยจะเน้นส่งผ่านประเทศพ่อค้าคนกลางที่เป็นประเทศในอาณานิคมอังกฤษประกอบไปด้วย ปีนัง สิงคโปร์และมลายู ส่วนการส่งออกโดยตรงมีเพียงเล็กน้อยในเดนมาร์ก ลอนดอน นิวยอร์กและตามรัฐเอกราชที่ตั้งอยู่นอกชายฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือของ

ยุโรป ซึ่งปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นความต้องการผลผลิตยางพาราช่วงนี้มาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 2 ประกอบกับการสิ้นสุดลงของสงครามครั้งที่ 1 อันเป็นเหตุให้อุตสาหกรรมยุโรปเสียหายอย่างหนัก ขณะเดียวกันอุตสาหกรรมยานยนต์ในสหรัฐอเมริกาได้เติบโตขึ้นจนมีความต้องการนำเข้ายางพาราจากประเทศในอาณานิคมอังกฤษที่เป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อยางพาราไทย

ช่วงที่สองเกิดระหว่างค.ศ.1939 – 1945 หรือช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงต้นสงครามประเทศไทยสามารถส่งออกยางพาราโดยตรงให้แก่สหรัฐอเมริกาในปริมาณมากพร้อมทั้งส่งออกยางผ่านกลุ่มประเทศภายใต้อาณานิคมอังกฤษดั้งเดิมควบคู่กัน แต่เมื่อเข้าสู่ค.ศ. 1941 ตลาดส่งออกยางพาราไทยเดิมนั้นเริ่มสั่นคลอน เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าสู่ภาวะสงครามจากการรุกรานของญี่ปุ่น (มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, ม.ป.ป.) ประกอบกับตลาดการขนส่งยางพาราในสิงคโปร์ที่เป็นหนึ่งในตลาดส่งออกยางพาราไทยสำคัญแต่เดิมได้รับความเสียหายจากการทำสงครามกับญี่ปุ่น นอกจากนี้ประเทศญี่ปุ่นยังพยายามบีบบังคับให้ไทยส่งออกยางพาราให้ตนเพียงประเทศเดียวเพื่อใช้เป็นยุทธโธปกรณ์สงคราม แม้ว่าตอนแรกประเทศไทยจะยังคงยืนกรานในความเป็นกลางทางการเมืองไม่เข้าฝักใฝ่หรือช่วยเหลือฝ่ายใดเป็นพิเศษจึงไม่ยอมจำนนต้องการบังคับของญี่ปุ่น แต่ในภายหลังกประเทศไทยได้แปรเปลี่ยนหันไปร่วมเป็นพันธมิตร

กับประเทศญี่ปุ่นทำให้สัดส่วนการส่งออกยางพาราไทยเริ่มแบ่งส่งออกสู่ตลาดญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่

ช่วงที่ 3 คือ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือระหว่าง ค.ศ.1945 - 1978 ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด สหรัฐอเมริกาเริ่มเข้ากว้านซื้อยางจากต่างประเทศเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์โดยให้ประเทศไทยลงนามสัญญาการค้ายางพารากับสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดนี้ สหรัฐอเมริกากลายเป็นตลาดรับซื้อยางพาราไทยอีกครั้ง แต่ในระยะต่อมาสหรัฐอเมริกาเริ่มหันไปพึ่งพายางสังเคราะห์ จึงลดการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศ ประกอบกับสัญญาการค้ายางพาราระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาได้สิ้นสุดลงเช่นกัน ประเทศไทยจึงเริ่มส่งออกยางพาราไปยังประเทศอื่น โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นที่เริ่มมีการผลิตยานยนต์เกิดขึ้นและเคยเป็นประเทศพันธมิตรกับไทย

โดยภาพรวมการส่งออกยางพาราไทยก่อนค.ศ. 1978 มีตลาดส่งออกสำคัญของไทย คือ ประเทศในยุโรป สหรัฐอเมริกา และกลุ่มตลาดกลางค้ายางพาราอันได้แก่ สิงคโปร์และมาเลเซีย ก่อนจะเริ่มขยายการส่งออกยางพาราไทยไปยังญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ยางพาราไทยมีความสำคัญต่อตลาดเหล่านี้ คือ การปฏิวัติอุตสาหกรรมที่ทำให้อัตราการใช้ผลผลิตจากยางพาราอันเป็นหนึ่งในวัตถุดิบสำคัญของการสร้างสินค้าทางอุตสาหกรรม การเกิดสงครามที่ทำให้

ยางพารากลายเป็นสิ่งสำคัญในการทำยุทธปัจจัย และการเติบโตของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมยานยนต์

ยางพาราไทยไปจีน: ตลาดใหม่ตั้งแต่ทศวรรษ 1980

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงแต่ละประเทศรวมถึงไทยต่างเร่งแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูประเทศให้กลับสู่สภาวะปกติ พร้อมทั้งพัฒนาให้ประเทศเกิดการเติบโตทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม สำหรับประเทศไทยได้มีการพยายามพัฒนาเศรษฐกิจผ่านความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการต่อยอดการค้ายางพาราที่เป็นสินค้าส่งออกสำคัญมาแต่เดิม โดยครั้งนี้รัฐบาลไทยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจอย่าง ปัญหาโครงสร้างหรือการกระจุกตัวของอุตสาหกรรม เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมมักเกิดขึ้นอยู่เพียงแคในเมืองส่วนพื้นที่แถบชนบทยังคงขาดการพัฒนาทำให้ประชาชนส่วนใหญ่พยายามอพยพเข้าสู่ตัวเมืองเพื่อหาโอกาสในการทำงานและปัญหาสำคัญ คือ การขาดดุลทางการค้ากับต่างประเทศโดยเฉพาะกับจีน แม้ว่าอัตราทางการค้าระหว่างไทย-จีนจะมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยมาแต่หากเทียบจากสถิติแล้วประเทศไทยเป็นฝ่ายนำเข้าสินค้าจากจีนมากกว่าจึงขาดสมดุลทางการค้า (อุปกรณ์ หลีคำ, 2562: 108-140)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ถูกประกาศใช้เมื่อค.ศ. 1982 และมีระยะเวลาดำเนินการรวมทั้งสิ้น 4 ปี โดยแผนพัฒนาดังกล่าวจะมุ่งเน้นแก้ไขปัญหทั้ง 6 ส่วน คือ 1.การกำหนดแผนดำเนินการเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการปรับปรุงโครงสร้างมากกว่าการขยายขอบเขตความเจริญทางเศรษฐกิจ 2.การมุ่งเน้นกระจายผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วน 3.จัดการพัฒนาพื้นที่ในแถบชนบทให้เกิดความทันสมัย 4.ส่งเสริมให้เกิดการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงแห่งชาติ 5.จัดทำแผนการปฏิบัติงานที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงไปพร้อมกับการกระจายอำนาจการบริหารและพัฒนาส่วนท้องถิ่น 6.ผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงลดการแทรกแซงกิจการจากภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

สำหรับประเด็นที่น่าสนใจจะเป็นส่วนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องของเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศโดยตรง ซึ่งภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับนี้ จะมุ่งเน้นปรับปรุงโครงสร้างของระบบอุตสาหกรรมที่กำลังขยายตัวในไทยด้วยการส่งเสริมการออกพร้อมปรับลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลทางการค้า ซึ่งรัฐบาลไทยไม่เพียงผลักดันให้เกิดการลงทุน การปรับอัตราภาษีพร้อมทั้งปรับปรุงระเบียบข้อบังคับการส่งออกและค่านึงถึงคุณภาพหรือประสิทธิภาพการผลิตสินค้า แต่ยังคงพยายามสร้างสัมพันธ์กับต่างประเทศ

เพื่อหวังขยายตลาดการส่งออกสินค้าต่าง ๆ โดยเฉพาะยางพาราที่เป็นสินค้าส่งออกสำคัญและกำลังเป็นที่ต้องการในตลาดโลกให้กว้างขวางมากขึ้น จากที่เคยส่งออกให้ตลาดหลักเดิมอย่างยุโรป สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ให้ขยายสู่ตลาดอื่นที่มีขนาดใหญ่เช่นกันอย่างประเทศจีน อินเดียหรือกลุ่มประเทศในแถบตะวันออก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 130-133.)

รัฐบาลจีนภายใต้การนำของเติ้ง เสี่ยวผิง (Deng Xiaoping) หลัง ค.ศ. 1978 ได้มีแนวทางการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงจากการคำนึงถึงชนชั้นและความเท่าเทียมในสังคมกลายเป็นมุ่งเน้นไปทางด้านนำพาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตก้าวหน้า ทันสมัยทัดเทียมโลกตะวันตก เนื่องจากรัฐบาลจีนเห็นว่าการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจจะช่วยเสริมสร้างความเป็นอยู่ของประชาชนให้สุขสบายหรือกินดีอยู่ดี ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงได้ประกาศใช้นโยบาย 3 ประการสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาภายในประเทศ และการค้าระหว่างประเทศ คือ นโยบาย 4 ทันสมัย (Four Modernization) และนโยบายเปิดประตู (Open-Door Policy) และอีกนโยบายสำคัญที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับนโยบายผลักดันการส่งออกสินค้า โดยเฉพาะยางพาราภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทย คือ นโยบายอุตสาหกรรมยานยนต์ ค.ศ. 1994 (Formal Policy on Development of Automobile)

นโยบาย 4 ทันสมัยมีเป้าหมายหลักให้ประเทศจีนให้เกิด
ความก้าวหน้าทันสมัยทัดเทียมโลกตะวันตก

และมีความมั่งคั่งอย่างมั่นคงยืนยาว ด้วยการพัฒนาพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ด้าน
แรกคือ ด้านการเกษตรรัฐบาลจีนได้พยายามหาทางเพิ่มกำไรจากผลผลิต
ทางการเกษตรให้แก่ชนชั้นกรรมาชีพ เพื่อลดปัญหาความยากจนของ
ประชาชน ด้านที่สองคือ ด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากการพัฒนา
อุตสาหกรรมจะช่วยดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาร่วมลงทุน
ภายในประเทศจีนได้มากขึ้น ทำให้มีเงินหลังไหลเข้ามาหมุนเวียน
ภายในประเทศ ด้านที่สามคือ ด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์อันเป็น
พื้นฐานสำคัญให้ด้านอื่น ๆ สามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ทันสมัยและ
สะดวกสบายมากขึ้น สุดท้ายคือ ด้านความมั่นคงและป้องกันประเทศเพื่อ
ช่วยเสริมสร้างอำนาจทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ

นโยบายเปิดประตูได้ถูกประกาศใช้เมื่อค.ศ. 1978 เพื่อช่วย
ส่งเสริมให้นโยบาย 4 ทันสมัยสำเร็จตามเป้าหมายโดยการเปิดประตู
ประเทศรัฐบาลมีแผนดำเนินการหลัก 4 ประการ คือ 1. การประกาศจัดตั้ง
เขตเศรษฐกิจพิเศษ 4 แห่งและออกมาตรการลดอุปสรรคทางการค้า ปรับ
ลดภาษีสินค้าบริเวณเมืองชายฝั่งทั้งหมด 14 แห่ง (พศวีร์ เทียบคุณ, 2548:
79-81) 2. การเปิดประตูรับความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูงมาปรับใช้ใน
ภาคอุตสาหกรรม 3. การเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนและ
นักศึกษาได้เรียนรู้งานจากต่างประเทศ 4. การเปิดรับนักท่องเที่ยวทำให้

ต่างชาติสามารถเข้ามาท่องเที่ยวไปพร้อมกับชิมช๊อปเรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชาวจีน

จากนโยบายทั้งสองในข้างต้นทำให้อุตสาหกรรมในจีน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้าร่วมลงทุนและแลกเปลี่ยนความรู้กับบริษัทยานยนต์ในจีนจนธุรกิจยานยนต์ในจีนเริ่มขยายตัวขึ้น รัฐบาลจีนเล็งเห็นถึงผลประโยชน์จากธุรกิจนี้จึงได้กำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ค.ศ. 1994 ขึ้นเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งหมดตั้งแต่การจัดการและจัดสรรทรัพยากรแหล่งเงินทุน การพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับยานยนต์ การกำหนดราคาสินค้า ตลอดจนการแก้ไขและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งหมด ซึ่งจากการดำเนินการภายใต้นโยบายดังกล่าวนี้ทำให้อุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศจีนสามารถพัฒนาเติบโตอย่างก้าวกระโดดอีกขั้น คือ จากต้นทศวรรษ 1990 ประเทศจีนยังคงมีปริมาณการผลิตยานยนต์เพียง 2 ถึง 3 ล้านกว่าคันต่อปี แต่เมื่อค.ศ. 1994 ปริมาณการผลิตยานยนต์เพิ่มขึ้นกลายเป็น 7,672,084 คันและผลิตเพิ่มมากถึง 10,414,390 คันเมื่อค.ศ. 1995 (National Bureau Statistics อ้างถึงใน Motor World, 1997)

จากนโยบาย 4 ทันสมัยและนโยบายเปิดประตูประเทศของจีนเป็นผลให้ประเทศจีนเกิดการพัฒนาดังแต่พื้นฐานไปพร้อมกับเริ่มสานสัมพันธ์กับต่างประเทศผ่านเศรษฐกิจการค้า โดยเฉพาะกับประเทศไทยที่ได้พยายามกลับมาสานต่อความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนในช่วงก่อนหน้าทำ

ให้เมื่อประเทศจีนเปิดประตูประครั้งนี้เป็นโอกาสให้ประเทศไทยผลักดันการส่งออกยางพาราผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 เนื่องจากขณะนั้นไทยกำลังขาดดุลทางการค้าและเห็นว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมในจีนกำลังต้องการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศทำให้อัตราการส่งออกยางพาราไทยไปจีนตั้งแต่กลางทศวรรษ 1980 มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นและต่อมาประเทศจีนประกาศใช้นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์เมื่อค.ศ. 1994 ประเทศจีนจึงมีความต้องการใช้ยางพาราในปริมาณมากเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ที่พัฒนาตัวขึ้น ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นมูลค่าการส่งออกยางพาราไทยไปจีนให้เพิ่มขึ้นจากราว ๆ 4 พันกว่าล้านบาทเมื่อต้นทศวรรษ 1990 กลายเป็น 12 พันกว่าล้านบาทเมื่อค.ศ. 1996 (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ม.ป.ป.)

ความผันผวน: ปริมาณการค้ายางไทย-จีน (ค.ศ. 1996 - ค.ศ. 2008)

นับตั้งแต่หลังค.ศ. 1996 สถานการณ์การค้าและการส่งออกยางพาราไทยไปจีนที่เคยเริ่มมีแนวโน้มด้านบวกในอนาคตกลับไม่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดดุลทางการค้าของไทยได้ เนื่องจากประเทศจีนที่เคยมีอัตราการนำเข้ายางพาราไทยเพิ่มขึ้นมาตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1990 กลายเป็นลดลงเมื่อเข้าสู่ค.ศ. 1997 ขณะที่ความต้องการยางพาราในจีนยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งสาเหตุของปริมาณนำเข้ายางพาราไทยในจีนที่ลดลงสวนทางกับปริมาณความต้องการใช้ยางพาราของจีนอาจมาจากปัจจัยหลักสอง

ประการ คือ ผลจากการขยายอัตราการผลิตยางพาราของประเทศจีนและอีกปัญหา คือ การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศของจีนอันมีผลมาจากอัตราการแข่งขันของการส่งออกยางพาราที่ผลักดันให้ประเทศผู้ผลิตยางพาราแต่ละประเทศเร่งพัฒนาการส่งออกยางพาราด้วยเหตุนี้ประเทศจีนจึงลดปริมาณการนำเข้ายางพาราไทยลงและหันไปนำเข้ายางพาราประเทศอื่นที่ค้ำค่าในด้านราคายางพารามากกว่าอย่างประเทศเวียดนาม

จากการที่อุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศจีนยังคงเติบโตขึ้นต่อเนื่องหลังจากการดำเนินตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ค.ศ. 1994 จนประเทศจีนมีปริมาณความต้องการใช้ผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันประเทศจีนยังคงไม่สามารถละทิ้งแนวคิดพึ่งพาตัวเองที่ตั้งเช่นในอดีตได้หมดสิ้นจึงได้พยายามพัฒนาเร่งอัตราการผลิตยางพาราภายในประเทศให้มากขึ้น เพื่อหวังลดการพึ่งพายางพาราจากต่างประเทศ โดยเมื่อค.ศ. 1999 ประเทศจีนมีปริมาณการผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นเป็น 450,000 ตัน ขณะที่ปริมาณการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศของจีนกลับมีแนวโน้มลดลงจากค.ศ. 1996 ที่เคยมีปริมาณการนำเข้า 489,500 ตัน เหลือ 401,800 ตัน เมื่อค.ศ. 1999 (สถาบันวิจัยยาง, 2550 อ้างถึงในองอาจ เลี้ยวพันธุ์สกุล, 2550: 74) อย่างไรก็ตามด้วยความต้องการใช้ยางพาราในประเทศจีนที่ยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องมากกว่ากำลังการผลิตยางพาราในประเทศจึงทำให้จีนยังต้องพึ่งพาการนำเข้ายางพาราจาก

ต่างประเทศอยู่เพียงแต่ลดปริมาณลงเล็กน้อย ทำให้ประเทศไทยที่เดิมที่เป็นฝ่ายขาดดุลทางการค้ากับจีนและหวังให้การส่งออกยางพาราสู่จีนช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวกลับไม่เป็นตามความคาดหวัง

สำหรับการนำเข้ายางพาราจากประเทศคู่ค้าหลักของจีนประกอบไปด้วยประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนามก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ประเทศจีนนำเข้ายางพาราไทยลดลง โดยหากพิจารณาจากสถิติการนำเข้ายางพาราของจีนหลังค.ศ. 1997 จากแต่ละประเทศดังกล่าวในข้างต้นจะพบว่าประเทศจีนมีสัดส่วนการนำเข้ายางพาราไทยลดลง ขณะที่มูลค่าการนำเข้าจากเวียดนามกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 555.28 ล้านบาท เมื่อค.ศ. 1997 กลายเป็น 1,019.06 ล้านบาทในค.ศ. 1999 (กรมส่งเสริมการส่งออก, 2549 อ้างถึงใน ทรงพล ชติยศ, 2550: 45) ส่วนคู่ค้าสำคัญอื่นอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซียยังคงมีอัตราเพิ่มขึ้น-ลดลงอย่างไม่แน่นอน โดยสาเหตุของการนำเข้ายางพาราเวียดนามในจีนและข้อได้เปรียบด้านส่งออกยางพาราเวียดนาม คือ เรื่องของต้นทุนการผลิตที่มีราคาต่ำกว่าเนื่องจากประเทศเวียดนามมีแรงงานราคาถูกจำนวนมาก และที่ตั้งของเวียดนามที่ใกล้กับตลาดรับซื้ออย่างรายใหญ่ของประเทศจีน การส่งออกยางจึงเป็นไปได้ง่ายและมีราคาขนส่งต่ำกว่าประเทศอื่น ทำให้ราคายางพาราและราคาการขนส่งยางพาราของเวียดนามเป็นจุดดึงดูดตลาดรับซื้อยางพารา ขณะที่ยางพาราไทยมีราคาสูงขึ้นตามความต้องการยางพารา

ไทยในตลาดโลกจึงทำให้เงินหันไปเพิ่มสัดส่วนการนำเข้ายางพาราเวียดนาม แทน

จากปัจจัยสำคัญทั้ง 2 ประการในช่วงต้นส่งผลให้ประเทศจีนมีมูลค่าการนำเข้ายางพาราไทยลดลงจาก 13,947.43 ล้าน เมื่อก.ศ. 1997 เหลือเพียง 7,498.55 ล้านบาท(กรมส่งเสริมการส่งออก, 2549 อ้างถึงใน ทรงพล ชัดยศ, 2550: 45) อย่างไรก็ตามแม้ว่าสัดส่วนนำเข้ายางพาราไทยในจีนจะลดลงอย่างไม่คาดคิดแต่ประเทศไทยก็ยังคงรักษาตำแหน่งผู้ส่งออกอันดับหนึ่งกับจีนไว้ได้ เนื่องจากประเทศจีนยังคงมีความต้องการใช้ยางพารามากกว่ากำลังการผลิตยางพาราภายในประเทศและประเทศไทยมีการเตรียมความพร้อมพัฒนาศักยภาพการผลิตและส่งออกยางพารามาตลอดทำให้มีข้อได้เปรียบในเรื่องของคุณภาพยางพารามากกว่าประเทศผู้ส่งออกรายอื่นของจีน โดยเฉพาะเวียดนามที่พยายามตีตลาดการส่งออกยางพาราเข้าสู่ประเทศจีน

จากปัญหาการส่งออกยางพาราไทยไปจีนช่วงปลายทศวรรษ 1990 ที่จีนมีอัตราการนำเข้ายางพาราไทยลดลงอย่างมาก ประกอบกับปัญหาขาดดุลทางการค้าระหว่างไทย-จีนที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ทำให้รัฐบาลไทยไม่สามารถนิ่งนอนใจต่อปัญหาดังกล่าวจึงได้ประกาศใช้ยุทธศาสตร์พัฒนายางครบวงจร (ค.ศ. 1999 - ค.ศ. 2003) เพื่อหวังให้อุตสาหกรรมยางไทยเติบโตไปอีกขั้นและสามารถกลับไปมีอัตราการส่งออกยางพาราสู่จีนอันเป็นประเทศผู้รับซื้อยางพารารายใหญ่ได้อีกครั้ง ขณะเดียวกันการ

เข้าร่วมองค์การการค้าโลก (WTO) และการยกเลิกโควตาการนำเข้าสินค้าของจีน เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การค้าชายพาราระหว่างไทย-จีนฟื้นตัวขึ้นอีกครั้ง โดยทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ ดังนี้

แผนการพัฒนายางครบวงจรมีแนวทางดำเนินการสำคัญทั้งหมด 5 ด้านประกอบไปด้วย ด้านการผลิตยางที่จะเน้นพัฒนาผลผลิตยางพาราให้มีคุณภาพและหลากหลายมากกว่าการผลิตเพียงแค่น้ำยางพาราธรรมชาติ ด้านอุตสาหกรรมยางจะเกี่ยวข้องกับเรื่องภาษีและการผลักดันให้ยางพาราไทยได้รับการรองรับตามมาตรฐานสากล ด้านอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจะมีการปรับปรุงคุณภาพพันธุ์ยางพาราเพื่อให้ได้น้ำยางพาราและเนื้อไม้มีเพียงพอถึงปริมาณที่กำหนด ด้านการตลาดยางรัฐบาลไทยจะมุ่งเน้นการเพิ่มอัตราความได้เปรียบในการส่งออกยางพาราเองโดยตรง รวมถึงการพัฒนาระบบตลาดยางพาราควบคู่ไปกับการสร้างคลังสำหรับเก็บผลผลิตจากยางพาราเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางและสุดท้ายด้านการบริหารงานยางรัฐบาลไทยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ องค์การสวนยาง และสำนักงานกองทุนยางเพื่อช่วยกำหนดวางแผนในการพัฒนางานยางพาราหรือการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับยางพาราโดยเฉพาะ (นิเวศน์ ศรีไชยวงศ์, 2549: 25-29) ซึ่งในแต่ละด้านจะแบ่งดำเนินการ 2 ระยะ คือระยะสั้นที่ดำเนินช่วงค.ศ. 1999 - ค.ศ. 2000 กับระยะปานกลางที่ดำเนินการยาวตลอด 5 ปี

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) เมื่อ ค.ศ. 2001 ของประเทศจีน โดยที่องค์การดังกล่าวที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกเกี่ยวกับมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศทั้งในเรื่องของอัตราภาษี ความเท่าเทียมทางการค้า การให้สิทธิพิเศษในบางกลุ่มประเทศ ฯลฯ (คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก, ม.ป.ป.) ส่งผลให้ประเทศจีนหลังการเข้าเป็นสมาชิกองค์การดังกล่าวต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมายและระบบทางการค้าทั้งในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิ การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต การลดอัตราภาษีและอุปสรรคทางการค้า โดยแนวทางดำเนินงานตามพันธสัญญาที่ประเทศจีนต้องปฏิบัติตามหลังการร่วมเป็นสมาชิก WTO สามารถแบ่งเป็น 5 ด้านสำคัญ คือ ด้านการค้าและการลงทุน ด้านการนำเข้าสินค้า ด้านการบริการ ด้านการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและด้านกฎหมาย

ผลที่เกิดขึ้นหลังประเทศจีนร่วมเป็นสมาชิก WTO และการออกนโยบาย เพื่อรักษาเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้จากการร่วมเป็นสมาชิก WTO ทำให้จีนมีโอกาสทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าทางอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันยังเป็นผลให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์ทางการค้ามากขึ้น เนื่องจากจีนจำเป็นต้องเปิดตลาดการค้า การลงทุนและการบริการหลายอย่างให้แก่อไทยด้วยเช่นกัน โดยมี 3 ประการสำคัญ คือ ประการแรกจีนมีการลดอัตราภาษีสินค้าให้ลดลงโดยเฉลี่ย

มากกว่าครึ่งของอัตราภาษีเดิมให้แก่ประเทศไทย ประการถัดมาการขยายโควตาสินค้าทางการเกษตรหลายประเภทตั้งแต่ค.ศ. 2000 ก่อนจะยกเลิกการกำหนดโควตาสินค้าการเกษตรทั้งหมดเมื่อค.ศ. 2004 โดยเฉพาะยางพาราที่จีนเริ่มลดอัตราภาษีเหลือเพียง 20 เปอร์เซ็นต์จาก 305 เปอร์เซ็นต์ทันทีหลังเข้าร่วม WTO (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2567) ประการสุดท้ายรัฐบาลจีนอนุญาตให้ชาวต่างชาติร่วมเป็นผู้ถือหุ้นในธุรกิจได้และสามารถเป็นเจ้าของธุรกิจสาขาย่อยได้เองในระยะเวลาต่อมา

จากปัจจัยทั้ง 3 ประการที่อธิบายไว้ในข้างต้น คือ การดำเนินยุทธศาสตร์พัฒนาอย่างครบวงจร (ค.ศ. 1999 - ค.ศ. 2003) ของไทยกับการร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีน อันส่งผลให้มูลค่าการส่งออกยางพาราไทยไปจีนหลังค.ศ. 1999 เพิ่มขึ้นจากปลายทศวรรษ 1990 ที่ประเทศไทยประสบปัญหาอัตราการค้าการส่งออกยางพาราไปจีนลดลงและการยกเลิกการกำหนดโควตานำเข้ายางพาราจากต่างประเทศของจีน ซึ่งเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้ประเทศไทยมีโอกาสส่งออกยางพาราไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานการณ์การค้ายางพาราไทย-จีนช่วงต้นศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากปลายทศวรรษ 1990 อย่างเห็นได้ชัดตามสถิติการส่งออกยางพาราไทยไปจีนเมื่อค.ศ. 1999 ซึ่งมีมูลค่าส่งออกอยู่ที่ 5,328,839 พันบาท เพิ่มขึ้นเป็น 29,775,098 พันบาทในค.ศ. 2003

สรุป (Conclusion)

ประเทศไทยส่งออกยางพาราไปจำหน่ายยังต่างประเทศตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยมีตลาดสำคัญ คือ กลุ่มประเทศแถบยุโรป สหรัฐอเมริกา และประเทศที่เป็นตลาดกลางหรือกลุ่มประเทศพ่อค้าคนกลาง จนกระทั่งสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ไทยเริ่มส่งยางพาราไปจำหน่ายยังญี่ปุ่น ต่อมาในทศวรรษ 1980 จีนก้าวขึ้นมาเป็นตลาดรับซื้อยางพาราของไทยเมื่อจีนเปิดประเทศสู่ตลาดโลกและพัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งขยายตัวอย่างมากจนส่งผลให้จีนต้องการนำเข้ายางพาราเป็นจำนวนมาก พร้อมกันนี้รัฐบาลไทยซึ่งกำลังดำเนินแผนส่งเสริมการส่งออกได้เร่งสร้างสัมพันธ์กับจีนที่เคยมีแต่เดิมอีกครั้งเพื่อช่วยส่งเสริมการตีตลาดส่งออกยางพาราไทยสู่จีน การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้การนำเข้ายางพาราไทยไปยังจีนช่วงต้นและกลางทศวรรษ 1990 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่เมื่อเข้าสู่ค.ศ. 1998 อัตราการส่งออกยางไทยไปจีนกลับเกิดความผันผวนไปอย่างคาดไม่ถึง

หลังเข้าสู่ค.ศ. 1998 ประเทศจีนกลับมีอัตราการนำเข้ายางไทยลดลงอย่างกะทันหัน ซึ่งสาเหตุของเรื่องดังกล่าวมี 2 ปัจจัยสำคัญ คือ การเพิ่มกำลังการผลิตยางเองของจีนเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศและการหันไปนำเข้ายางพาราจากเวียดนามที่กำลังเริ่มตีตลาดการผลิตยางเพื่อการส่งออกเข้าสู่ประเทศจีน จึงทำให้ประเทศจีนมีการปรับ

ลดปริมาณการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศรวมถึงจากไทย อย่างไรก็ตามมูลค่าส่งออกยางพาราไทยไปจีนยังคงเกิดความผันผวนต่อเนื่องเพราะเมื่อเข้าสู่ต้นศตวรรษที่ 21 ประเทศจีนเกิดการเติบโตและพัฒนาภายในประเทศหลายด้าน โดยเฉพาะทางด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ ประเทศจีนจึงมีอัตราความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มสูงกว่าเดิมอย่างมากทำให้ประเทศไทยกลับมามูลค่าการส่งออกยางไปจีนสูงขึ้นอีกครั้ง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผันผวนหลังเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 นี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยสำคัญ คือ 1. การดำเนินแผนยุทธศาสตร์พัฒนาองคกรบวงจร(ค.ศ. 1999 – 2003) ของไทยที่เป็นส่วนให้ศักยภาพทางไทยพัฒนาก้าวหน้าเพียงพอต่อการแข่งขันในตลาดยางโลก 2. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนเป็นผลให้ประเทศจีนจำต้องเปิดตลาดสินค้ากับต่างประเทศมากขึ้น 3. การลดอัตราภาษีและยกเลิกการกำหนดโควตานำเข้ายางพาราจากต่างประเทศของจีน ทำให้ประเทศผู้ส่งออกยางรวมถึงไทยมีโอกาสส่งออกยางให้จีนเพิ่มขึ้น ทั้ง 3 ปัจจัยล้วนส่งผลให้การส่งออกยางพาราไทยไปจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่าสาเหตุการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตราการส่งออกยางพาราไทยไปจีนตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงศักยภาพการผลิตหรือคุณภาพของยางพาราไทยอย่างเดียวแต่ยังได้รับผลกระทบจากนโยบายระหว่างประเทศทั้งในด้านการค้าและความสัมพันธ์ รวมถึงคู่แข่งจากประเทศผู้ส่งออกยางพาราทั้งรายเก่าและรายใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 นโยบายการผลักดันการส่งออกของรัฐบาลไทยยังคงขาดการปฏิบัติอย่างจริงจังควรมีการตรวจงานเพื่อสรุปผลจากนโยบายอย่างเป็นขั้นตอน

1.2 จากการศึกษาเห็นควรว่าประเทศไทยควรคำนึงถึงการสร้างความโดดเด่นของยางไทยให้มากขึ้นเพื่อเป็นจุดแข็งที่จะช่วยรักษาอันดับประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญได้ต่อไป

1.3 การผูกมิตรระหว่างประเทศถือเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการส่งออกยางพารา ดังนั้นจึงควรเร่งเพิ่มสร้างสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านการกำหนดนโยบายกระชับความสัมพันธ์กับจีนให้มากขึ้น

1.4 ควรมีการสำรวจงานในต่างประเทศเพื่อเก็บข้อมูลความต้องการใช้ของประเทศผู้ซื้อยางพาราเพื่อนำมาปรับพัฒนาให้เกิดการผลิตยางพาราที่ตรงต่อความต้องการส่วนใหญ่ในต่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ปริมาณการส่งออกยางพาราไทยไปจีนที่เพิ่มสูงขึ้นช่วงหลังศตวรรษที่ 21 มีแนวโน้มว่าเป็นผลจากการพัฒนาจากประเทศจีนมากกว่า จึงควรศึกษาในประเด็นการเติบโตและนโยบายของอุตสาหกรรมยางจีนหลังศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้น

2.2 จากการศึกษางานชิ้นนี้ จะพบว่าตลาดส่งออกยกยงในต่างประเทศอย่างเวียดนามกำลังพัฒนาตัวเพื่อเข้าสู่การแข่งขันในตลาดยง จึงควรมีการศึกษาแนวโน้มการส่งออกยกยงจากประเทศผู้ผลิตยงอื่นให้กว้างขวางมากกว่าเดิม

เอกสารอ้างอิง (References)

ภาษาไทย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2001). **WTO สรุปรการเจรจาเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน**. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2567. จาก <https://shorturl.asia/ql5Ca>.

คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก. (ม.ป.ป.). **รู้จัก WTO**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2567. จาก <https://www.pmtw.moc.go.th/aboutwto>.

นุชนารถ กังพิสตาร และคณะ. (2550). **ข้อมูลวิชาการยงพารา 2550**. ม.ป.ท.: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

นันทวัลย์ ศกุนตนาค. (2544). **จีน : ตลาดใหม่แห่งทศวรรษ**. ม.ป.ท.: กรมส่งเสริมการส่งออก.

นิเวศน์ ศรีไชยวงศ์. (2549). **ความคาดหวังของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกยกยงพาราในอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ. (2562). ผลกระทบจากนโยบายayangพาราของรัฐบาลต่อการปลูกyangพาราไทย. **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 11(2), 129-140.
- พัฒนินอร ศิริสุวัฒน์ และ ชีรศักดิ์ จินดาบถ. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกyangพาราไทยเพื่อการแข่งขันในตลาดระหว่างประเทศ. **วารสารนักรบริหาร**, 33(2), 40-48.
- พศวีร์ เทียบคุณ. (2548). **บทบาททางการเมืองของเต็ง เสี่ยวผิง ค.ศ. 1949-1997**. (สารนิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (ม.ป.ป.). **ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 1**. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2567. จาก <https://saranukromthai.or.th/sub/book//book.php?book=4&chap=9&page=t4-9-infodetail06.html>.
- วิชุดา อัจชะกุลวิสุทธิ. (2546). **อุตสาหกรรมyangพาราของไทย : ศึกษาด้านการส่งออก**. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรเกียรติ์ ปริชาตินนท์, กมลทิพย์ ใหม่ขุ่ม และ อนุพงศ์ วงศ์ไชย. (2563). ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของการส่งออกyangพาราระหว่างประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย. **วารสารธุรกิจปริทัศน์**, 12(2), 113-124.

- สุรชัย ศิริไกร. (2537). นโยบายต่างประเทศของจีนต่อประเทศอาเซียน: ในยุคสังคมนิยมทันสมัยภายใต้อิทธิพลของเติ้ง เสี่ยวผิง (1978-ปัจจุบัน). ม.ป.ท.: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.
- สุธัญญา ทองรักษ์. (2003). วิชาการของการใช้ประโยชน์จากที่ดินและป่าไม้บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2567. จาก https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:86214.
- สำนักงานสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2565). ยางพาราและผลิตภัณฑ์. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2565. จาก <https://www.dtn.go.th/th/content/category/detail/id/72/cid/984/iid/2616>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ห้า พ.ศ.๒๕๒๕-๒๕๒๙. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2567. จาก https://repositorio.iscteiul.pt/bitstream/10071/22705/1/phd_li_gang.pdf.
- สำนักงานเทศบาลเมืองกันตัง. (ม.ป.ป.). ยางพาราต้นแรกของประเทศ ไทย. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2567. ยางพาราต้นแรกของประเทศไทย (kantangcity.go.th).

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (ม.ป.ป.). หนังสือสถิติการค้าระหว่าง
ประเทศของไทย. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2567.

<https://tradereport.moc.go.th/>.

อุปกรณ์ หลีคำ. (2562). นโยบายเศรษฐกิจสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณ
สูลานนท์ พ.ศ.2523 ถึง พ.ศ.2531 : ศึกษาผ่านวารสาร
เศรษฐกิจและสังคมของสภาพัฒน์. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาประวัติศาสตร์). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาอังกฤษ

Damrong Sattayawaksakul and Seung Yeon Choi. (2017). A
Comparative Analysis of Export Competition in
Natural Rubber Among the Leading Exporters in
Southeast Asia. Accessed August 6, 2023.

from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3010865.

National Bureau Statistics อ้างถึงใน Motor World. (1997). 中国历年
汽车生产量统计. Accessed Mar 26, 2024. from
<http://www.motorworld.com.cn/information/figures/quitlity.htm>.

การจัดวางอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารอียิปต์ช่วงก่อน การเริ่มต้นและสิ้นสุดลงของเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013

ณัฐกร คล้ายสุบิน¹

มาริษา กองเงิน²

Received: May 03 17, 2024; Revised: June 17, 2024; Accepted: June 25, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษา การก่อร่างของระบอบทหารอียิปต์ช่วงก่อนการเริ่มต้นเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013 และอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารอียิปต์หลังสิ้นสุดลงของเหตุการณ์รัฐประหาร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพผ่านเอกสารทุติยภูมิและกฎหมายในการวิเคราะห์ระบอบทหารในอียิปต์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การเข้าใจการจัดวางแห่งอำนาจของระบอบทหารของอียิปต์ในปัจจุบัน โดยการพินิจผ่านการ

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: nattahkorn.k@ku.th

² นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: marisa.kong@ku.th

สถาปนากฎหมาย การบริหารประเทศ และการรักษาระเบียบความมั่นคง
ภายในประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อสถาบันกองทัพเริ่มเข้ามามีบทบาททาง
การเมืองในช่วงเหตุการณ์อาหรับสปริงที่สถานการณ์จบลงด้วยการจัดตั้ง
สภาสูงสุดแห่งกองทัพที่เริ่มวิวัฒนาการบทบาทข้างต้นขึ้นเป็นตัวแสดงในฐานะ
ผู้ปกครองผ่านการสถาปนากฎหมายและการรักษาระเบียบความมั่นคง
ภายในประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากกองทัพและกลุ่มภราดรภาพมุสลิมและ
เมื่อเกิดการทำรัฐประหารขึ้นได้เสริมแรงให้สถาบันกองทัพกลายเป็น
ผู้ปกครองที่เข้มแข็งขึ้นเนื่องจากการสถาปนากฎหมายใหม่เกิดขึ้นมาจาก
การร่างโดยอิทธิพลของกองทัพโดยสมบูรณ์ เหตุนี้ทำให้ประธานาธิบดีโดย
กองทัพมีอำนาจเพิ่มมากขึ้น กอปรกับกิจการกองทัพไม่สามารถถูก
แทรกแซงได้อีกต่อไป และสำหรับการรักษาความมั่นคงภายในรัฐคือ การ
บัญญัติโทษให้การกระทำทางการเมืองที่เป็นภัยคุกคามกลายเป็นการ
กระทำผิดทางอาญาโดยอ้างความชอบธรรมเพื่อสร้างสังคมที่สงบ
เรียบร้อยและผลประโยชน์ของชาติ

คำสำคัญ: ระบอบทหาร, การเมืองอียิปต์, รัฐเสนาภาพ

Examining the political power of the Egyptian military regime prior to and after the 2013 coup d'état

Nattakorn Klaisubin³

Marisa Kongngoen⁴

Abstract

This research article examines the establishment of the Egyptian military regime before the 2013 coup and its subsequent growth in political authority. The study employs a qualitative research method by utilizing secondary documents and legal codes to analyze the development of the military regime in Egypt. This analysis aims to understand the current power of the Egyptian military by examining the establishment

³ Student of Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University Email: nattaikom.k@ku.th

⁴ Student of Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University Email: email: marisa.kong@ku.th

of laws, role in national administration, and involvement in maintaining domestic security regulations.

The study found that the military's foray into politics during the Arab Spring resulted in the formation of the Supreme Council of the Armed Forces (SCAF). The SCAF transitioned from a political player to a praetorian guardian, enacting laws and maintaining domestic security with the backing of both the military and the Muslim Brotherhood. The subsequent coup d'état further consolidated the military's hold on power. New legislation was developed entirely under military control, granting the president sweeping military-related authority. Additionally, civilian oversight of the military was abolished. Moreover, under the guise of promoting peace and national security, the state criminalized political activities deemed threatening.

Keywords: military regime, Egyptian politics, praetorian state

บทนำ

รอซัมนา อะลัล ก็อลบี วัลญุสูล วะเตาะนิ (رسمنا على القلب
وجة الوطن) หรือ ‘เราจารึกพักตร์ของชาติไว้ในหฤทัย’ คือคำขวัญของ
กองทัพอียิปต์ (Egyptian Armed Forces) ที่สะท้อนภาพการนำ ‘รัฐชาติ
แห่งอียิปต์’ สกัดไว้ในจิตวิญญาณของกองทัพ หรืออนุมานให้เห็นถึงการทำ
หน้าที่ของกองทัพที่ให้ความสำคัญกับชาติเป็นหัวใจหลัก การหลอมรวม
ชาติกับกองทัพเราต้องพินิจย้อนหลังไปถึงจุดเริ่มต้นความเป็นรัฐชาติใน
ปัจจุบันจากเหตุการณ์ ‘การปฏิวัติอียิปต์ ค.ศ. 1952’ (1952 Egyptian
Revolution) ที่เกิดจากกลุ่มปฏิวัติที่นำโดยกลุ่มทหารที่ชื่อ Free Officers
Movement โดยมี บุคคลสำคัญอย่าง ‘ญะมาล अबدون นาสิร ฮุซัยน์’
(Gamal Abdel Nasser Hussein) หรือที่รู้จักในชื่อของ ‘นัสเซอร์’ ที่ได้นำ
กองกำลังทหารเข้ายึดโครงสร้างพื้นฐานในกรุงไคโรและจับกุมผู้นำ
ทางทหาร โดยใช้ข้ออ้างหลักในการก่อการคือ การคอร์รัปชันและอิทธิพล
ของลัทธิจักรวรรดินิยมของอังกฤษที่ครอบงำประเทศมานานหลายปี กอปร
กับการจัดตั้งคณะบัญชาการปฏิวัติ (Revolutionary Command
Council) หรือ RCC เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำคู่ขนานควบคู่ไปกับกลไกฝ่าย
บริหารของรัฐบาลชุดใหม่ อนึ่งจากงานศึกษาของ Neil Ketchley และ
Gilad Wenig ในวารสาร Comparative Political Studies เผยแพร่เมื่อปี
ค.ศ. 2023 ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปหลังยุคล่าอาณานิคมผ่านกรณีศึกษา
ในอียิปต์ที่ได้อธิบายถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือ การกวาดล้างกลุ่มทหารหรือ
เจ้าหน้าที่อาวุโสที่มีความเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ให้ออกจากการ

บริหาร แต่กระนั้นงานวิจัยชิ้นนี้ได้มีข้อค้นพบเพิ่มเติมคือ กลุ่มข้าราชการที่มีประสบการณ์และข้าราชการที่มีการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยไม่ได้ถูกกวาดล้าง หากแต่ถูกเก็บรักษาเนื่องจากความรู้ความเชี่ยวชาญและความสามารถในการบริหาร และสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐระดับล่างไม่ถูกกวาดล้างด้วยเช่นกันเนื่องจากคณะผู้ก่อการไม่สามารถหาบุคลากรมาทดแทนได้ และต้องการรักษาเจ้าหน้าที่รัฐในระดับล่างไว้ (Ketchley, N. & Wenig, G., 2023: 26-29) แม้จะปรากฏให้เห็นว่ากลุ่มทหารที่ยึดอำนาจพยายามรวบอำนาจผ่านการกวาดล้าง และรักษาสมดุลกับฝ่ายบริหารไปพร้อม ๆ กัน เหตุนี้จึงทำให้กลุ่มปฏิวัติมอบความอิสระกับผู้บัญชาการทหารอย่างเต็มที่ในการบริหารกองทัพ (ไพลิน กิตติเสรีชัย, 2556: 94) ฉะนั้น การก่อการในครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ประการแรก ‘อำนาจทางการทหาร’ กลุ่มปฏิวัติได้ริเริ่มการลงหลักปักฐานทางอำนาจผ่านการกวาดล้างคนในระบบเก่า และประการที่สองคือ ‘อำนาจทางบริหาร’ กลุ่มปฏิวัติพยายามรักษาสมดุลทางกับฝ่ายบริหารหลังการปฏิวัติ

หลังจากนั้นเสอร์ได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หลังการปฏิวัติและอำนาจนั้นเริ่มสูงขึ้นเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ค.ศ. 1956 ที่กรุงทวายให้เสอร์ขึ้นสู่ตำแหน่ง ‘ประธานาธิบดี’ สำหรับอำนาจทางการทหาร นัเสอร์คือบุคคลแรกที่ผสมผสานอำนาจทางการบริหารและอำนาจทางการทหารเข้าด้วยกันผ่านวิธีการผสมระบบราชการ และรัฐวิสาหกิจเข้ากับนายทหารระดับสูงที่ประจำการและเกษียณ อีกทั้งได้ดำเนินการนำเอาอำนาจทางเศรษฐกิจเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งผ่านการแปรรูป

กิจการต่างชาติให้เป็นของรัฐ (nationalization) ตัวอย่างคือ การแปรรูป คลองสุเอซให้เป็นของรัฐ (Abul-Magd, Z., Akça, I., & Marshall, S., 2020: 10) หากพิจารณาในช่วงหลังการปฏิวัติไนส์เซอร์และคณะได้พยายาม รักษาสมดุลทางอำนาจฝ่ายในประเทศ และเมื่อนั้เซอร์เริ่มมีบทบาททางการเมืองอย่างสมบูรณ์ทำให้สถาบันกองทัพมีอำนาจที่เพิ่มมากขึ้นผ่านการ กลืนระบบราชการและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนกิจการต่าง ๆ ให้เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันกองทัพ ผลลัพธ์ที่ตามมาคือ กองทัพลือเป็นสถาบันเดียวที่มีความสามารถทางองค์ความรู้และการพัฒนาของอียิปต์ (Ibid, 2020: 10) อำนาจทางเศรษฐกิจของกองทัพเริ่มเปลี่ยนแปลงไปอีกครั้งเมื่ออียิปต์ที่นำ โดย อันวาร์ ซาดาต (Anwar Sadat) หลังการลงนามในสัญญาสันติภาพ อียิปต์-อิสราเอลเมื่อปี ค.ศ. 1979 คือ การทำให้อำนาจทางเศรษฐกิจที่ครั้ง หนึ่งเคยเป็นกิจกรรมทางการทหารย้ายไปสู่การผลิตของภาคเอกชนหรือพล เรือน โดยมีองค์การที่ทำหน้าที่ดูแลคือ องค์การโครงการบริการแห่งชาติ (National Service Projects Organization) หรือ NSPO แต่กระนั้นก็ตาม องค์การดังกล่าวได้ถูกใช้ในการสร้างรายได้ให้กับกองทัพเพิ่มขึ้น เนื่องจากกองทัพยังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจผ่านช่องทางคือ การประหยัดค่าใช้จ่ายและการพัฒนาประเทศ เมื่อเข้าสู่ทศวรรษ 1980 ผ่านใต้การบริหารของ ฮอสนี มูบารัค (Hosni Mubarak) ได้ชะลอแผนการ ปฏิรูปทางเศรษฐกิจที่ให้ภาคเอกชนและภาคพลเรือนเป็นผู้ขับเคลื่อน เศรษฐกิจ เป็นผลให้กองทัพจึงมีบทบาททางเศรษฐกิจผ่านการเป็นพ่อค้าใน ระบบตลาดในฐานะของผู้จัดหาและจัดจำหน่ายสินค้า กอปรกับกองทัพ

กลายเป็นผู้ให้บริการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค (เช่น การบริการสายโทรศัพท์) (Ibid, 2020: 10-11)

เหตุนี้ อนุমানได้ว่าสถาบันกองทัพได้เริ่มมีอิทธิพลมากขึ้นด้วยการเริ่มต้นจากการเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการถ่วงดุลอำนาจในช่วงหลังการปฏิวัติ การเถลิงอำนาจเป็นผู้ควบคุมฝ่ายบริหารและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนคืบคลานเข้าไปมีบทบาทในอำนาจทางเศรษฐกิจผ่านการแปรรูปให้เป็นของรัฐ แม้มีความพยายามในการลดอำนาจทหารลงโดยเฉพาะอำนาจทางเศรษฐกิจ หากแต่ไม่เป็นผลและเสริมแรงให้กองทัพมีอำนาจทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงมากขึ้น เป็นเหตุให้อำนาจของกองทัพที่ปรากฏคือ การมีบทบาทในฝ่ายบริหารและฝ่ายเศรษฐกิจในชนิดที่แบ่งแยกได้ลำบาก การขยายตัวทางอำนาจของทหารที่เพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 และเริ่มวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นสถาบันเดียวของรัฐที่มีความสำคัญที่สุดของรัฐ โดยในงานศึกษาของ Imad Harb ในวารสาร Middle East Journal เผยแพร่เมื่อปี ค.ศ. 2003 ชี้ให้เห็นว่า ในช่วงทศวรรษที่ 2000 บุคคลากรจากกองทัพไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยตรงหากแต่เป็นสถาบันที่มีความสัมพันธ์กับตำแหน่งประธานาธิบดีอย่างลึกซึ้ง ฉะนั้น ภายใต้การบริหารของอดีตประธานาธิบดีทั้งสามคนซึ่งได้แก่ นัสเซอร์ ซาดัต และมูบารัคคือ ต้องควบคุมสถาบันทางกองทัพให้ได้ (Harb, I., 2003: 269)

เมื่อเข้าสู่ทศวรรษที่ 2010 คือช่วงเวลาที่มีการเมืองอียิปต์เข้าสู่การเปลี่ยนผ่านอีกครั้ง เนื่องจากภายใต้การบริหารของมูบารัคได้นำมาสู่การ

วิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องประเด็นการทุจริตและความพยายามในการถ่ายโอนอำนาจทางการเมืองให้กับลูกชายของตนคือ กามาล มุบารัค (ดาวราย ลีม์ สายหัว, 2559: 113-114) โดยในงานศึกษาของ Mohammed Zahid ในวารสาร *The Journal of North African Studies* เผยแพร่เมื่อปี ค.ศ. 2010 ได้ฉายให้เห็นการเริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมืองของกามาล มุบารัค ได้ริเริ่มการปฏิรูประบบเศรษฐกิจให้มีความเป็นเสรีมากขึ้นและการจำกัดอำนาจทางการเมือง ตลอดจนสร้างความโปร่งใสในการเข้ามาตรวจสอบสถาบันกองทัพและภราดรภาพมุสลิม (Muslim Brotherhood)⁵ (Zahid, M., 2010: 221-222) อีกทั้งการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำให้เห็นว่า การขึ้นมามีอำนาจของกามาลที่มีแนวคิดในการปฏิรูปการเมืองและเศรษฐกิจได้กลายเป็นภัยคุกคามสถาบันของกองทัพ (2010: 229-230) พร้อมกันนี้ใน

⁵ **ภราดรภาพมุสลิม (Muslim Brotherhood)** ถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1928 โดยฮะซัน อัลบันนา (Hassan al-Banna) คือองค์กรภราดรภาพของศาสนาอิสลามที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ภารกิจสำคัญของภราดรภาพคือการทำให้สังคมมีความเป็นมุสลิมมากยิ่งขึ้น (Islamize society) ผ่านการส่งเสริมคุณค่า ศีลธรรม และกฎหมายทางศาสนาหรือ ‘ชารีอะห์’ (Sharia) ด้วยวิธีการอันสำคัญคือการเทศนาและเคลื่อนไหวทางการเมือง หรือปรากฏในลักษณะการผสมผสานทั้งการเทศนาและการขับเคลื่อนทางการเมือง สำหรับบริบทของภราดรภาพมุสลิมในอียิปต์ช่วงแรกของการปฏิวัติอียิปต์ ภราดรภาพดังกล่าวได้กลายเป็นคู่แข่งทางการเมืองกับสถาบันทหารเนื่องจากภราดรภาพปฏิเสธวิสัยทัศน์ของกองทัพที่มีต่ออียิปต์ เหตุผลหนึ่งคือสถาบันกองทัพอียิปต์ต้องการเป็นผู้นำขบวนการสังคมนิยม และรัฐฆราวาส เป็นต้น อ้างอิงจาก Laub, Z. Council on Foreign Relations. (2019). **Egypt’s Muslim Brotherhood** [website]. Retrieve 2024, June 7 from <https://www.cfr.org/backgrounder/egypts-muslim-brotherhood>

งานเขียนของไพลิน กิตติเสรีชัยได้อธิบายการไว้ว่า ‘สถาบันกองทัพ’ คือปัจจัยสนับสนุน (facilitator) จากการก้าวขึ้นมา มีบทบาทของบุตรชายของมูบารัคได้นำมาซึ่งการเรียกร้องของกองทัพผ่านการยื่นคำขาดให้เปลี่ยนทายาททางการเมือง และทันทีที่เกิดการต่อต้านจากประชาชนเพื่อโค่นล้มอำนาจของมูบารัค สถาบันกองทัพนั้นไม่ได้ทำหน้าที่เข้าร่วมในการปราบปรามประชาชนหากแต่เลือกพิชิตตนเป็น ‘ตัวกลาง’ ระหว่างสองฝ่าย (2556: 84) เมื่อท้ายที่สุดแล้วหลังจากเหตุการณ์อาหรับสปริง เปรียบเสมือนว่า ‘ประชาชน’ คือผู้ชนะ หากแต่พินิจอย่างถี่ถ้วนจะพบว่าผู้ที่มีชัยชนะอย่างแท้จริงคือ ‘กองทัพ’

สถาบันกองทัพของอียิปต์ได้กลายเป็นตัวแสดงที่สำคัญของรัฐที่แม้มีการเปลี่ยนแปลงทางพลวัตแต่ไม่สามารถทำให้อำนาจของสถาบันกองทัพของอียิปต์ลดลงไปได้จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะพินิจสถาบันกองทัพของอียิปต์หลังผ่านช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทางการเมืองเป็นเหตุให้การศึกษาในครั้งนี้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการก่อร่างทางอำนาจของสถาบันกองทัพช่วงก่อนเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013 และการศึกษาการจัดวางอำนาจของสถาบันกองทัพหลังเหตุการณ์อาหรับสปริง เพื่อศึกษาจุดเริ่มต้นการครองอำนาจของกองทัพและการจัดระเบียบของกองทัพหลังการลุกแก้อำนาจ โดยการศึกษาประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ การก่อร่างของระบอบทหารอียิปต์ช่วงก่อนการเริ่มต้นเหตุการณ์อาหรับสปริง และอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารอียิปต์หลังสิ้นสุดลงของเหตุการณ์อาหรับสปริง

วัตถุประสงค์

บทความวิจัยชิ้นนี้ **ประการแรก**ต้องการศึกษาการก่อร่างทางอำนาจของสถาบันกองทัพช่วงก่อนเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013 และ **ประการที่สอง**คือ เพื่อศึกษาการจัดวางอำนาจของสถาบันกองทัพหลังเหตุการณ์รัฐประหารในมิติของการผงาดขึ้นมาที่มีอำนาจทางการเมืองผ่านการสถาปนากฎหมาย การบริหารประเทศ และการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศ จากวัตถุประสงค์ทั้งสองประการจะนำไปสู่การเข้าใจ การพิชิตแห่งอำนาจของระบอบทหารของอียิปต์ในปัจจุบัน

ขอบเขตการศึกษา

บทความวิจัยชิ้นนี้ต้องการศึกษาตัวแสดงสำคัญคือ ‘สถาบันกองทัพของอียิปต์’ ในการก่อร่างทางอำนาจและการจัดวางอำนาจของตน ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ก่อนและสิ้นเหตุการณ์เหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013 สำหรับก่อนเหตุการณ์จะพิจารณาในส่วนของการก่อร่างอำนาจของกองทัพแต่เพียงเท่านั้นเนื่องจาก และสำหรับหลังเหตุการณ์รัฐประหาร จะพินิจไปที่การขึ้นมามีบทบาทอำนาจทางการเมืองของกองทัพผ่านการสถาปนากฎหมาย การบริหารประเทศ และการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศ

เมื่อมองผ่านกรอบแนวคิดหัวเลี้ยวหัวต่อ (critical juncture framework)⁶ จากการศึกษาของ Ruth Berins Collier และ David Collier พบว่าสภาพปัญหาทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวคือ **ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ ‘critical juncture’** ที่เกิดการเปลี่ยนผ่านที่ต้องแสวงหาทิศทางใหม่ของรัฐ ซึ่งอยู่ในช่วงก่อนเหตุการณ์รัฐประหารที่จะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าบริบทการก่อร่างและการจัดวางอำนาจในเบื้องต้นได้ เมื่อเข้าสู่**ระยะผลตามหลัง ‘aftermath’** ที่รัฐต้องสร้างสถาบันหรือระบอบเพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ และสุดท้ายคือ **ระยะสืบทอด ‘legacy’** คือการดำรงอยู่ของสถาบันหรือระบอบที่สถาปนมาขึ้น ส่วนนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจบทบาทอำนาจทางการเมืองของกองทัพจากการสร้างระบอบทหาร (Collier, R. B.& Collier, D., 1991: 30)

⁶ กรอบแนวคิดหัวเลี้ยวหัวต่อ (critical juncture framework) ของ Ruth Berins Collier และ David Collier ประกอบไปด้วย 5 ระยะได้แก่ ระยะเงื่อนไขก่อนหน้า ‘antecedent conditions’ ที่จะใช้อธิบายสภาพปัญหาด้วยเงื่อนไขอันได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและรัฐ ถัดมาคือ ระยะแตกหัก ‘cleavage’ คือระยะที่เกิดขึ้นของวิกฤตและความขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ ระยะผลตามหลัง และสุดท้ายคือ ระยะสืบทอด ดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้น อ้างอิงจาก Collier, R. B. & Collier, D. (1991). Critical Junctures and Historical Legacies. *The Americas*, 59(1). 30.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทความวิจัยชิ้นนี้คือ การค้นคว้าวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้การวิเคราะห์จากเอกสาร (documentary research) ผ่านการศึกษาจากกระบวนทัศน์ของ ‘รัฐเสนานุภาพ’ (praetorian state) ความหมายโดยหลักคือ รัฐที่กองทัพวิวัฒน์เป็นตัวแสดงที่สำคัญในการครอบงำอำนาจทางการเมือง (พวงทอง ภาวีครพันธุ์, 2565: 4-5) โดยนักวิชาการที่ได้เสนอจินตภาพดังกล่าวคนแรกคือ Samuel Huntington (1957) และถัดมาคือนักวิชาการอย่าง Amos Perlmutter (1981) ได้นำเสนอเกี่ยวกับจินตภาพเรื่องรัฐเสนานุภาพสมัยใหม่ไว้ว่า เป็นรัฐที่กองทัพจะแทรกแซงระบอบการเมืองการปกครองบ่อยครั้งมากขึ้น ซึ่งกองทัพมีอำนาจในการกำหนดโครงสร้างทางการเมืองและผู้นำ ตลอดจนนโยบายที่ไม่ว่าจะเป็นนโยบายภายในและนโยบายต่างประเทศให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่กองทัพได้ (Perlmutter, A., 1981: 188-196) โดย Eric Nordlinger (1977) ได้เสนอจินตภาพของรูปแบบของรัฐเสนานุภาพ 3 รูปแบบ ประกอบไปด้วย (2565: 5)

รูปแบบที่หนึ่ง รัฐเสนานุภาพที่มีกองทัพเป็นตัวแสดงในการควบคุมเวที (The praetorian moderator) โดยผู้นำของกองทัพมีอำนาจและบทบาทในการคัดค้านการกระทำของรัฐบาลพลเรือน และยังคงเป็นผู้บังคับบัญชาการสูงสุดของกองทัพด้วยเช่นกัน

รูปแบบที่สอง รัฐเสนานุภาพที่กองทัพเป็นตัวแสดงในการคุ้มครอง (The praetorian guardian) กองทัพเข้ามายึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือน

ชั่วคราวซึ่งอาจเหตุผลที่ว่าประเทศชาติกำลังประสบกับปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย ทั้งนี้รูปแบบดังกล่าวสามารถอธิบายได้ผ่านการแบ่งแยกอำนาจทางบริหาร กล่าวคือกองทัพมีอำนาจในการควบคุมระบอบปกครองและสถาบันทางการเมืองในทางอ้อม ซึ่งระบบราชการ นิติบัญญัติ รัฐบาล หรือศาลถูกกองทัพควบคุมการทำงานเบื้องหลัง

รูปแบบที่สาม รัฐเสนานุภาพที่กองทัพเป็นตัวแสดงในฐานะผู้ปกครอง (The praetorian ruler) เป็นรูปแบบที่กองทัพเข้ามาครอบงำการบริหารจัดการกิจการของประเทศอย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจากมีตัวแสดงที่เป็นทั้งผู้นำประเทศและหัวหน้ารัฐบาลทำหน้าที่ไปพร้อม ๆ กัน ถูกแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหาร ยกตัวอย่างเช่น สถาบันวิชาการการปฏิวัติ (RCC) ที่ถูกกองทัพนำมาใช้เป็นเครื่องมือในหลาย ๆ ประเทศในพื้นที่ตะวันออกกลาง ได้แก่ อียิปต์ ซีเรีย อิรัก ลิเบีย และซูดาน ซึ่งเป็นคณะรัฐมนตรืทหารเฉพาะกิจที่เข้ามาบริหารกิจการภายในและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ คล้ายคลึงกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. นั่นเอง

จากการแบ่งรูปแบบรัฐเสนานุภาพตามจินตภาพของ Eric Nordlinger ทั้งสามรูปแบบ ความแตกต่างระหว่างกองทัพเป็นตัวแสดงในการคุ้มครองและกองทัพเป็นตัวแสดงในฐานะผู้ปกครอง สิ่งที่ใช้ในการพิจารณาคือ กรอบระยะเวลาและทิศทางในการควบคุมการบริหารกิจการของประเทศ โดยกองทัพเป็นตัวแสดงในการคุ้มครองจะกำหนดระยะเวลาในการเข้ามาปกครองประเทศชั่วคราวที่ชัดเจน รวมไปถึงการจัดเตรียมการ

มอบอำนาจการปกครองให้แก่รัฐบาลพลเรือนที่กองทัพรูปแบบดังกล่าวสามารถยอมรับได้ และยังคงไว้ซึ่งอิทธิพลทางการเมืองไว้อยู่ แต่ในขณะเดียวกันรูปแบบของกองทัพที่เป็นตัวแสดงในฐานะผู้ปกครองไม่เพียงแต่การกำหนดระยะเวลาในการเข้ามาปกครองประเทศเพียงแค่นั้น กองทัพยังมีแผนการในการทำให้กองทัพกลายเป็นกลุ่มผู้ปกครองทางการเมืองอย่างชอบธรรม โดยการจัดตั้งพรรคการเมืองที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนของกองทัพ

ทั้งนี้ จินตภาพของ Samuel Huntington (1957) Amos Perlmutter (1981) และ Eric Nordlinger (1977) จะถูกใช้ในการอธิบายถึงการเข้ามามีบทบาททางการเมืองในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทางการเมืองของอียิปต์ในเหตุการณ์อาหรับสปริงที่เริ่มจากการฉายให้เห็นถึงพลังอำนาจของสถาบันกองทัพในการก่อร่างอำนาจของตนไปจนถึงการจัดวางอำนาจเมื่อสิ้นสุดเหตุการณ์ด้วยการวิเคราะห์อำนาจทางการเมืองของทหารผ่าน การสถาปนาอำนาจทางกฎหมาย อำนาจการบริหารประเทศ และการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศ

ผลการวิจัย

1. การก่อร่างของระบอบทหารอียิปต์ช่วงก่อนการเริ่มต้นเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013

ในช่วงก่อนการเกิดเหตุการณ์อาหรับสปริง อียิปต์ปกครองด้วยระบอบสาธารณรัฐ โดยมีฮอสนี มุบารัค เป็นประธานาธิบดีปกครองประเทศอียิปต์ยาวนานกว่า 30 ปี แต่อย่างไรก็ตามภายใต้การปกครองของประธานาธิบดีมุบารัคมีความเป็นอำนาจนิยมเผด็จการสูงอย่างมาก และถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากจากประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคอร์รัปชันทางการเมือง ความพยายามในการถ่ายโอนอำนาจไปยังพรรคพวกของตนภายในรัฐบาล ซึ่งนำไปสู่การสร้างอิทธิพลทางการเมืองที่แข็งแกร่งของประธานาธิบดีมุบารัคอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว ในทางเศรษฐกิจ รัฐบาลมุบารัคมักจะบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ธุรกิจของกลุ่มตน ส่งผลให้ชนชั้นนำในสังคมมีฐานะที่ร่ำรวยมากยิ่งขึ้นและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ในขณะที่ชนชั้นกลางไปจนถึงชนชั้นยากจนตกอยู่ในสถานะที่ไม่สามารถลืมตาอ้าปากได้ อีกทั้งปัญหาภายในประเทศที่ไม่ได้รับการแก้ไขยกตัวอย่างเช่น ปัญหาภาวะเงินเฟ้อ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แปรผกผันกับจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาการว่างงาน การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ตลอดจนความต้องการพลังงานที่สูง นำไปสู่การไม่พอใจในการบริหารประเทศภายใต้การนำของประธานาธิบดีมุบารัคได้ปะทุขึ้นตามเมืองใหญ่ ๆ ของอียิปต์ ไม่ว่าจะเป็นกรุงไคโร กรุงอเล็กซานเดรีย โดยเริ่มต้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม ค.ศ. 2011

ซึ่งมีกลุ่มบุคคลจากทั่วประเทศ ดังต่อไปนี้ (1) กองกำลังฝ่ายความมั่นคงของรัฐ ซึ่งต้องการเป็นอิสระจากอำนาจของรัฐบาลมูบารัค ความต้องการอำนาจ เกียรติยศและศักดิ์ศรีของกองทัพกลับคืนมา รวมไปถึงความรู้สึกนึกคิดต่อหน้าที่ของตนเองต่อประเทศชาติ (2) กลุ่มศาสนา หรือ กลุ่มภราดรภาพมุสลิม หรือ Muslim Brotherhood (3) กลุ่มคนหนุ่มสาวและกรรมกร และ (4) กลุ่มทุนขนาดเล็กจนถึงขนาดกลางและชนชั้นกลาง โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้ถือว่ามียุทธศาสตร์สำคัญในการประท้วงเพื่อขับไล่ประธานาธิบดีให้ลงจากตำแหน่ง ต้องการให้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ และแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงของพรรค NDP และผู้นำกองทัพออกแถลงการณ์ให้ประธานาธิบดีลาออกจากตำแหน่ง ในที่สุด วันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2011 (2559: 114-120)

1.1 การสถาปนาอำนาจทางกฎหมาย

หลังจากการลาออกจากตำแหน่งของประธานาธิบดีมูบารัค สภาสูงสุดแห่งกองทัพ หรือ SCAF' (The Supreme Council of the Armed Forces) ได้เข้ามาดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ สภาผู้แทนราษฎรของอียิปต์ที่มาจากการเลือกตั้งถูกยุบลง SCAF นำโดยรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมอย่างจอมพล โมฮัมเหม็ด ฮุสเซ็น ตันตาวี เข้ามาใช้อำนาจในการบริหารและทางการเมืองด้วยกัน ในสภาประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสจากกองทัพกว่า 20 นาย และกลุ่มภราดรภาพมุสลิมมีที่นั่งในสภาเป็นส่วนใหญ่ (Roll, S., 2016b: 25) โดยการตัดสินใจที่สำคัญของ

สภาสูงสุดแห่งกองทัพประการแรก คือการสถาปนากรอบกฎหมาย ซึ่งไม่ได้เปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่เหมือนกับประเทศตูนิเซีย แต่เป็นเพียงการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพียงแก้มาตราเท่านั้น โดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจาก SCAF หลังจากนั้นการแก้ไขรัฐธรรมนูญในแก้มาตราถูกนำไปลงประชามติเมื่อวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ. 2011 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขในวันที่ 30 มีนาคม ค.ศ. 2011 โดยผู้นำกองทัพได้แต่งตั้งตนเองเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจต่าง ๆ สูงสุดอีกด้วย กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้ในมาตรา 60 ให้อำนาจแก่สภาสูงสุดแห่งกองทัพในการเริ่มต้นกระบวนการทางรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ได้รับการอนุมัติจากการลงประชามติของประชาชนให้อำนาจแก่ประธานาธิบดี ที่ว่าการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะไม่เกิดขึ้นหากอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจในการบริหารไม่ถูกโอนไปยังนักการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งแล้ว (Ibid, 2016b: 25)

ต่อมาในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2011 สภาสูงสุดแห่งกองทัพได้ประกาศขยายอำนาจของตนเอง ในทางนิติบัญญัติด้วยเช่นกัน ตลอดจนการจำกัดอำนาจของประธานาธิบดีอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้มีอำนาจในการควบคุมงบประมาณของกองทัพ และการประกาศสงครามที่ไม่ได้รับการอนุมัติจากกองทัพอีกด้วย ประการถัดมาคือ การแต่งตั้งรัฐบาล “เทคโนแครต” แทนที่จะให้มีการจัดตั้งรัฐบาลประกอบไปด้วยกลุ่มนักการเมืองและกลุ่มทางสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยรัฐบาลเทคโนแครตที่ถูกแต่งตั้งโดย SCAF ประกอบไปด้วยคณะรัฐมนตรีที่สำคัญ ๆ อย่างเช่น

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีที่จงรักภักดีต่อกองทัพเป็นอย่างมาก และจอมพลโมฮัมหมัด ฮุสเซ็น ตันตาวี ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหมด้วยตัวเอง (Ibid, 2016b: 27)

1.2 การรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศ

ผู้นำของกองทัพยังคงรักษาสถานะฉุกเฉินที่ถูกประกาศใช้เมื่อปลายทศวรรษที่ 1960 ภายใต้การปกครองของนัสเซอร์ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับอนุญาตให้ควบคุมตัวโดยไม่ต้องมีข้อกล่าวหาสามารถดำเนินคดีได้ในศาลทหาร รวมไปถึงการปราบปรามทางการเมืองอีกด้วย ซึ่งขัดต่อหลักการที่เป็นสากลอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม แม้ในช่วงหลังเหตุการณ์อาหรับสปริง สภาสูงสุดแห่งกองทัพและกลุ่มภราดรภาพมุสลิมเป็นพันธมิตรกัน ต่อมากองทัพพยายามวางแผนในการขัดขวางการเผยแพร่ของศาสนาอิสลามอย่างเป็นวงกว้าง และเพื่อรักษาอำนาจทางการเมืองของตนเอง นอกจากนี้แล้ว กองทัพยังส่งเสริมมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของกองทัพจากกลุ่มสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อไม่ให้กลุ่มสื่อมวลชนสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีและความเข้าใจผิดต่อประเด็นความสามารถของรัฐบาลพลเรือนในการบังคับใช้กฎหมายและการจัดการความไม่มั่นคงของประเทศให้ประชาชนได้รับรู้ (Midani, J., 2016a: 25-26)

กองทัพ SCAF ยังดำเนินการขัดขวางการเลือกตั้งประธานาธิบดี อีกทั้งยังประกาศยุบสภาที่มาจากการเลือกตั้งอีกด้วย ซึ่งส่งผลให้ตำรวจและกองทัพมีอำนาจยิ่งกว่าเดิม และนำไปสู่การไม่พอใจของประชาชนและเกิดการประท้วงเกิดขึ้น นอกเหนือจากการประกาศยุบสภาแล้ว SCAF ยังละเมิดสิทธิมนุษยชนหลากหลายประการต่อประชาชนที่มาชุมนุมประท้วง ยกตัวอย่างเช่น การจับกุม การปฏิบัติอย่างทารุณ เป็นต้น จากการรายงานของ Human Rights Watch พบว่าในระยะเวลาเพียงหนึ่งปีแรกของการเปลี่ยนแปลง ประชาชนมากกว่า 12,000 รายถูกนำตัวไปดำเนินคดีในศาลทหาร (Ibid, 2016b: 27) จะเห็นได้ว่า แม้ว่ากองทัพจะอนุญาตให้มีกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การเป็นประชาธิปไตย แต่กองทัพยังมีความพยายามที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทั้งในมิติทางการเมืองและทางเศรษฐกิจอย่างมาก กองทัพมักจะไม่เปิดเผยการทำงานที่โปร่งใสให้สาธารณชนได้ทราบ และพยายามที่จะเข้าไปมีบทบาทในทางการเมือง ยกอย่างเช่นการรับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวคือผู้นำกองทัพ นั่นเอง

จากการวิเคราะห์อำนาจทางการเมืองของทหารผ่าน การสถาปนาอำนาจทางกฎหมาย และการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศของอียิปต์ในช่วงการก่อร่างระบอบทหารอียิปต์ช่วงก่อนการเริ่มต้นรัฐประหารในปี ค.ศ. 2013 แสดงให้เห็นว่ารัฐเสนาคุณภาพตามจินตภาพของ Eric Nordlinger กองทัพ SCAF ถือเป็นตัวแสดงในฐานะผู้ปกครอง (The praetorian guardian) กองทัพเข้ามาครอบงำการบริหารจัดการกิจการ

ของประเทศอย่างสมบูรณ์แบบ การดำรงตำแหน่งของผู้นำกองทัพใน กระทบวงที่สำคัญ ๆ อย่าง กระทบวงกลาโหม การก่อตั้งสภาสูงสุดแห่ง กองทัพ หรือ SCAF เข้ามาดูแลและเบียดความมั่นคงภายในประเทศ ไม่ว่าจะ เป็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เอื้ออำนวยต่อการขยายอำนาจของกองทัพมี ไม่จำกัดระยะเวลาและทิศทางที่ชัดเจน ตลอดจนการแทรกแซงทาง การเมืองที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง อีกทั้งยังขยายอำนาจทางนิติบัญญัติ อำนาจใน การบริหาร และอำนาจทางการศาลด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้แล้ว ความพยายามในการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่ นำไปสู่ประชาธิปไตยนั้นถูกสั่นคลอนลงโดยกองทัพ ในมิติเศรษฐกิจ จาก การรายงานของสำนักข่าว Aljazeera เผยแพร่เมื่อวันที่ 15 เดือน กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2012 พบว่า กองทัพอียิปต์สามารถควบคุมกิจกรรมทาง เศรษฐกิจได้มากกว่าร้อยละ 15 จนถึงร้อยละ 40 กองทัพได้เข้ามีส่วนร่วม ในกลุ่มอุตสาหกรรม โรงงาน และบริษัทต่าง ๆ มากกว่า 35 แห่ง กองทัพ สร้างเครือข่ายขนาดใหญ่ในการควบคุมทรัพย์สินทางเศรษฐกิจในทุกภาค ส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาคส่วนอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมด้าน พลังงาน อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป หรืออุตสาหกรรมยานยนต์ (Sherine, T., 2012) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมทางอาวุธยุทโธปกรณ์ คิด เป็นเศรษฐกิจหนึ่งในสามของเศรษฐกิจอียิปต์ทั่วประเทศ ซึ่งสร้างอำนาจใน การต่อรองชั้นสูงในแก่กองทัพ นอกจากนี้แล้ว กิจกรรมทางเศรษฐกิจของ ประเทศข้างต้นของกองทัพอียิปต์ดำเนินการไปอย่างเป็นความลับ และไม่ เปิดเผยต่อสาธารณชน เนื่องจากกองทัพจำเป็นต้องปกปิดการดำเนินการ

ต่อกลุ่มภราดรภาพมุสลิม (Tadros, S., 2012) ดังนั้นแล้วเมื่อเวลาต่อมา จึงเกิดการประท้วงเพื่อกดดันให้กองทัพมอบอำนาจในการปกครองให้กับ รัฐบาลพลเรือน รวมไปถึงการเรียกร้องให้เปิดเผยการทำงานของกองทัพในช่วงเวลาที่กองทัพเข้ามาปกครองประเทศโดยสาธารณชน เป็นต้น

2. อำนาจทางการเมืองของระบอบทหารอียิปต์หลังสิ้นสุดลงของ เหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013

เมื่อประธานาธิบดีมูบารัคก้าวลงอำนาจจากการประท้วงครั้งใหญ่ ที่เกิดขึ้นในช่วงปลายเดือนมกราคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ของปี พ.ศ. 2011 ได้นำมาสู่การจัดตั้ง ‘สภาสูงสุดแห่งกองทัพหรือ ‘SCAF’ ได้เข้ามาบริหาร กิจการของชาติโดยมีจอมพลโมฮาเหม็ด ตันทาวี (Muhammad Tantawi) ดำรงตำแหน่งประธานสภาสูงสุดและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (The Arab Republic of Egypt: Presidency, n.d.) สภาสูงสุดได้เข้ามา บริหารประเทศราว 1 ปีเศษได้นำไปสู่การเลือกตั้งในปี ค.ศ. 2012 ที่ ผลลัพธ์คือชัยชนะของมุฮัมมัด มอร์ซี (Mohamed Morsi) จากพรรค เสรีภาพและความยุติธรรม (Freedom and Justice Party) (ซึ่งเป็นพรรค การเมืองที่เชื่อมโยงกับกลุ่มภราดรภาพมุสลิม) ที่นับได้ว่าเป็น ประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกของอียิปต์ (Midani, J., 2016: 18) การบริหารของมอร์ซีเกิดขึ้นได้เพียง 1 ปี ต้องเผชิญกับปัญหา เจริญโครงสร้างที่ฝักรากลึกในสังคมมานานหลายทศวรรษแต่ไม่สามารถแก้ไข ได้เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ พลังงาน ความมั่นคงและทางทหาร แต่ส่วนที่

ผลักดันให้เกิดการทำให้รัฐประหารนั้นสามารถพินิจได้จากวิทยานิพนธ์เรื่อง *What Caused the Failure of the Egyptian Revolution?* ที่เขียนโดย Jumana Midani ได้อรรถาธิบายปัจจัยผลักดันมาจาก ‘การคำนวณที่ผิดพลาดของกลุ่มภราดรภาพมุสลิม’ (miscalculations of the Muslim Brotherhood) ที่สามารถแบ่งสาเหตุออกได้เป็นคือ (1) การขาดประสบการณ์ของรัฐบาลใหม่เนื่องจากอียิปต์ขาดการพัฒนาทางด้านประชาธิปไตย (2) การรวมอำนาจของกลุ่มภราดรภาพมุสลิมมากเกินไป (3) การทำไม่ได้ตามสัญญาของรัฐบาลมอร์ซีที่นำไปสู่ความท้อแท้ของประชาชน (4) ปัญหาทางความมั่นคงและเศรษฐกิจที่ยังรากลึกของอียิปต์ (5) ความไม่พอใจของกลุ่มชนชั้นสูงเนื่องจากกลุ่มภราดรภาพมุสลิมไม่สามารถจัดการผลประโยชน์กับชนชั้นสูงได้ และสุดท้ายคือ (6) การให้อำนาจอิสระสถาบันกองทัพและตำรวจจนมีส่วนที่ทำให้อำนาจของมอร์ซีถูกบ่อนทำลาย (2016: 19-21) ดังนั้น เมื่อเกิดการชุมนุมประท้วงของประชาชนอีกครั้งจึงเปรียบกับตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดการทำให้รัฐประหารในที่สุด

เหตุนี้ การอธิบายในหัวข้อนี้ประกอบไปด้วย (1) การสถาปนากฎหมาย (2) การบริหารประเทศ และ (3) การรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศ เพื่อทำความเข้าใจอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารหลังสิ้นสุดเหตุการณ์โดยใช้กรอบทฤษฎีตามจินตภาพของ Samuel Huntington (1957) Amos Perlmutter (1981) และ Eric Nordlinger

(1977) เพื่อฉายให้เห็นถึงการผงาดขึ้นมาจัดวางอำนาจของสถาบันกองทัพ หลังการทำรัฐประหาร

2.1 การสถาปนากฎหมาย

เมื่ออำนาจถูกเปลี่ยนแปลงจากการทำรัฐประหาร ผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารและรักษาการตำแหน่งประธานาธิบดีคือ อัดลีมานซูร์ (Adly Mansour) หรือ ‘มานซูร์’ ในกรณีนี้เองได้ประกาศปฏิญญารัฐธรรมนูญ (Constitutional Declaration) หรือ ‘CD’ อันเป็นแผนปฏิบัติงานสำหรับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 2012 ผ่านการจัดทำโดยคณะกรรมการกฎหมาย (legal committee) จำนวน 10 คน ใช้กรอบระยะเวลาการแก้ไขภายใน 30 วัน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วนั้นต้องเสนอกฎหมายต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ (Constituent Assembly) หรือ ‘CA’ จำนวนทั้งสิ้น 50 คนที่มาจากตัวแทนจากภาคส่วนที่แตกต่างทางสังคม อนึ่ง สภาร่างรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อกำหนดที่ออกโดยมานซูร์แตกต่างจากการร่างรัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้าคือ การไร้ซึ่งกลุ่มภราดรภาพมุสลิมและพันธมิตร เพื่อให้กฎหมายสูงสุดแห่งรัฐที่จะเกิดขึ้นมีสภาพเป็นเนื้อเดียวกันโดยในระหว่างกระบวนการร่างกฎหมายได้มีการถ่ายทอดสดการอภิปรายทางโทรทัศน์เพื่อสร้างความโปร่งใส แต่อย่างไรก็ตามได้มีการงดการถ่ายทอดสดเนื้อหาการอภิปรายเกี่ยวกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกองทัพ สำหรับในขั้นการวินิจฉัยของสภาร่างรัฐธรรมนูญพบว่า ร่างกฎหมายของคณะกรรมการได้ถูกพิจารณาเห็นชอบและผ่านการอนุมัติอย่างรวดเร็ว

และเมื่อเข้าสู่กระบวนการประชามติพบว่าผู้มีเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญด้วยคะแนนเสียงกว่า 98.1% ของคะแนนเสียงทั้งหมด (European Parliament, Policy Department, 2014a: 6-8)

สำหรับการสถาปนากฎหมายที่สะท้อนผลจากการทำรัฐประหารหรืออำนาจของสถาบันกองทัพนั้นผู้เขียนมุ่งพิจารณาไปที่อำนาจอธิปไตย 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการ ตลอดจนองค์กรอิสระ (Independent Institutions) สำหรับฝ่ายบริหาร ผู้เขียนสามารถจำแนกประเด็นสำคัญคือ ประการแรกตามมาตราที่ 139 ในรัฐธรรมนูญระบุว่าประธานาธิบดีทำหน้าที่เป็นประมุขแห่งรัฐและเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงให้ดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีตามปกติวิสัย หากแต่เมื่อพินิจไปที่ประการที่สองอำนาจต่อประธานาธิบดีเหนือกองทัพตามมาตราที่ 152 ได้ให้อำนาจประมุขเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด หากแต่เมื่อตรวจสอบต่อไปพบว่า

“ในกรณีที่‘ไม่’ได้รับการเลือกตั้ง สภาผู้แทนราษฎรจะต้องปรึกษาทหารหรือกับสภาทหารสูงสุด (SCAF) และต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้งคณะรัฐมนตรีและสภาป้องกันราชอาณาจักร (National Defense Council) [เน้นย้ำข้อความโดยผู้เขียน] (Constitution of The Arab Republic of Egypt 2014, 2014b: 41)”

จากกรณีที่บัญญัติพบว่า เมื่อไม่สามารถหาผู้บัญชาการกองทัพได้นั้นจำเป็นต้องปรึกษาหารือกับองค์กรของกองทัพ นอกจากนี้อำนาจในการควบคุมกองทัพแล้วนั้น ประการที่สามประธานาธิบดีสามารถเสนอให้มีการทำประชามติได้เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของรัฐ ถัดมาคือประการสุดท้ายการสั่งการและการดูแลรัฐบาลเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งกำหนดนโยบายสาธารณะ 'ความร่วมมือ' กับประธานาธิบดี และเตรียมร่างกฎหมายและกฤษฎีกา กอปรกับประธานาธิบดีมีอำนาจเรียกประชุมรัฐบาลเพื่อหารือเรื่องสำคัญและทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมและตัดสินใจหนึ่งสำหรับการถอดถอนประธานาธิบดี จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติถอดถอน 2 ใน 3 ของคะแนนเสียงทั้งหมด (Ibid, 2014a: 9) ในแง่นี้พบว่าประธานาธิบดีทำหน้าที่ในการบริหารประเทศควบคุมกองทัพ และเสนอการจัดทำประชามติ แต่กระนั้นก็ตามในบางสถานการณ์สำหรับการควบคุมทางกองทัพต้องผ่านการปรึกษาหารือและเห็นชอบจากองค์กรของกองทัพ

ฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นรูปแบบสภาเดี่ยว (แต่เดิมนั้นอียิปต์เป็นรัฐสภาแบบคู่ แต่เมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ยกเลิกสภาสูง) โดยสาระสำคัญของที่ผู้เขียนสามารถจำแนกได้คือ ประการแรกอำนาจของรัฐสภาถูกแทรกแซงโดยประธานาธิบดีสามารถแต่งตั้งสมาชิกรัฐสภาได้มากถึง 5% ของจำนวนทั้งหมดสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของประธานาธิบดีที่สามารถบ่อนทำลายอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติได้ และประการที่สองอำนาจในการถ่วงดุลของรัฐสภาที่อ่อนแอ เหตุจากการที่

ประธานาธิบดีสามารถแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้นทำให้การหาเสียง 2 ใน 3 เพื่อถอดถอนประธานาธิบดีเป็นเรื่องยาก (2014a: 9) ดังนั้น เห็นได้ว่า ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันทำให้ประธานาธิบดีมีอำนาจเหนือสภานิติบัญญัติ เพราะฝ่ายนิติบัญญัติต้องเผชิญกับความยากลำบากในการตรวจสอบซึ่งกลายเป็นเหตุที่ทำให้การถ่วงดุลอำนาจตามหลักประชาธิปไตยไม่เกิดขึ้น

ฝ่ายตุลาการ จากการสำรวจพบว่าเจตจำนงของรัฐธรรมนูญและความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการเกิดขึ้นในทิศทางที่ตรงกันข้าม เนื่องจากความเป็นอิสระของตุลาการตามความในมาตราที่ 184 ของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ว่า **ฝ่ายตุลาการเป็นหน่วยงานอิสระที่ดำเนินงานผ่านศาลทุกประเภทและทุกระดับ** ศาลจะต้องออกคำวินิจฉัยของตนตามกฎหมาย และกฎหมายจะกำหนดเขตอำนาจศาลของศาล **โดยการแทรกแซงกิจการของศาลหรือคดีที่พิจารณาอยู่นั้นถือเป็นความผิดที่ไม่มีอายุความ** [เน้นย้ำข้อความโดยผู้เขียน] (2014b: 49) ดังนั้นศาลคือ อำนาจอธิปไตยที่เป็นอิสระและการแทรกแซงถือเป็นความผิด แต่ความอ่อนแอที่ปรากฏในกฎหมายฉบับที่ 46/1972 คือ การให้อำนาจฝ่ายบริหารในการเข้ามาแทรกแซงฝ่ายตุลาการ (2014a: 10) ฉะนั้น แม้มีการบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่ตุลาการศาลต้องเป็นอิสระแต่สำหรับกฎหมายฉบับที่ 46/1972 กลับทำให้ฝ่ายบริหารเข้าแทรกแซงศาล ได้ฉายให้เห็นว่าสถานภาพของตุลาการอยู่ภายใต้บริบทการถูกแทรกแซงจากฝ่ายบริหารที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข

องค์กรอิสระ (Independent Institutions) โดยในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจองค์กรอิสระทำหน้าที่ควบคู่ไปกับสภานิติบัญญัติฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ แต่อย่างไรก็ตาม ในเอกสารของรัฐสภายุโรปที่ชื่อ *Egypt: in-depth analysis of the main elements of the new constitution* ได้ระบุถึงความไร้อิสระขององค์กรอิสระเนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้รับประกันความเป็นอิสระขององค์กรอิสระทั้งหมดเช่น ธนาคารกลางและสำนักงานตรวจสอบกลาง (Central Audit Office) (Ibid, 2014a: 10) ดังนั้น แม้มีการเกิดขึ้นของสถาบันองค์กรอิสระแต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคคือ การขาดหลักประกันและกลไกการดำเนินการที่ชัดเจน ตลอดจนความเป็นไปได้ในการถูกแทรกแซงในอนาคต

ดังนั้น ภายใต้การสถาปนากฎหมายหลังการทำรัฐประหารพบว่าการเขียนร่างรัฐธรรมนูญเกิดจากการร่างของคณะกรรมการกฎหมายที่เกิดจากฝ่ายรัฐประหารเพียงลำพังโดยไร้ซึ่งกลุ่มพันธมิตร ความเป็นเนื้อเดียวกันของกฎหมายคือ การเถลิงอำนาจของประธานาธิบดีที่มีเพิ่มขึ้นด้วยการให้อำนาจเข้าไปแทรกแซงฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระได้ด้วยการบัญญัติให้รัฐสภาได้ถูกครอบงำอาจส่วนหนึ่งจากประธานาธิบดี และความเป็นอิสระของศาลที่ฝ่ายบริหารสามารถแทรกแซงได้ ตลอดจนการเพิ่มขึ้นองค์กร (ไม่) อิสระที่ขาดหลักประกันในการทำงานและกลไกที่เหมาะสม แต่ถึงกระนั้นก็ตาม อำนาจที่ล้นพ้นของประธานาธิบดีต้องถูกจำกัดทันทีโดยอิทธิพลของกองทัพ เพราะการสถาปนากฎหมายใหม่นั้นได้กำหนดเงื่อนไขที่ต้องคำนึงถึงสถาบันและองค์กรของกองทัพเป็นสำคัญ

2.2 อำนาจการบริหารประเทศ

การบริหารประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญในฉบับปัจจุบันได้เพิ่มอำนาจของสถาบันกองทัพต่อการเข้ามามีการบริหารประเทศ โดยพบว่า สถานภาพของกองทัพหลังการทำรัฐประหารได้ยกให้กองทัพมีสถานภาพที่พิเศษมากขึ้นในทางพฤตินัยที่แปรรูปให้อียิปต์อยู่ในลักษณะ ‘รัฐซ้อนรัฐ’ (state within a state) ด้วยวิธีการคือ การจำกัดการกำกับดูแลของพลเรือน ที่สะท้อนจากการสำรวจสามประการ **หนึ่ง** แม้อำนาจการแต่งตั้ง รัฐมนตรีกลาโหมคือหน้าที่ของประธานาธิบดี หากแต่การแต่งตั้งนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากกองทัพเสียก่อน **สอง** คือ การจัดตั้งสภาป้องกันประเทศ (The National Defense Council) หรือ NDC โดยสภาการป้องกันประเทศส่วนใหญ่เป็นบุคคลของกองทัพและมีอิทธิพลต่อนโยบายภายในประเทศ ซึ่งสมาชิกของสภาประกอบด้วย ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าหน่วยข่าวกรอง เสนาธิการกองทัพ ผู้บัญชาการกองทัพ หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการกองทัพ และหัวหน้าหน่วยข่าวกรองทางทหาร โดยรัฐธรรมนูญได้กำหนดหน้าที่ไว้ในหมวดที่ 8 มาตรา 203 ระบุว่า สภามีอำนาจตรวจสอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงและบูรณภาพของประเทศ และหารือเรื่องงบประมาณของกองทัพซึ่งจะรวมเป็นงบประมาณแผ่นดิน [เน้นย้ำข้อความโดยผู้เขียน] (Ibid, 2014b: 54) สาม

คือ งบประมาณของกองทัพไม่ถูกตรวจสอบจากสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากงบประมาณถูกออกโดยสภาป้องกันประเทศ และประการสุดท้ายคือ อำนาจที่เพิ่มมากขึ้นของสถาบันทหาร ในมิติแรกเนื่องจากศาลทหารสามารถดำเนินคดีกับพลเรือนในข้อหากระทำความผิดต่อบุคลากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางทหารได้ (Ibid, 2014b: 54-55) และมิติที่สองคือ หากต้องการยุบสภาผู้แทนราษฎร จำเป็นที่ต้องปรึกษาหารือกับ ‘SCAF’ และ ‘NDC’ ดังนั้นภายใต้การสถาปนากฎหมายใหม่ได้สืบเนื่องให้สถาบันกองทัพมีอำนาจในการมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศในฐานะผู้เลือกรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม สมาชิกส่วนใหญ่ของสภาป้องกันประเทศ งบประมาณที่รัฐสภาไม่สามารถตรวจสอบได้ และอำนาจในการนำพลเรือนตัดสินในศาลทหารตลอดจนการออกความเห็นในการยุบสภา

2.3 การรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศ

การอภิปรายการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศหลังการทำรัฐประหารจะสำรวจไปที่ (1) กฎหมายการชุมนุม (The Protest Law) (2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์ (Non-governmental Organization) หรือ ‘NGOs’ และ (3) การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ทราบถึงการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศที่เกิดขึ้น สำหรับกฎหมายการชุมนุม มีสาระสำคัญคือ การออกมาชุมนุมต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องประมาณ 3-15 วันก่อนการชุมนุม การให้อำนาจทางด้านความปลอดภัยในการยกเลิกและเลื่อนการ

ชุมนุมที่เป็นภัยคุกคาม การกำหนดพื้นที่ที่ห้ามชุมนุมประท้วง การกำหนดโทษปรับและจำคุกฐานฝ่าฝืนกฎหมาย และอนุญาตให้ตำรวจใช้กำลังสลายการชุมนุม ในงานวิจัยของ Amr Hamzawy เรื่อง *Egypt after the 2013 military coup: Law-making in service of the new authoritarianism* ที่ระบุว่า ศาลรัฐธรรมนูญ (the Supreme Constitutional Court) วินิจฉัยว่า กฎหมายฉบับนี้มีไว้เพื่ออำนวยความสะดวกไม่ใช่จำกัดสิทธิในการประท้วง แต่ในปัจจุบันทางศาลรัฐธรรมนูญมีคำตัดสินให้ใช้กฎหมายบางมาตราเพื่อไม่จำกัดสิทธิของประชาชน แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวยังคงให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการใช้ดุลยพินิจในการจำกัดการประท้วง (Hamzawy, A., 2017: 393-395)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์
สำหรับ NGOs พบว่าหลังทำรัฐประหารนั้นได้มีการตรากฎหมาย ที่เกี่ยวกับ NGOs โดยมีทรศนะต่อองค์กรดังกล่าวในฐานะภัยคุกคามต่อการควบคุม ทำให้กฎหมายมีเป้าหมายเพื่อจำกัดการวิพากษ์วิจารณ์ที่มีผลต่อการรับรู้ของสาธารณชน และกฎหมายดังกล่าวถูกใช้เป็นข้ออ้างในการจำกัดขอบเขตการดำเนินงานของ NGOs สารสำคัญของกฎหมายที่ออกในปี ค.ศ. 2016 ในภาพรวมมีมาตรการที่เข้มงวดมากขึ้นเนื่องจาก การก่อตั้ง NGOs มีสิทธิถูกปฏิเสธได้จากกระทรวงความสามัคคีทางสังคม (Ministry of Social Solidarity) ห้าม NGOs ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองหรือสหภาพแรงงาน การสร้างหน่วยงานของภาครัฐในการตรวจสอบที่มาของแหล่งทุนของ NGOs การอนุญาตให้หน่วยงานรัฐยับยั้ง

คำขอเงินทุนและธุรกรรมทางการเงินทั้งหมดของ NGOs และกำหนดบทลงโทษที่รวมถึงยุบ NGOs สำหรับ Amr Hamzawy ได้วิพากษ์ต่อไปว่าการออกกฎหมายควบคุมได้นำไปสู่การสร้างความหวาดกลัวของ NGOs การขัดขวางการเข้าถึงเงินทุนจากต่างประเทศ เกิดการคุกคามความอยู่รอดของภาคประชาสังคม และความร่วมมือระหว่างประเทศที่ลดลง (Ibid, 2017: 395-397) ดังนั้น การรักษาระเบียบความมั่นคงของภาครัฐเกิดขึ้นอย่างเข้มงวดต่อ NGOs มีส่วนสำคัญในการทำลายอิสระและเสรีภาพของประชาชนภายในประเทศ

การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ที่เกิดขึ้นในสมัยของประธานาธิบดีอับเดล ฟัตตอห์ เอล-ซีซี (Abdel Fattah el-Sisi) หรือ ‘เอล-ซีซี’ ได้ผ่านการแก้ไขมาตรา 78 ของประมวลกฎหมายอาญา เพื่อจำกัดการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่มาสาระสำคัญคือ การกระทำที่เป็น การระดมเงินทุน อุปกรณ์ หรือแม้แต่สิ่งอื่น ๆ จากต่างประเทศหรือหน่วยงานในประเทศบางแห่งถือว่าการกระทำความผิดทางอาญา พร้อมกันนี้กฎหมายเปิดช่องให้จับกุมจากผู้ที่ต้องสงสัยด้วยข้ออ้างที่คลุมเครือจาก ‘การกระทำที่เป็นการทำลายผลประโยชน์ของชาติ’ และ ‘การละเมิดความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ’ การแก้ไขกฎหมายดังกล่าว มีผลทำให้การเคลื่อนไหวทางการเมืองและการรวมกลุ่มของ NGOs ได้ถูกทำให้กลายเป็นอาชญากรรมมากขึ้น (2017: 397-398)

ดังนั้น สามารถอนุมานได้ว่าภายใต้การรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศได้เกิดข้อจำกัดของพลเรือน ด้วยการทำให้การกระทำ

บางอย่างเป็นอาชญากรรม เช่น การชุมนุมที่เต็มไปด้วยเงื่อนไข และการถูกจำกัดจากเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการถูกควบคุมด้วยข้ออ้างทางด้านความปลอดภัย การกระทำที่ถูกทำให้เห็นอาชญากรรมมากที่สุดคือ การก่อตั้ง NGOs เนื่องจากการก่อตั้งเต็มไปด้วยเงื่อนไขที่ซับซ้อน การถูกสอดส่องโดยภาครัฐด้วยข้ออ้างการทำลายผลประโยชน์ของชาติและละเมิดความสงบเรียบร้อย ด้วยการแก้ประมวลกฎหมายอาญาที่เพิ่มบทลงโทษและมาตรการที่รุนแรงทำให้ผลลัพธ์คือ การมุ่งประหัตประหารทุกการกระทำที่เป็นการคุกคามอำนาจส่วนหนึ่งเพื่อยับยั้งไม่ให้เกิดเหตุการณ์ประท้วงที่นำไปสู่การล้มอำนาจในคราวของมูบารัคและมอร์ซีเพื่อการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศให้อำนาจของตนไม่ถูกท้าทาย

สำหรับการอภิปรายตามกรอบของจินตภาพของรัฐเสนาภาพพบว่า สถาบันกองทัพอียิปต์มีอำนาจทางการเมืองที่เพิ่มมากขึ้นหลังการทำรัฐประหาร ค.ศ. 2013 เนื่องจากเป็นเพียงองค์คณะผู้ร่างเพียงหนึ่งเดียว ผลักดันให้กองทัพกลายเป็น **‘รัฐเสนาภาพที่กองทัพเป็นตัวแสดงในฐานะผู้ปกครอง’** ที่ครอบงำอำนาจการบริหารจัดการกิจการของประเทศอย่างสมบูรณ์ที่พิสูจน์ได้จาก (1) การสถาปนากฎหมายที่ไม่มีอำนาจใดสามารถถ่วงดุลอำนาจของกองทัพได้ ด้วยการให้อำนาจอธิปไตยทั้งสามฝ่ายไม่สามารถตรวจสอบกองทัพได้ และอำนาจทั้งฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติต้องหารือและปรึกษาร่วมกับกองทัพ ตลอดจนการให้อำนาจของประธานาธิบดี (ของทหาร) มีอำนาจเพิ่มขึ้นผ่านการเข้าไปแทรกแซงอำนาจอธิปไตยและองค์องค์กรอิสระได้ (2) อำนาจการบริหารประเทศ โดยที่

กองทัพได้จำกัดการกำกับดูแลของพลเรือนจากรัฐธรรมนูญด้วยการที่
กิจการกลาโหมต้องได้รับความเห็นชอบของกองทัพ การสร้างกลไกเพื่อ
สร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในการบริหารประเทศภายใต้การกำกับ
ดูแลขององค์กรของกองทัพคือ ‘SCAF’ และ ‘NDC’ และการเพิ่มอำนาจที่
เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการให้องค์กรทั้งสองกลายเป็นผู้ที่อนุญาตให้เกิดการยุบ
สภาได้ และ (3) การรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศเพื่อให้
อำนาจของกองทัพยังคงอยู่และไม่ถูกท้าทายเมื่อครั้งที่เคยเกิดขึ้นคือ การ
บัญญัติกฎหมายข้อจำกัดในการชุมนุม และการเกิดขึ้นของ NGOs ผ่าน
การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาที่ทำให้การกระทำบางอย่างทางการเมือง
ที่เป็นคุกคามกลายเป็นอาชญากรรมด้วยข้ออ้างของความสงบสุขและที่
สำคัญคือ ความมั่นคงของชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ

สรุปผลการวิจัย

จากศึกษาตามกรอบแนวคิดรัฐเสนาภาพ ในช่วงก่อนการเริ่มต้น
รัฐประหารในปี ค.ศ. 2013 พบว่า กองทัพเริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมือง
มากขึ้น การเข้ามามีบทบาทสามารถอธิบายตามจินตภาพของ Samuel
Huntington และ Amos Perlmutter โดยช่วงก่อนการทำรัฐประหาร
กองทัพได้เริ่มเข้ามำกำหนดโครงสร้างของรัฐผ่านการสถาปนารอบ
กฎหมายที่ให้อำนาจแก่กองทัพในการบริหารจัดการประเทศ การดำรง
ตำแหน่งที่สำคัญของผู้นำแห่งกองทัพโดยการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เอื้อ
ผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มของตน รวมไปถึงการแต่งตั้งรัฐบาลเทคนิคโนแคเรต ซึ่ง

เป็นคณะรัฐมนตรีที่จงรักภักดีต่อกองทัพเป็นอย่างมาก ในส่วนของการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศ กองทัพยังคงประกาศใช้กฎหมายในสภาวะฉุกเฉินซึ่งขัดกับหลักการสากล ยกตัวอย่างเช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการนำตัวพลเรือนไปดำเนินคดีในศาลทหาร นอกจากนี้แล้ว กองทัพยังใช้มาตรการรักษาความมั่นคงจากกลุ่มสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีและความเข้าใจผิดต่อความสามารถของรัฐบาลพลเรือนในการบังคับใช้กฎหมายและการจัดการความไม่มั่นคงของประเทศให้ประชาชนได้รับรู้ด้วยเช่นกัน อนึ่ง การวิเคราะห์อำนาจทางการเมืองของทหารผ่าน การสถาปนาอำนาจทางกฎหมาย และการรักษาระเบียบความมั่นคงภายในประเทศของอียิปต์ในช่วงการก่อร่างระบอบทหารอียิปต์ช่วงก่อนการเริ่มต้นรัฐประหารในปี ค.ศ. 2013 แสดงให้เห็นว่ารัฐเสนาานุภาพตามจินตภาพของ Eric Nordlinger เรื่องรัฐเสนาานุภาพพบว่า กองทัพ SCAF ถือเป็นตัวแสดงในฐานะผู้ปกครอง (The praetorian guardian)

เมื่อมอร์ซีก้าวลงจากอำนาจเนื่องจากการคำนวณที่ผิดพลาดของกลุ่มภราดรภาพมุสลิมเป็นเหตุให้สถาบันกองทัพมีอำนาจมากขึ้นและเข้ามาช่วงชิงอำนาจได้ในที่สุด **ช่วงหลังการทำรัฐประหาร**พบว่า การลงหลักปักฐานทางอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารจากการทำรัฐประหารสะท้อนให้เห็นได้จากการสถาปนากฎหมายเพียงลำพังโดยปราศจากกลุ่มพันธมิตร ศึกษาเมื่อศึกษาความแนวคิดรัฐเสนาานุภาพ ผลลัพธ์ที่ได้คือพบว่า รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ให้อำนาจประธานาธิบดีที่เพิ่มมากขึ้นในการเข้าแทรกแซงอำนาจอิจิปไตยฝ่ายต่าง ๆ และองค์กรอิสระได้ กอปรกับสถาบัน

กองทัพได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการบริหารประเทศในการเลือกตำแหน่ง รัฐมนตรีกลาโหม การครองเสียงข้างมากใน NCD และการทำหน้าที่เป็นผู้ ปรีกษาและหารือในกิจการความมั่นคงของรัฐทั้งหมด ตลอดจนการ กลายเป็นผู้เห็นชอบในการยุบสภา สำหรับการรักษาระเบียบความมั่นคง ภายในประเทศนั้นต่างออกไปจากก่อนการทำรัฐประหารเนื่องจาก รัฐได้ แปรสภาพกฎหมายในสภาวะฉุกเฉินเป็นทำให้กลายเป็นโทษกฎหมายทาง อาญา เช่น การชุมนุมและการก่อตั้ง NGOs เป็นต้น ดังนั้น หากพิจารณา จินตภาพแห่งรัฐเสนาภาพจากแนวคิดของ Eric Nordlinger พบว่า สถาบันกองทัพได้กลายเป็นผู้ปกครองที่มีความเข้มแข็งมากขึ้นจากการ พัฒนาเครื่องมือในการควบคุมการบริหารรัฐอย่าง SCAF ผู้การเกิดขึ้นเป็น NCD ที่ควบคุมอำนาจรัฐซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากองทัพมีอำนาจทางการเมือง อยู่และพัฒนากลายเป็นสถาบันที่มีความชอบธรรมทางการเมือง เพื่อบรรลุ เป้าหมายสำคัญของกองทัพในการผดุงผลประโยชน์ของชาติตามอุดมคติ ของตน กองทัพจึงต้องมีบทบาทในฐานะศูนย์กลางอำนาจของรัฐ และการ ดำรงบทบาทนี้จะนำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงของรัฐซึ่งจะทำให้กองทัพ กลายเป็นตัวแสดงที่ครอบงำอำนาจทางการเมืองอย่างชอบธรรม

เอกสารอ้างอิง

- ดาวราย ลิมสา่ยหัว. (2559). การเปลี่ยนผ่านสู่ประชาธิปไตยในอาหรับ :
ศึกษาเปรียบเทียบอียิปต์และอิหร่าน. วารสารสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 246(2), [E-book]. สืบค้นเมื่อ 22
กุมภาพันธ์ 2567 จาก
<https://doi.org/10.61462/cujss.v46i2.1209>.
- พวงทอง ภาวิครพันธ์. (2565). การสร้างรัฐเสนานุภาพของไทยจาก
รัฐประหาร 2490 ถึงรัฐประหาร 2557. วารสารสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 52(1), [E-book]. 1-29. สืบค้นเมื่อ 3
เมษายน 2567 จาก
<https://doi.org/10.61462/cujss.v52i1.665>
- Abul-Magd, Z., Akça, I., & Marshall, S. (2020). **Two Paths to
Dominance: Military Businesses in Turkey and Egypt.**
[website]. Retrieve 2024, April 15 from
[https://policycommons.net/artifacts/423145/two-paths-
to-dominance/1394242/](https://policycommons.net/artifacts/423145/two-paths-to-dominance/1394242/)
- Collier, R. B. & Collier, D. (1991). Critical Junctures and
Historical Legacies. **The Americas**, 59(1). 27-39.

European Parliament. Policy Department. (2014a). **Egypt: in-depth analysis of the main elements of the new constitution.** [pdf]. Retrieve 2024, April 15 from [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/433846/EXPO-AFET_NT\(2014\)433846_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/433846/EXPO-AFET_NT(2014)433846_EN.pdf)

Hamzawy, A. (2017). Egypt after the 2013 military coup: Law-making in service of the new authoritarianism. **Philosophy and Social Criticism**, 43(4-5), 392-405. [pdf]. Retrieve 2024, April 15 from <https://doi.org/10.1177/0191453717695367>

Harb, I. (2003). The Egyptian Military in Politics: Disengagement or Accommodation? **Middle East Journal**, 57(2), 269–290.

Ketchley, N. & Wenig, G. (2023). Purging to Transform the Post-Colonial State: Evidence From the 1952 Egyptian Revolution. **Comparative Political Studies**. doi.org/10.1177/0010414023120996

Laub, Z. Council on Foreign Relations. (2019). **Egypt's Muslim Brotherhood** [website]. Retrieve 2024, June 7 from <https://www.cfr.org/backgrounder/egypts-muslim-brotherhood>

Midani, J. (2016a). **What Caused the Failure of the Egyptian Revolution?** (Thesis of Master of Arts, University of Memphis).

OHCHR. (2014b). **Constitution of The Arab Republic of Egypt 2014**. [pdf]. Retrieve 2024, April 15 from https://www.ohchr.org/sites/default/files/lib-docs/HRBodies/UPR/Documents/Session20/EG/A.HRC.W.6.6.20.EGY_1_Egypt_Annex_4_Constitution_E.pdf

Perlmutter, A. (1981). **Political Roles and Military Rulers**. London: Frank Cass. ISBN 9780714631226

Roll, S. (2016b). **Managing change: how Egypt's military leadership shaped the transformation**. *Mediterranean Politics*, 21(1). 23-43.
<https://doi.org/10.1080/13629395.2015.1081452>

Tadros, S. (2012). **Egypt military's economic empire.**

[website]. Retrieve 2024, June 9

from <https://www.aljazeera.com/features/2012/2/15/egypt-militarys-economic-empire>

The Arab Republic of Egypt: Presidency. (n.d.). **The Supreme**

Council of the Armed Forces. [website]. Retrieve

2024, April 15 from <https://www.presidency.eg/en>

Zahid, M. (2010). The Egyptian nexus: the rise of Gamal

Mubarak, the politics of succession and the challenges of the Muslim Brotherhood. **The Journal of North**

African Studies, 15(2), 217-230.

<https://doi.org/10.1080/13629380903105690>

การเมืองจีนช่วงสี่ จิ้นผิง : นโยบายรอบรัฐ นโยบายต่างประเทศ
ของจีน เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองภายในและระหว่างประเทศ

ธนชัย กานพรหมมา¹

ฟ้าสว่าง อภิมหาเกรียงไกร²

วิธวินท์ เผ่าภูรี³

วิศรุต แทนทด⁴

ภิญญาพัชญ์ เนื่องพลงาม⁵

วิชิต ศรีละพรม⁶

ปราณปรียา ศักดิ์อุบล⁷

Received: April 20 , 2024; Revised: June 12, 2024; Accepted: June 25, 2024

¹ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: thanachai.ka@ku.th

² _____ . Email: fahsawang.a@ku.th

³ _____ . Email: vitawin.p@ku.th

⁴ _____ . Email: wissarut.ta@ku.th

⁵ _____ . Email: pinyapach.n@ku.th

⁶ _____ . Email: wichit.sri@ku.th

⁷ _____ . Email: pranpreeya.sa@ku.th

บทคัดย่อ

สี จิ้นผิง (Xi Jinping) ประธานาธิบดีคนปัจจุบันของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งดำรงตำแหน่งยาวนานถึง 3 วาระ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 ที่สี จิ้นผิงขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเขานั้นสร้างความแข็งแกร่ง และนำพาจีนสู่การพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ตามหลักการที่เขาได้ประกาศต่อประชาชนนั่นก็คือหลักการ China's Dream โดยเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในวาระของสี จิ้นผิงส่วนใหญ่จะเป็นเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความขัดแย้งกับต่างประเทศทั้งกรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้ เหตุการณ์การประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงในการปราบปรามผู้ประท้วงในฮ่องกง ซึ่งก็นำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งผ่านนโยบายต่างประเทศ

นโยบายภายในและนโยบายต่างประเทศในวิสัยทัศน์ของสี จิ้นผิง นั้นเน้นการสร้างความมั่งคั่ง ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาประเทศให้กลับไปเป็นผู้นำในเวทีโลกอีกครั้งจนนำไปสู่การกำหนดนโยบายโดยเน้นการพัฒนา 3 ด้าน คือ ด้านการเมือง เช่น การปฏิรูประบบทหาร นโยบายลูกสามคน เพื่อเพิ่มจำนวนประชากร และได้ทำการวางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของประเทศ ด้านเศรษฐกิจ เช่น นโยบายลดความยากจน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น “ยุทธศาสตร์ Belt and Road Initiative : BRI” หรือ “ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาประเทศ

คำสำคัญ: สี จิ้นผิง, ประเทศจีน, ความฝันของจีน, การพัฒนาแห่งชาติ, ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง

Chinese Politics During Xi Jinping : State Policy, Chinese Foreign Policy, Important Domestic and International Political Events

Thanachai Kanpromma⁸

Fahsawang Apimahakriangkrai⁹

Vitawin Poupooree¹⁰

Wissarut Tantod¹¹

Pinyapach Nuangpholngam¹²

Wichit Srilaprom¹³

Pranpreeya Sak-Ubol¹⁴

⁸ Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University Email: thanachai.ka@ku.th

⁹ _____. Email: fahsawang.a@ku.th

¹⁰ _____. Email: vitawin.p@ku.th

¹¹ _____. Email: wissarut.ta@ku.th

¹² _____. Email: pinyapach.n@ku.th

¹³ _____. Email: wichit.sri@ku.th

¹⁴ _____. Email: pranpreeya.sa@ku.th

Abstract

Xi Jinping is the current President of the People's Republic of China, having served for three terms since 2013. During his presidency, Xi Jinping has strengthened China and propelled it towards significant developments, guided by the principle of China's Dream. However, his tenure has also seen notable conflicts with other countries, such as disputes in the South China Sea and the implementation of national security laws to quell protests in Hong Kong, which have necessitated foreign policy adjustments.

Internally and externally, Xi Jinping's vision emphasizes wealth creation alongside national development to restore China as a global leader. This has led to policy formulations focused on three areas: political reforms: including military restructuring and the two-child policy to boost population growth; economic policies targeting poverty reduction; and international relations strategies like the Belt and Road Initiative, aimed at fostering positive relations with numerous countries.

Keywords: Xi Jinping, China, China's Dream, National Development, Belt and Road Initiative

บทนำ (Introduction)

สี จิ้นผิงประธานาธิบดีคนที่ 13 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ขึ้นดำรงตำแหน่งครั้งแรกในปี ค.ศ. 2013 เขาเกิดเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 1953 ณ กรุงปักกิ่ง เป็นบุตรของสี จ้งซุน (Xi Zhongxun) อดีตรองนายกรัฐมนตรีในสมัยของโจว เอินไหล (Zhou Enlai) และอดีตรองกรรมการบริการแห่งกองทัพภาคที่ 1 ภรรยาคนปัจจุบันของสี จิ้นผิงคือเพิง ลีหยวน (Peng Liyuan) นักร้องและนักแสดงละครเพลงผู้ได้ฉายาว่า “ดวงอุปถัมภ์สามี” ทั้งคู่มีบุตรสาวชื่อสี หมิงเจ้อ (Xi Mingze) (หยาง, 2557; จุลชีพ ชินวรรณ, 2555)

แม้ช่วงชีวิตวัยรุ่นของสี จิ้นผิงจะถูกส่งไปยังชนบทตามนโยบาย Sent-down youth ของเหมา เจ๋อตง (Mao Zedong) แต่ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เปลี่ยนผ่านสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 เขาก็ได้แสดงฝีมือในการบริหารจนเข้าตาเจียง เจ๋อหมิน (Jiang Zemin) และเจิง ชิงหง (Zeng Qinghong) อดีตประธานาธิบดีและอดีตรองประธานาธิบดีที่สังเกตเห็นถึงความสามารถในการสื่อสารกับมวลชน ความสามารถในการบริหารจัดการงานและคน และที่สำคัญคือความใส่ใจและเคารพผู้อาวุโสซึ่งอาจส่งผลดีกับบรรดาผู้อาวุโสภายในพรรคในอนาคต จนนำมาสู่การได้รับสมญานามว่า “ผู้นำสูงสุดตลอดชีพ” ซึ่งกว่าจะมาเป็นผู้นำสูงสุดตลอดชีพได้นั้นสี จิ้นผิงต้องใช้ความพยายามในการเข้าสู่การเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ด้วยความสามารถทำให้สี จิ้นผิงก้าวสู่การเป็นผู้นำ และนำพาประเทศจีนพัฒนา

ทันกระแสสังคมโลก และขึ้นสู่การเป็นประเทศแนวหน้าของโลกผ่านนโยบาย และการบริหารประเทศของตัวเอง

ในส่วนนี้คณะผู้เขียนแบ่งเนื้อหาออกเป็นสามส่วน ในส่วนแรกเป็นการอภิปรายและวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นบนเวทีโลกของประเทศจีนภายใต้การนำของสี จิ้นผิง ส่วนที่สองเป็นการอธิบายและวิเคราะห์นโยบายสำคัญภายในประเทศที่มาจากการกำหนดขึ้นของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และพรรคคอมมิวนิสต์ ส่วนสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศที่สำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้แนวทางการดำเนินการผ่านการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการต่างประเทศ

เหตุการณ์สำคัญในสมัยของสี จิ้นผิง

ข้อพิพาททะเลจีนใต้ เนื่องจากทะเลจีนใต้เป็นทะเลปิดที่อยู่มหาสมุทรแปซิฟิกครอบคลุมอาณาบริเวณตั้งแต่ช่องแคบไต้หวันไปจนถึงสิงคโปร์ รวมทั้งอ่าวตังเกี๋ยและอ่าวไทย มีเนื้อที่รวมประมาณ 3.5 ล้านตารางกิโลเมตร อีกทั้งเป็นเขตเส้นทางเดินเรือสำคัญและมีเรือสัญจรเป็นอย่างมากโดยเฉพาะเรือบรรทุกสินค้า นับว่าเป็นอีกหนึ่งเส้นทางเดินเรือสำคัญ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก ซึ่งประเด็นที่ทำให้เกิดข้อพิพาทกันนั้นคือปัญหาของอาณาเขตของทะเลจีนใต้ซึ่งตั้งอยู่ทางใต้ของประเทศจีนและเกาะไต้หวัน ในขณะที่เดียวกันก็ตั้งอยู่ทางตะวันตกของฟิลิปปินส์ ตะวันตกเฉียงเหนือของมาเลเซียและบรูไนดารุส

ชาลาม เหนืออินโดนีเซีย และตะวันออกเฉียงเหนือของสิงคโปร์ โดยในทะเลจีนใต้มีหมู่เกาะเล็ก ๆ รวมกว่า 200 เกาะ ในแนวหมู่เกาะสแปรตลีย์ (Spratly Islands) และหมู่เกาะพาราเซล (Paracel Islands) ซึ่งกลายเป็นชนวนเหตุสำคัญนำไปสู่ข้อพิพาทระหว่าง 6 ประเทศ คือการอ้างสิทธิในหมู่เกาะสแปรตลีย์ และหมู่เกาะพาราเซล โดยประเทศจีนได้อ้างสิทธิว่าญี่ปุ่นได้ครอบครองพื้นที่เกาะเหล่านี้เป็นฐานทัพทางทหารในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งหลังจากญี่ปุ่นแพ้สงคราม รัฐบาลเจียง ไคเช็ก (Chiang Kai-shek) ก็ได้ส่งเรือเข้าควบคุมหมู่เกาะเหล่านี้และอ้างสิทธิการครอบครองโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่ภายในเส้นประเก้าจุด ในปี ค.ศ. 1992 จีนได้มีการร่างกฎหมายที่ชื่อว่า “กฎหมายว่าด้วยทะเล อาณาเขต และเขตต่อเนื่อง” (Law on the Territorial Sea and the Contiguous Zone) ระบุว่าพื้นที่ทั้งหมดในทะเลจีนใต้อยู่ภายใต้อธิปไตยของจีนและสามารถส่งกองกำลังไปปกป้องอธิปไตยจากผู้บุกรุกได้ อีกทั้งในสมัยของสีจิ้นผิงได้มีการทำกิจกรรมทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความเชื่อใจของประเทศที่เกี่ยวข้องในข้อพิพาท เช่นการถมพื้นที่ในทะเลเพื่อทำเกาะเทียม การฝึกซ้อมและการลาดตระเวนทางทหารโดยเรือรบของประเทศจีน การห้ามประเทศอื่นทำการประมงในพื้นที่ข้อพิพาท รวมทั้งบทบาทของประเทศมหาอำนาจและประเทศรอบนอกซึ่งนำไปสู่ความตึงเครียดในภูมิภาค (ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ, 2560 : 63)

ในปี ค.ศ. 2016 ศาลอนุญาโตตุลาการถาวรได้ตัดสินว่าจีนไม่มีสิทธิในเขตน่านน้ำ ซึ่งทางรัฐบาลปักกิ่งภายใต้การปกครองของสีจิ้นผิงได้ประกาศออกสื่อว่า คำพิพากษาจะไม่ส่งผลกระทบต่ออธิปไตย

ผลประโยชน์และสิทธิเหนืออำนาจในทะเลจีนใต้ อันเป็นของจีนแต่ประการใด โดยจีนจะเดินหน้าปกป้องสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคอย่างเต็มที่ (กระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน, 2559 : ออนไลน์) ซึ่งหลังจากนั้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จีนได้มีการสร้างฐานทัพเรือและมีการติดตั้งยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ บนเกาะที่จีนอ้างสิทธิ อีกทั้งในช่วงปี ค.ศ. 2023 มีรายงานจากทางการฟิลิปปินส์ออกมากล่าวหาทางการจีนว่า เรือยามชายฝั่งของจีนยิงปืนฉีดน้ำแรงดันสูงใส่เรือ 3 ลำของฟิลิปปินส์ในทะเลจีนใต้ ซึ่งทางจีนก็ได้โต้กลับว่าพวกเขาใช้มาตรการควบคุมกับเรือที่รุกล้ำน่านน้ำของพวกเขาในแนวสันดอนสการ์โบโรว์ (กนกกฤษฎณ์ รักษาพรหมณ์, 2566 : 1-2)

เหตุการณ์ต่อมาคือการใช้กฎหมายความมั่นคงแห่งชาติฮ่องกงปราบปรามกลุ่มผู้ประท้วง โดยสี จิ้นผิงได้กล่าวในสุนทรพจน์ในพิธีรับรองรัฐบาลสมัยที่ 5 ของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ปี ค.ศ. 2017 ว่า “เพื่อรักษาและดำเนินการตามหลักการ ‘หนึ่งประเทศสองระบบ (One country, two systems)’ เพื่อผลประโยชน์ของชาวฮ่องกง สนองความต้องการในการรักษาความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของฮ่องกง ป้องกันผลประโยชน์พื้นฐานแห่งชาติและบรรลุผลสำเร็จตามปณิธานร่วมกันของชาวจีนทั้งปวง นั่นคือสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการแจ้งชัดว่ารัฐบาลกลางจะบริหารงานตามนโยบาย ‘หนึ่งประเทศสองระบบ’ อย่างแน่วแน่ และขอให้ท่านได้เชื่อมั่นว่านโยบายดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในฮ่องกงอย่างเที่ยงตรง ความพยายามใด ๆ ที่จะเป็นอันตรายต่ออธิปไตยและความมั่นคงของจีน การท้าทายอำนาจของรัฐบาลกลางหรือใช้ฮ่องกงเพื่อดำเนิน

กิจกรรมแทรกซึมและก่อวินาศกรรมต่อต้านแผ่นดินใหญ่ถือเป็นการกระทำที่ข้ามเส้นและจะไม่ถูกอนุญาตให้เกิดขึ้นอย่างแน่นอน” (หลี่, 2560 : ออนไลน์)

จากสุนทรพจน์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าทางรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ต้องการที่จะนำเกาะฮ่องกงกลับเข้าสู่ระบอบการปกครองตามแผ่นดินใหญ่ หลังจากได้ฮ่องกงคืนมาจากอังกฤษ อีกทั้งด้วยสถานการณ์การเมืองภายในของไต้หวันที่มีการนำระบอบประชาธิปไตยมาใช้ และจากสถานการณ์การประท้วงในเกาะฮ่องกง ทำให้สี่ จีนจึงเริ่มออกมาตรการต่าง ๆ มาควบคุมฮ่องกง รวมทั้งเริ่มปราบปรามผู้ที่มีแนวคิดอยากจะแยกฮ่องกงออกจากจีนแผ่นดินใหญ่

สาเหตุที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือ เกาะฮ่องกง อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษก็เนื่องมาจากสงครามทางการค้าระหว่างจีนและอังกฤษ หรือ “สงครามฝิ่น” (Opium War) ในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยเกิดขึ้นทั้งหมด 2 ครั้ง ครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1839-1842 และครั้งที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1856-1860 โดยจีนเป็นฝ่ายผู้แพ้สงครามจึงต้องลงนามในสนธิสัญญานานกิง (Treaty of Nanking) ในปี ค.ศ. 1842 จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1856 เกิดสงครามฝิ่นครั้งที่ 2 ขึ้นมีชนวนเหตุมาจากขุนนางจีนเข้ายึดเรือแอร์โรว์ (Arrow) เรือสินค้าของชาวจีนแต่จดทะเบียนเป็นเรืออังกฤษ ทำให้เกิดสงคราม ผลปรากฏว่าจีนพ่ายแพ้สงครามอีกครั้งและต้องลงนามในสนธิสัญญาเทียนจิน (Treaties of Tianjin) ในปี ค.ศ. 1858 อังกฤษได้ขอทำอนุสัญญาปักกิ่งโดยมีใจความสำคัญว่าอังกฤษจะขอเช่าทางตอนใต้ของจีนรวมถึงเกาะฮ่องกง โดยเป็น

สัญญาเช่า 99 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1898-1997 (จันทร์ฉาย ภัคอธิคม, 2540 : 100-101)

เกาะฮ่องกงภายใต้การปกครองของอังกฤษได้มีการพัฒนาและวางรากฐานโครงสร้างต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยเทียบเท่ากับประเทศอื่น ๆ ในด้านการศึกษา รัฐบาลอังกฤษมีการบริหารโรงเรียน พัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ให้เสรีภาพในการแสวงหาความรู้ด้านการเมืองและสังคม ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล อาชีพ ความเสมอภาค, ให้มีเสรีภาพในการรวมตัวตั้งสมาคม มีสิทธิในการพิมพ์ โฆษณา และการแสดงความคิดเห็น (เขียน ธีระวิทย์, 2541 : 190) ฮ่องกงมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น มีโครงสร้างการปกครองแบบสภานิติบัญญัติ มีการเลือกตั้งรัฐบาลฮ่องกงโดยประชาชน ชาวฮ่องกง หลังฮ่องกงได้กลับคืนสู่ประเทศจีนเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ปี ค.ศ. 1997 จีนก็ได้ดำเนินนโยบายหนึ่งประเทศ สองระบบ เพื่อฟื้นฟูอำนาจอธิปไตยของตัวเองในเขตของฮ่องกง โดยยกสถานะฮ่องกงเป็นเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ซึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางของประเทศจีน (เขียน ธีระวิทย์, 2541 : 190)

ตลอดเวลาที่เกาะฮ่องกงได้กลับมาอยู่ภายใต้จีนมิเกิดการประท้วงและการเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชนอยู่บ่อยครั้ง เช่น การชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย ในปี ค.ศ. 2003 การชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย ในปี ค.ศ. 2014 และการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย ในปี ค.ศ. 2019 ซึ่งหลังจากการประท้วงในปี ค.ศ. 2019 ทางรัฐบาลจีนก็เริ่มเข้ามาควบคุมการเมืองในฮ่องกงมากขึ้นโดยการเร่งออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อควบคุมความวุ่นวายที่เกิดขึ้น โดยในปี ค.ศ. 2020 จีนลงมติในกฎหมายฉบับใหม่ นั่นคือ

“กฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ” (Hong Kong Nationality Security Law) หรือ “กฎหมายฮ่องกง” โดยใช้เวลาร่างกฎหมายเพียง 6 สัปดาห์ก็ประกาศใช้ทันที คือมีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 มิถุนายน ปี ค.ศ. 2020 มีทั้งหมด 66 มาตรา โดยในตัวกฎหมายกำหนดว่าการแบ่งแยกดินแดนเป็นอิสระจากจีนแผ่นดินใหญ่ การล้มล้างอำนาจของรัฐบาลกลาง การก่อการร้าย การข่มขู่ประชาชน การสมรู้ร่วมคิดกับกองกำลังต่างชาติ เป็นอาชญากรรม มีโทษสูงสุดคือจำคุกตลอดชีวิต บางคดีจะพิจารณาเป็นการลับ อาจไม่ให้ประกันตัวและอาจไม่ให้มีทนาย โดยเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยเอาไว้ได้นานตามความสมควรแก่เวลา กฎหมายฉบับนี้ยังให้มีการจัดตั้งสำนักงานรักษาความมั่นคงแห่งชาติประจำฮ่องกงขึ้นมา โดยมีเจ้าหน้าที่ความมั่นคงของจีนเข้าไปประจำการ ทั้งตัวสำนักงานและบุคลากรโดยไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฮ่องกง แต่อยู่ใต้กฎหมายจีน (มาตรา 60) ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฮ่องกงจึงไม่มีอำนาจตรวจสอบ ตรวจค้นหรือควบคุมตัว นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้ฮ่องกงต้องจัดตั้งคณะกรรมการความมั่นคงของตัวเองขึ้นชุดหนึ่ง โดยมีที่ปรึกษาซึ่งมาจากการแต่งตั้งโดยรัฐบาลจีน อีกทั้งยังเปิดช่องให้ผู้บริหารสูงสุดของฮ่องกงมีอำนาจแต่งตั้งผู้พิพากษาสำหรับคดีความมั่นคงด้วย ประเด็นนี้ส่งผลถึงความมีอิสระของศาล (สาธิต มนต์สุรกุล, 2563)

นโยบายสำคัญในยุคของสี จิ้นผิง

นโยบายรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีนภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงนั้น เน้นการปฏิรูปเชิงลึก ทั้งด้านการปฏิรูปประเทศ ด้านการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ด้านการสร้างควมมั่งคั่ง สร้างสังคมที่ดีขึ้น รวมไปถึงการขยายกองกำลังทหาร และปลุกระดมความคิดให้ประชากรวัยรุ่นในจีนให้กล้าคิด กล้าทำเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย พร้อมกับการให้ความสำคัญกับประเทศชาติตามนโยบาย “ความฝันของจีน (China's Dream)” ของรัฐบาล นอกจากนี้ยังได้มีการระบุแนวทางการดำเนินนโยบาย และคำประกาศภายหลังการเข้ารับตำแหน่ง ในปี ค.ศ. 2013 โดยได้มีการประกาศเปลี่ยนแปลงประเทศผ่าน “นโยบายเศรษฐกิจ 5 ด้าน” ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านที่ 1 คือ “3 สงคราม” เป็นการทำสงครามกับปัญหาด้านความยากจน ปัญหาที่เกี่ยวข้องด้านมลพิษ และปัญหาที่เกี่ยวข้องด้านวิกฤติเศรษฐกิจ, ด้านที่ 2 คือ “3 เปลี่ยน” เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและเปลี่ยนแปลงตัวนำการเติบโตทางเศรษฐกิจ, ด้านที่ 3 คือ “3 ปฏิรูป” ได้แก่ คุณภาพและประสิทธิภาพของตลาด รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการลงทุน, ด้านที่ 4 คือ “4 ประสาน” เป็นการเชื่อมโยงเศรษฐกิจ ระบบการเงินสมัยใหม่ นวัตกรรมและทรัพยากรมนุษย์ เข้าร่วมกันเพื่อพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและด้านสุดท้าย คือ “3 มี” เป็นการทำกลไกตลาดมีประสิทธิภาพ และวิสาหกิจขนาดเล็กมีการแข่งขัน รวมไปถึงมีการดูแลเศรษฐกิจขนาดใหญ่ให้มีความพอดี (อาร์ม ตั้งนิรันดร, 2561 อ้างถึงใน มุกรวิ ฉิมพะเนา, 2563) และได้มีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ การเมือง

เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (หวัง เต้าหมิง และวราวุฒิ เรือนคำ, 2564 : 258-259)

นโยบายแรกคือนโยบายลดความยากจน โดยประเทศจีนมีการดำเนินนโยบายลดความยากจนมาตั้งแต่สมัยประธานาธิบดีเหมา เจ๋อตง ปี ค.ศ. 1953 โดยเริ่มจากการใช้วิธีการช่วยเหลือในรูปแบบสวัสดิการที่เท่าเทียม หลังปี ค.ศ. 1979 จีนมีการดำเนินนโยบายลดความยากจนแบ่งเป็น 4 ระยะ ระยะแรกลดความยากจนจากการปฏิรูประบบ ระยะที่สองเป็นการลดความยากจนด้วยการพัฒนา ระยะที่สามเป็นการใช้ระบบการพัฒนา และระบบความช่วยเหลือเพื่อลดความจน ระยะที่สี่เป็นการลดความยากจนอย่างตรงจุด ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 2013 ที่สี จิ้นผิงเข้ามาเป็นผู้นำประเทศ (หวัง เต้าหมิง และวราวุฒิ เรือนคำ, 2564 : 261) นอกจากนี้ สี จิ้นผิงยังประกาศวาระแห่งชาติในการทำสงครามกับความยากจน ให้สำเร็จภายในปี ค.ศ. 2020 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็น “สังคมกินดีอยู่ดี” คือ ประชาชนชาวจีนสามารถคลายความกังวลในเรื่องของปากท้อง เครื่องนุ่งห่ม และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่รัฐบาลจีนจัดสรรให้ ไม่ว่าจะเป็นที่พักอาศัย การรักษาพยาบาล รวมไปถึงการศึกษา เพื่อเป็นรากฐานสำคัญให้ประชาชนชาวจีนหลุดพ้นจากความยากจน การดำเนินนโยบายลดความยากจนมีเป้าหมายเพื่อลดความยากจนให้ครอบคลุม และสร้างกลไกลดความยากจนในระยะยาว ผ่านการใช้กระบวนการพิสูจน์ ช่วยเหลือ บริหารจัดการและการตรวจสอบอย่างตรงจุด โดยแนวทางในการขจัดความยากจนของจีนจะเน้นเรื่องการช่วยเหลือด้านปัจจัยพื้นฐานให้กับประชาชนในชนบทตามหลักการ “2 ไม่

กังวล” คือ คนจีนไม่ต้องกังวลเรื่องปากท้องและไม่ต้องห่วงเรื่องเครื่องนุ่งห่ม และ “3 หลักประกัน” ที่รัฐจะดูแลผู้ขาดแคลน คือ การศึกษา การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน และที่อยู่อาศัย นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังส่งเสริมและช่วยเหลือในเรื่อง “8 มี” ได้แก่ มีที่พักอาศัยปลอดภัย, มีน้ำดื่ม ปลอดภัย, มีที่ดินพอได้ทำกินโดยการจัดสรรของรัฐ, มีธุรกิจสร้างรายได้, มีอย่างน้อยหนึ่งคนในครอบครัวที่มีงานทำ, มีประกันสังคมพื้นฐาน, มีข้าว เหลือสำรองและมีเงินออมในครอบครัว (มุกรวิ ฉิมพะเนา, 2563 : 267)

ผลที่เกิดขึ้นจากการขจัดความยากจนของจีน 5 ด้าน ด้านที่หนึ่ง คือการผลิต มีผู้หลุดพ้นจากความจนจากการพัฒนาการผลิตประมาณ 832 อำเภอ ด้านที่สองคือการย้ายถิ่นฐาน มีผู้หลุดพ้นจากความยากจนจากการย้ายถิ่นฐานสำเร็จมากกว่า 9.6 ล้านคน ด้านที่สามคือการพัฒนาระบบนิเวศ จากการพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทำให้มีผู้หลุดพ้นจากความยากจนมากกว่า 1.1 ล้านคน ด้านที่สี่คือการพัฒนาการศึกษา เด็กที่ประสบปัญหาเรื่องความยากจนกว่า 8 ล้านคนได้เข้าเรียนฟรีตามนโยบายของรัฐบาล ด้านที่ห้าคือประกันสังคม โดยมีผู้หลุดพ้นจากความยากจนกว่า 19.36 ล้านคน จากการสนับสนุนเบี้ยยังชีพนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 แม้การระบาดโควิดในปี ค.ศ. 2019 ผู้นำและรัฐบาลจีนยังคงดำเนินนโยบายเพื่อต่อสู้และเอาชนะความจนได้ในปี ค.ศ. 2020 (อักษรศรี พานิชสาส์น, 2565 : 77-79)

นโยบายต่อมาคือนโยบายการปฏิรูปกองทัพปลดแอกประชาชน โดย “กองทัพปลดแอกประชาชน” หรือ “จงกั๋วเหรินหมินเจี๋ยฟิงจวิน” ประสบปัญหาของการแทรกแซงทางการเมืองจากกองทัพเพื่อให้รัฐบาล

ดำเนินนโยบายทั้งภายในและนโยบายต่างประเทศเป็นไปตามผู้บริหารระดับสูงของกองทัพนั้นส่งผลต่อการแสดงออกของจีนในเวทีโลก โดยกองทัพจะทำการแทรกแซงรัฐบาลผ่านสองช่องทาง ช่องทางแรกคือการให้บุคคลจากกองทัพเข้าดำรงตำแหน่งระดับสูงในพรรคคอมมิวนิสต์ ช่องทางที่สองคือการให้บุคคลในกองทัพเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายสาธารณะของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งปัญหานี้เกิดขึ้นในช่วงสมัยผู้นำพรรครุ่นที่ 3 และ 4 (กิตติพิศ พุทธิวินิช, 2563 : 7-8) ส่งผลให้ตำแหน่งประธานคณะกรรมการทหารส่วนกลางที่ควรจะเป็นผู้นำฝ่ายการเมืองของพรรคควบคุมกองทัพ ไม่สามารถมีอำนาจในการควบคุม และสั่งการได้ ดังนั้นเป้าหมายสำคัญของผู้นำพรรครุ่นที่ 5 คือการเพิ่มอำนาจให้แก่คณะกรรมการทหารส่วนกลางให้มีอำนาจในการบังคับบัญชากองทัพตามหลักการ “พรรคนำกองทัพ” มีเป้าหมายเพื่อสร้างกองทัพให้จงรักภักดีต่อพรรคคอมมิวนิสต์ เน้นการปฏิรูปกองทัพใน 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิรูประบบทหาร การปฏิรูปนโยบายกองทัพ และการบูรณาการการปฏิบัติการระหว่างฝ่ายทหารกับฝ่ายพลเรือน จนเกิดเป็น “แผนการปฏิรูปการป้องกันประเทศและกองทัพในเชิงลึก” ประกาศใช้เมื่อปลายปี ค.ศ. 2015 แบ่งเป้าหมายเป็นสองระยะคือให้กองทัพมีความทันสมัยภายในปี ค.ศ. 2035 และเป็นประเทศชั้นนำทางการทหารภายในปี ค.ศ. 2050 จากหลักการ “พรรคคุมกองทัพ” ทำให้การปฏิรูปกองทัพปลดแอกประชาชนเกิดการรวมอำนาจแบบ “ตรีเอกานุภาพ” คือการผสมผสานระบบผู้นำร่วมกับระบบผู้นำเดี่ยวเข้าไว้ในส่วนกลาง (กิตติพิศ พุทธิวินิช, 2563 : 5-22)

นโยบายถัดมาคือนโยบายลูกสามคน (Three-child Policy) เนื่องจากปัญหาจำนวนเด็กแรกเกิดลดลง ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน และความเหลื่อมล้ำในประเทศจีน อันเป็นผลจาก “นโยบายลูกคนเดียว” ที่มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1971 จนทำให้ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงตัดสินใจแก้ไขนโยบายภายหลังการประชุมใหญ่เมื่อต้นปี ค.ศ. 2013 จนนำไปสู่การประกาศใช้นโยบายใหม่ที่มีชื่อว่า “นโยบายลูกสองคนแบบมีเงื่อนไข” และยกเลิกนโยบายลูกคนเดียวในปี ค.ศ. 2015 แต่่นโยบายลูกสองคนก็ประสบกับปัญหาคล้ายคลึงกับนโยบายลูกคนเดียว นั่นคือ อัตราการตั้งครรภ์ และอัตราการเกิดต่ำ ซึ่งมาจากการที่รัฐบาลขาดความชัดเจนในเรื่องสวัสดิการ ภายหลังการประชุมกรมการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์ ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2021 ได้ทำการประกาศใช้ “นโยบายลูกสามคน” รัฐบาลจีนได้ทำการประกาศมาตรการเพื่อสนับสนุน “นโยบายลูกสามคน” (Three-child policy) เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนหันมา มีลูกมากขึ้น เช่น การเพิ่มสวัสดิการการเลี้ยงดูเด็ก ลดภาระด้านการศึกษา เป็นต้น (ลดาวัลย์ ไขคำ, 2566 : 20-21)

ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออนนโยบายลูกสองคน และนโยบายลูกสามคน เกิดจากสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากการใช้นโยบายลูกคนเดียว ทั้งปัญหาเรื่องสถานะของผู้หญิงในสังคมจีนที่เปลี่ยนไป ผู้หญิงจีนให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพมากกว่าการวางแผนครอบครัว การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมในสังคม ประชาชนให้ความสำคัญกับการมีลูกคนเดียว สถานะทางเศรษฐกิจในครัวเรือน ทำให้หลายครอบครัวมองว่าการมีลูกมากขึ้นนั้นเป็นภาระทาง

ค่าใช้จ่าย และปัญหาสำคัญภายหลังการเกิดโรคระบาดคือ การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ครอบครัวหลายครอบครัวเกิดความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่จะส่งผลต่อการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ประกอบกับมาตรการของรัฐ “นโยบายโควิดเป็นศูนย์” ส่งผลกระทบต่อความเป็นกังวลของประชาชนจีน (ลดาวัลย์ ไขคำ, 2566 : 17-23)

ในขณะที่นโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญก็คือนโยบายสีโนมิกซ์ (Xinomics) โดยเป็นยุทธศาสตร์หรือโมเดลเศรษฐกิจภายใต้การบริหารประเทศของสี จิ้นผิง ซึ่งเน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจเป็นวงกว้างและนำรูปแบบ “โมเดลเศรษฐกิจวงจรรคู่” (Dual Circulation Model) มาใช้ควบคู่และเป็นแกนหลักในการปรับโครงสร้างบริหารทางเศรษฐกิจของจีน โดยใช้หลักการการหมุนเวียนภายในประเทศ เชื่อมโยงกับการหมุนเวียนเศรษฐกิจภายนอก ซึ่งโมเดลเศรษฐกิจวงจรรคู่ถือว่าเป็นประเด็นสำคัญหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปีของประเทศจีน ฉบับที่ 14 ประจำปี ค.ศ. 2021-2025 โดยลักษณะเด่นของแนวทางสีโนมิกซ์ คือ ไม่เน้นเติบโตแต่เน้นมั่นคง และจะให้ความสำคัญกับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจีนเป็นประการแรก เพิ่มการบริโภคภายในประเทศเพื่อลดการพึ่งพาจากภาคส่วนต่างประเทศ รวมไปถึงการหันมาใช้เทคโนโลยีของจีนผ่านการทุ่มงบประมาณการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมแห่งอนาคตด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ “Made in China 2025” (อักษรศรี พานิชสาส์น, 2566 : 50)

ประเด็นสำคัญอีกประการ คือ สี จิ้นผิงมองว่าสีโนมิกซ์ไม่ใช่แนวทางการนำเงินไปสู่รัฐสวัสดิการที่เน้นแจกเงินหรือสิ่งของให้ประชาชน แต่ให้ความสำคัญกับบทบาทของรัฐหรือพรรคคอมมิวนิสต์ในการขับเคลื่อนโลก เศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ภาคธุรกิจจีนมีการเมืองแบบรวมศูนย์อำนาจและนำกลไกของรัฐมาจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ ซึ่งนักวิชาการวิเคราะห์ว่าภายใต้การนำของสี จิ้นผิง เศรษฐกิจจีนกลายเป็น “ระบบทุนนิยมโดยรัฐที่มีพรรคเป็นใหญ่” (Party-State Capitalism) (อักษรศรีพานิชสาส์น, 2566 : 51)

ผลจากแนวทางสีโนมิกซ์ได้ช่วยยกระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของชาวจีน จากในปี ค.ศ. 2012 ก่อนการขึ้นมาดำรงตำแหน่งของสี จิ้นผิง ชาวจีนเคยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 6,283 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี จัดเป็นอันดับที่ 94 ของโลก แต่ตัวเลขในปี ค.ศ. 2021 รายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 12,566 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี หรือขึ้นมาเป็นอันดับที่ 64 ของโลก นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2023 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของจีนยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องอยู่ที่ 39,218 หยวน เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2022 ถึง 6.1% และมีค่าใช้จ่ายด้านการบริโภคต่อหัวอยู่ที่ 26,796 หยวน เพิ่มขึ้น 9.0 % จากปี ค.ศ. 2022 (China Radio International, 2567) ผลจากแนวทางสีโนมิกซ์ประกอบกับนโยบายขจัดความยากจนสามารถทำให้ชาวจีนหลุดพ้นจากความยากจนได้สำเร็จนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2020 ซึ่งช่วยให้คนจนหรือชนชั้นแรงงานในบริเวณชนบทของจีนจำนวนถึง 98.99 ล้านคนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นการเพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยต่อหัวจน

บรรลุเป้าหมายของรัฐต่อการขยายกลุ่มชนชั้นกลางที่มีกำลังซื้อมากขึ้นอีกด้วย (อักษรศรี พานิชสาส์น, 2566 : 52)

นโยบายยุทธศาสตร์ยุคสมัยใหม่

ในการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 18 ปี ค.ศ. 2012 ในการประชุมในช่วงที่สองได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ โดยกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ “สองร้อยปีในช่วงสองเวลา (Two Centenary Goals)” โดยมีเนื้อหาสำคัญคือการฟื้นฟูอันยิ่งใหญ่ของประเทศจีน โดย 100 ปีแรก จะเป็นช่วงของ “สังคมที่มีความมั่งมี มั่งคั่งในทุกด้าน” ถือเป็นเป้าหมายสำคัญภายในปี ค.ศ. 2021 ช่วงระยะเวลาที่สี่ จีนยังคงดำรงตำแหน่งผู้นำ และเป้าหมายในปี ค.ศ. 2049 หรือ 100 ปีหลังจะเป็นช่วงของ “การสร้างสรรคจีนให้เป็นสังคมนิยมที่มีความเข้มแข็งและล้ำสมัย” (เจียน กวอ และนรชาติ วัง, 2563)

“สองร้อยปีในช่วงสองเวลา” จึงถือว่ามีสำคัญยิ่ง เพราะเปรียบเสมือนเป็นหลักประกันความถูกต้องต่อการเข้ามาบริหารประเทศและคำสัญญาที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนให้ไว้กับประชาชนชาติจีน นอกจากนี้ยังมี การกล่าวถึงการวางแผนด้านยุทธศาสตร์ในอนาคตของจีนผ่านการต่อต้านคอร์รัปชันทางการเมือง โดยสี่ จีนผิงได้ดำเนินการกระชับอำนาจและสร้างความชอบธรรมหลังการขึ้นมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี ค.ศ. 2012 ผ่านการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเข้มข้นระหว่างการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 18 ได้เปิดฉากดำเนินมาตรการ “ตีเสือ” “ตบแมลงวัน” “ล่าจิ้งจอก”

ยกตัวอย่างเช่น ป๋อ ซีไหล (Bo Xilai) อดีตสมาชิกกรมการเมือง, โจว หย่งคัง (Zhou Yongkang) หนึ่งในสมาชิกคณะกรรมการประจำกรมการเมือง ซึ่งเป็นผู้นำระดับสูงในพรรคคอมมิวนิสต์ที่ถูกสอบสวนและถูกลงโทษจำคุกตลอดชีวิต เป็นต้น ยุทธศาสตร์การต่อต้านคอร์รัปชันฉบับสี่ จิ้นผิงใช้วิธีการ “การจัดการแบบรวม” นำภารกิจโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน ในลักษณะระบบต่อต้านคอร์รัปชันแบบ “การจัดการแบบรวม” โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลเจ้าหน้าที่รัฐแห่งชาติ (National Supervision Committee ; NSC) ขึ้นมา ซึ่งได้ยุบรวมคณะกรรมการตรวจสอบวินัยศูนย์กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันสำนักนายกรัฐมนตรี และของสำนักงานอัยการสูงสุดประชาชนจีนมาเป็นคณะกรรมการกำกับดูแลเจ้าหน้าที่รัฐแห่งชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันที่ก่อตั้งขึ้นมาเพียงองค์กรเดียวในระบบต่อต้านคอร์รัปชันในสมัยของสี่ จิ้นผิง (เจี้ยน กวอ และนรชาติ วัง, 2020 : 60-63) ส่งผลให้ในช่วงสมัยแรกของการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ในปี ค.ศ. 2017 และหลังการประชุมสมัชชาพรรคครั้งที่ 19 จะสังเกตได้อย่างชัดเจนว่า คนสนิทหรือกลุ่มผลประโยชน์ของ สี่ จิ้นผิง ในพรรคคอมมิวนิสต์หรือสถาบันฝ่ายบริหาร ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นบุคคลระดับสูงและสนับสนุน สี่ จิ้นผิง อย่างเต็มที่อีกด้วย (จุลชีพ ชินวรรโณ, 2565 : 160)

จากที่กล่าวมาข้างต้น นโยบายภายในประเทศของ สี่ จิ้นผิง ให้ความสำคัญครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคม โดยมีเป้าหมายหลักที่สำคัญในการปฏิรูปฟื้นฟูประเทศ ผ่านการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ในแต่ละช่วงเวลาภายใต้การบริหารของ สี่ จิ้นผิง ไม่ว่าจะเป็น

ยุทธศาสตร์ “ความฝันของจีน (China’s Dream)”, “สองร้อยปี ในสองช่วงเวลา (Two Centenary Goals)” ต่างมีเป้าหมายเช่นเดียวกันคือ ภาพอนาคตของการฟื้นฟูอันยิ่งใหญ่ของประชาชาติจีนที่แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรม การนำประเทศจีนไปสู่สังคมนิยมแบบจีนในโลกสมัยใหม่ ประชาชาติจีนพออยู่พอกินมั่งมีศรีสุขอย่างทั่วถึง และเป็นระบอบสังคมนิยมที่เข้มแข็ง

นโยบายต่างประเทศที่สำคัญ

ภายหลังการขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในการประชุมสภาผู้แทนประชาชนครั้งที่ 12 ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2013 สี จิ้นผิง ได้ให้ความสนใจต่อการต่างประเทศของจีนอย่างมาก ผู้นำจีนรุ่นที่ 5 ภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และ นายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียง (Li Keqiang) ได้จัดการประชุมภายในระหว่างผู้นำพรรคระดับสูงเกี่ยวกับการต่างประเทศถึง 2 ครั้ง คือการประชุมเกี่ยวกับการทูตกับประเทศเพื่อนบ้าน (Conference on Neighborhood Diplomacy) ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2013 และการประชุมส่วนกลางเกี่ยวกับงานที่เกี่ยวข้องกิจการระหว่างประเทศ (Central Conference on Work Relating to Foreign Affairs) ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2014 การประชุมทั้ง 2 ครั้งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของนโยบายต่างประเทศและการทูตของผู้นำจีนรุ่นที่ 5 นี้ (จุลชีพ ชินวรรณ, 2565 : 173-174)

การดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนในปัจจุบันมีเป้าหมายอยู่ที่วิสัยทัศน์ของ สี จิ้นผิง นั่นคือ “ความฝันของจีน (China's Dream)” ซึ่ง

หมายถึง การฟื้นฟูพลัง (Rejuvenation) ของชาติจีนให้เป็นประเทศสังคมนิยมที่ทันสมัยมีความมั่งคั่งและเข้มแข็ง เพื่อเกียรติภูมิศักดิ์ศรีในการเฉลิมฉลอง 100 ปี 2 ครั้ง (Double Centenniality) ซึ่งยังคงเน้น “การพัฒนาอย่างสันติ” (Peaceful Development) โดยสี จิ้นผิง ยืนยันในสุนทรพจน์หลายครั้งว่าจีนยังคงปฏิบัติตามแนวทาง “การพัฒนาอย่างสันติ” ที่ได้เริ่มเอาไว้แต่เพิ่มเงื่อนไขว่าการพัฒนาอย่างสันตินี้จะต้องดำเนินไปพร้อมกับการที่จีนให้ความสำคัญกับการพิทักษ์ ปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของจีน (จุลชีพ ชินวรโรณ, 2565 : 174)

ภายใต้การดำเนินการทางการทูตของ สี จิ้นผิง จีนได้จัดลำดับความสำคัญใหม่โดยเน้นความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเป็นลำดับแรก ด้วยการสร้างความสัมพันธ์บนหลักการไม่ตรีจิต ความจริงใจ ประโยชน์ร่วมกันและรวมด้านต่าง ๆ ไว้ทั้งหมดตามด้วยความสัมพันธ์กับมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสหรัฐอเมริกา โดยจีนจะสร้างความสัมพันธ์กับมหาอำนาจรูปแบบใหม่ ซึ่งต้องการมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกับสหรัฐอเมริกา จีนตระหนักว่าตนมีขีดความสามารถไม่ด้อยกว่าสหรัฐอเมริกาและควรมีบทบาทสำคัญและแสดงความเป็นผู้นำในโลกในการแก้ไขปัญหาประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังจะเห็นจากข้อตกลงระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่วนลำดับที่สามเป็นความสัมพันธ์กับประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่จีนต้องการสร้างความเป็นหุ้นส่วนด้วยหลักการและผลประโยชน์ร่วมกัน (จุลชีพ ชินวรโรณ, 2565 : 175)

ความแตกต่างของการดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนภายใต้ผู้นำสี จิ้นผิง กับผู้นำคนก่อน ๆ คือการเปลี่ยนไปใช้แนวทางดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุกที่มีท่าทีแข็งกร้าว (จุลชีพ ชินวรรโณ, 2565 : 174) ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านหลายสุนทรพจน์ของสี จิ้นผิงเกี่ยวกับประเด็นของไต้หวัน โดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง มักจะเน้นย้ำถึงการรวมชาติไต้หวันกับจีนว่าเป็นสิ่งที่ “หลีกเลี่ยงไม่ได้” พร้อมขู่ว่าการใช้กำลังทางทหารเพื่อผนวกเกาะไต้หวันเข้ามาเป็นของจีนอาจเป็นหนึ่งในทางเลือกที่ปฏิเสธไม่ได้ นอกจากนี้การเดินทางไปเยือนไต้หวันของนางแนนซี เพโลซี (Nancy Pelosi) ประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2022 ที่ผ่านมาก็ได้แสดงให้เห็นถึงท่าทีแข็งกร้าวของจีนบนเวทีต่างประเทศที่ยังคงยึดมั่นในนโยบายจีนเดียว (One China Policy) อย่างแน่วแน่จากการตอบโต้ของจีนในการเพิ่มแรงกดดันในบริเวณช่องแคบไต้หวัน

ประเทศจีนภายใต้การขึ้นมาดำรงตำแหน่งของสี จิ้นผิง ต่อจากหู จิ่นเทา ได้ผ่านพ้นจุดสูงสุดของความสำเร็จของนโยบายปฏิรูปแล้วและกำลังเคลื่อนเข้าสู่สภาวะวิกฤตอันเนื่องมาจากแนวโน้มการลดลงอย่างต่อเนื่องของอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจนับตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ทศวรรษ 2010 เป็นต้นมา ซึ่งหากไม่มีการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ใหม่อย่างชัดเจนภายในทศวรรษ 2020 ก็อาจจะเข้าสู่สภาวะเศรษฐกิจหดตัวซึ่งจะนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางสังคมที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐบาล ต้นทศวรรษ 2010 ที่สี จิ้นผิงขึ้นสู่อำนาจเขามีต้นทุนทางการเมืองระหว่างประเทศจากการดำเนินนโยบายของผู้นำคนก่อน ๆ ที่สามารถจะนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและนำพาจีนผ่านวิกฤตการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้เขาจึง

เข้าสู่การเป็นประธานาธิบดีด้วยท่วงทีของผู้ที่จะเป็นผู้นำโลก (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ และวาสนา วงศ์สุรวัฒน์, 2565 : 188)

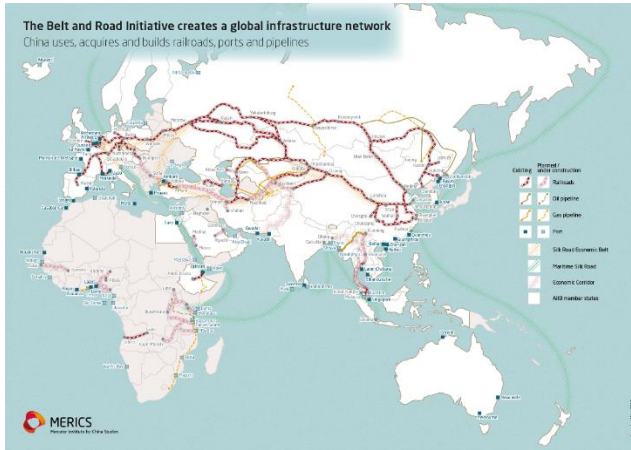
**ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative - BRI),
แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม (Silk Road Economic Belt) และ
เส้นทางสายไหมทางทะเลศตวรรษที่ 21 (Maritime Silk Road)**

นโยบายแถบและทางมีชื่อเต็ม ว่า "แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม" (Silk Road Economic Belt) และ "เส้นทางสายไหมทางทะเลศตวรรษที่ 21 (21st Century Maritime Silk Road) เป็นนโยบายที่สี จิ้นผิง ประกาศเป็นนโยบายสำคัญหลังจากที่ได้ก้าวขึ้นเป็นผู้นำในปลายปี ค.ศ. 2013 โดยเป็นโครงการพัฒนาโครงข่ายสาธารณูปโภคที่จะเชื่อมโยง 3 ทวีป ได้แก่ เอเชีย ยุโรปและแอฟริกา 4 มหาสมุทร ได้แก่ แปซิฟิก อินเดีย แอตแลนติก และอาร์คติก โดยมีจีนเป็นศูนย์กลาง โครงการนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม และ เส้นทางสายไหมทางทะเลศตวรรษที่ 21 (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ และวาสนา วงศ์สุรวัฒน์, 2565 : 189-211)

แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "ยุทธศาสตร์ Belt and Road Initiative : BRI" หรือ "ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง" เริ่มต้นจากเมืองซีอาน ตัดผ่านทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศจีน ออกสู่กลุ่มประเทศเอเชียกลางซึ่งเป็นพันธมิตรกับจีนในองค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ ลงใต้สู่อัฟกานิสถานแล้วมุ่งตะวันตกผ่านอิหร่านเข้าสู่ปลายสุดของทวีปเอเชียที่ตุรกี จากนั้นเข้าสู่ทวีปยุโรป ขึ้นเหนือไปยังมอสโกแล้วมุ่งตะวันออกทะเลที่เมืองท่าสำคัญของทวีป

ยุโรป 2 เมือง ได้แก่เมืองรอตเตอร์ดาม ประเทศเนเธอร์แลนด์ และเมืองเวนิส ประเทศอิตาลี จะเห็นได้ว่าเส้นทางนี้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายพันธมิตรของจีนที่สำคัญ คือกลุ่มประเทศเอเชียกลางและรัสเซีย ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ก่อตั้งองค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ร่วมกับจีน และกลุ่มประเทศมุสลิมที่มีความขัดแย้งรุนแรงกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา เช่น อัฟกานิสถานและอิหร่าน ตลอดจนพันธมิตรที่เคยเป็นเพื่อนร่วมอุดมการณ์สังคมนิยมในยุโรปตะวันออก อาทิ โปแลนด์และฮังการี (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ และวาสนา วงศ์สุรวัฒน์, 2565 : 190-192)

ส่วนเส้นทางสายไหมทางทะเลศตวรรษที่ 21 ตั้งชื่อคล้ายกับแถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม แต่เป็นเส้นทางเชื่อมทะเลและมหาสมุทร โดยเริ่มต้นจากฝูโจวซึ่งเป็นเมืองท่าเก่าแก่ทางตะวันออกของจีน ลงใต้ผ่านเขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ แล้วออกสู่ทะเลจีนใต้ เชื่อมโยงกับเมืองท่าสำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สิงคโปร์และอินโดนีเซีย ผ่านช่องแคบมะละกา เข้าสู่มหาสมุทรอินเดียผ่านเมืองท่าสำคัญในอินเดียและศรีลังกาจากนั้นตัดผ่านมหาสมุทรอินเดียไปทางทิศตะวันตกมุ่งสู่ทวีปแอฟริกา จากนั้นขึ้นเหนือผ่านโซมาเลีย อ่าวเอเดน เข้าสู่ทะเลแดง แล้วตัดออกคลองสุเอซ ประเทศอียิปต์ เข้าสู่ทวีปยุโรป ก่อนจะไปบรรจบกับแถบเศรษฐกิจ เส้นทางสายไหม ณ เมืองท่าเวนิส เส้นทางนี้จะเน้นเครือข่ายธุรกิจของกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลเป็นฐานสำคัญ จึงเริ่มต้นจากกลุ่มเมืองท่าชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของจีนแล้วเชื่อมโยงเข้ากับเมืองท่าของกลุ่มธุรกิจจีนโพ้นทะเลที่สำคัญที่สุดอีก 2 แห่งในโลกสมัยใหม่ ได้แก่ ฮองกงและสิงคโปร์ (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ และวาสนา วงศ์สุรวัฒน์, 2565 : 192-193)

ภาพที่ 1 : แผนที่แสดงการสร้างโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบ
หนึ่งเส้นทาง
ที่มา : MERICS, 2018

ปัญหาของนโยบายแถบและทางคือหากดำเนินการบริหารได้ไม่ดี หรือไม่ได้รับความร่วมมือจากชาติพันธมิตร นโยบายก็ไม่อาจสำเร็จได้ซึ่งจะนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจ และแม้จะสามารถบริหารเงินลงทุนได้และได้รับความร่วมมือจากชาติพันธมิตรแต่หากโครงการดำเนินการช้าเกินไปจนไม่ทันที่จะป้องกันสภาวะเศรษฐกิจถดถอยได้ ก็อาจจะนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเมืองในจีน นอกจากนี้การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่

2019 (COVID-19) ก็ได้ทำให้จีนต้องพบกับสภาวะเศรษฐกิจขยายตัวติดลบในปี ค.ศ. 2020

ในทศวรรษแรกของการดำเนินนโยบายก็มีปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญคือ 1.) ปัญหาภัยกับดักหนี้ (Debt Trap) ที่ทำให้เกิดข้อครหาว่าฝ่ายจีนนั้นตั้งใจทำข้อตกลงให้กู้เงินให้กลายเป็นกับดักหนี้เพื่อขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ เช่นกรณีท่าเรือมะกัมปุระ มหิหนารายปักษา ประเทศศรีลังกา ซึ่งทางรัฐบาลได้กู้เงินดำเนินการจากเงินจำนวนมาก และไม่สามารถจ่ายหนี้ได้ตามกำหนด ทำให้ต้องชดใช้ด้วยการอนุญาตให้ทุนจีนเข้ามาเป็นผู้เข้าดำเนินการท่าเรือดังกล่าวเป็นเวลา 99 ปีนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2017 หากพิจารณาดูแล้วผู้เสียหายน่าจะเป็นรัฐบาลจีนมากกว่า เนื่องจากรัฐบาลจีนจะต้องรับภาระหนี้เสียจำนวนมาก และในหลายครั้งสิ่งที่จีนได้รับกลับมาก็ไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่จะคุ้มกับการลงทุนแบบรับหนี้เสียของรัฐบาลจีน และ 2.) ปัญหาการคอร์รัปชัน โดยกลุ่มทุนจีนได้เจรจาข้อตกลงโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายแถบและทางกับผู้นำรัฐบาลที่ทุจริตคอร์รัปชันหรือเป็นเผด็จการ ทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการตามข้อตกลง โดยหากเป็นในกรณีรัฐบาลประชาธิปไตยก็เสี่ยงที่จะถูกรัฐบาลที่ได้รับเลือกตั้งในสมัยถัดมาตรวจสอบ และเรียกร้องให้แก้ไขข้อตกลงดังเช่นกรณีของมาเลเซีย ส่วนกรณีที่เป็นรัฐบาลเผด็จการนั้นหลายครั้งก็ต้องพบกับการต่อต้านอย่างรุนแรงจากประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของรัฐบาล เช่นกรณีการสร้างเขื่อนในพื้นที่ของชนกลุ่มน้อยในเมียนมาร์ หรือการสร้างเหมืองแร่หายากในเวียดนามตอนใต้ทำให้นำไปสู่ภาวะขาดทุนเพิ่มขึ้นของฝ่ายจีนที่มัก

เป็นผู้ลงทุนหลักในโครงการ (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, และวาสนา วงศ์สุรวัฒน์, 2565 : 208-209)

บทสรุป

ภายหลังการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 18 ในปี ค.ศ. 2012 สี จิ้นผิงก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งในสมัยแรกนั้นสี จิ้นผิงสามารถทำผลงานได้โดดเด่น และได้รับความนิยมจากประชาชนจากการบริหารประเทศ และปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง อีกทั้งจากหลักการที่ประกาศต่อประชาชนนั้นสามารถทำได้จริง ทำให้ในปี ค.ศ. 2017 การประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 19 ได้มีการประกาศให้สีจิ้นผิงสามารถดำรงตำแหน่งผู้นำสูงสุดได้ตลอดชีพ (กมลชนก โตสงวน, 2562 : 327) ทำให้เขาสามารถมีอำนาจในการบริหารประเทศ และอำนาจในการกำหนดนโยบายทั้งภายในและนโยบายต่างประเทศได้อย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของสี จิ้นผิงทั้งสามด้าน กล่าวคือด้านเศรษฐกิจ มีการออกนโยบายลดปัญหาความยากจนให้กับประชาชนจีน เพื่อให้ประชาชนจีนพอกพูนอกิน ตามหลักการความฝันของจีน และนโยบายยุทธศาสตร์ยุคใหม่ ตั้งเป้าหมายลดจำนวนคนจนในประเทศจีนให้สำเร็จภายในปี ค.ศ. 2020 กำหนดนโยบายสีโนมิกซ์ขึ้นเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของจีน ภายใต้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน ด้านการเมือง เน้นการกำหนดนโยบายปฏิรูปกองทัพ เพื่อเพิ่มอำนาจให้กับคณะกรรมการทหารส่วนกลางในการใช้อำนาจในการบังคับบัญชา ด้านการต่างประเทศ มี

การกำหนดนโยบายพัฒนาทางด้านทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ อย่างนโยบายแถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 และได้มีการพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน

แม้จะประสบปัญหาที่ขัดกันและปัญหาคอรัปชั่น ทางการเงินก็ยังคงดำเนินนโยบายต่อไปเพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ตามสาธารณรัฐประชาชนจีนภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงนั้นก็ยังประสบปัญหาทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับหลาย ๆ ประเทศทั้งกรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้ ในการอ้างสิทธิ์ครอบครองดินแดนหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ของจีน และอีก 5 ประเทศบนพื้นที่ทะเลจีนใต้ นอกจากนี้จีนยังมีประเด็นกับเขตปกครองพิเศษฮ่องกงในการใช้กฎหมายปราบปรามกลุ่มผู้ประท้วงเรียกร้องการแบ่งแยกฮ่องกงออกจากจีนแผ่นดินใหญ่จากเรื่องแนวคิดทางการปกครองที่แตกต่างกัน ทางการเงินแผ่นดินใหญ่ได้ส่งเจ้าหน้าที่ความมั่นคงเข้าควบคุมการดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิดในฮ่องกง ซึ่งจากที่ได้กล่าวไปทั้งหมดนั้นสามารถแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารประเทศของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง จึงเป็นเหตุให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนก้าวขึ้นสู่ประเทศชั้นนำของโลก

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพิศ พุทธิวิช. (2563). การปฏิรูปกองทัพปลดแอกประชาชน : นัยต่อ
ความเป็นผู้นำของสีจิ้นผิง. *วารสารสังคมศาสตร์*, 50(1), 1-24.
- กมลชนก โตสงวน. (2562). เส้นทางประวัติศาสตร์การปกครองของ
ประเทศจีน THE HISTORY OF CHINA'S GOVERNMENT.
วารสารปัญญาภิวัฒน์, 11(1), 315-329.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ และวาสนา วงศ์สุรวัฒน์. (2565). *ประวัติศาสตร์จีนหลัง
เหมา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ซิลค์เวอร์ม.
- กนกกฤษณ์ รักษาพราหมณ์. (2566). “ฟิลิปปินส์ – จีน” กับความขัดแย้ง
ระลอกใหม่ในทะเลจีนใต้. *MarSec Focus*, 12/2566, 1-2.
- กระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. (2559). *中国在南海
的主权和海洋权益不会因仲裁结果受到任何影响*. สืบค้น
เมื่อ 2 พฤษภาคม 2567 จาก
[https://www.mfa.gov.cn/web/wjlb_673085/zzjg_673183/
xws_674681/xgxw_674683/201607/t20160716_7676227.
shtml](https://www.mfa.gov.cn/web/wjlb_673085/zzjg_673183/xws_674681/xgxw_674683/201607/t20160716_7676227.shtml)
- เจียน ฉีระวิทย์. (2541). *นโยบายต่างประเทศจีน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจียน กวอ และนรชาติ วัง. (2561). การวิเคราะห์นโยบายด้านยุทธศาสตร์
“ยุคสมัยใหม่” ของประธานาธิบดีสีจิ้นผิง. *วารสาร MFU
Connexion*, 7(2), 198-221.

จันทร์ฉาย ภัคอธิคม. (2542). *ประวัติศาสตร์จักรวรรดิจีน*. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จุลชีพ ชินวรรณ. (2555). *ผลัดแผ่นดินมังกร: จีนภายใต้ผู้นำรุ่นที่ 5*.

กรุงเทพฯ: openbooks

จุลชีพ ชินวรรณ. (2565). *มังกรผงาด : 70 ปีการเมืองสาธารณรัฐ*

ประชาชนจีน (ค.ศ. 1949-2019). กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มุกกรวี ฉิมพะเนาวิ. (2563). การพัฒนาสู่ความทันสมัยกับโมเดลการพัฒนา

แบบจีน. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*. 9(3), 260-272.

ลดาวลัย ไขคำ. (2566). จากนโยบาย “ลูกคนเดียว” สู่ “ลูกสามคน” : บท

วิเคราะห์ความท้าทายของนโยบายควบคุมจำนวนประชากรในจีน
สมัยใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 49(2), 13-26.

ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2560). อาเซียนและความขัดแย้งในทะเลจีนใต้.

วารสารเอเชียพิจาร, 4(8), 59-87.

หยางจงเหม่ย. (2557). *สี่จีนผิง: บนทางแยกประวัติศาสตร์จีน*[Xi Jin Ping:

zhan zai li shi shi zi lu kou de Zhong gong xin ling dao

ren] (กนิษฐา สีสยามณี, แปล). กรุงเทพฯ :มติชน. (ต้นฉบับพิมพ์ปี

ค.ศ. 2011)

- หลี่ยาอู่ย. (2560, กรกฎาคม 2). *Full Text: Xi's speech at meeting marking HK's 20th anniversary, inaugural ceremony of 5th-term HKSAR gov't.* [Block post]. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2564 จาก <https://www.ecns.cn/2017/07-02/263704.shtml>
- หวัง เต้าหมิง และวราวุฒิ เรือนคำ. (2564). วิเคราะห์แนวคิดนโยบายลดความยากจนของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 35(3), 249-270.
- อักษรศรี พานิชสาส์น. (2565). ถอดบทเรียนแก้จนแบบจีนด้วยแนวทาง 2D 3M. *วารสารรัฐสารวิรัช*, 64(1), 75-84.
- อักษรศรี พานิชสาส์น. (2566). รูปแบบเศรษฐกิจจีนยุคสีจิ้นผิงและการปรับประยุกต์กับเศรษฐกิจไทย. *วารสารรัฐสารวิรัช*, 65(2), 47-58.
- China Radio International. (2567, มีนาคม 1). จีนประกาศสถิติการพัฒนาศรษฐกิจสังคมแห่งชาติปี 2023. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2567 จาก <https://thai.cri.cn/2024/03/01/ARTIFcB0bUrTLta1Tzn8DtJY240301.shtml>
- MERICs. (2018). *Mapping the Belt and Road initiative: this is where we stand.* [Image]. จาก https://merics.org/sites/default/files/2020-06/Silkroad-Projekt_EN_2020_150dpi.png

Translated Thai References

- China Radio International. (2024, March 1). *China announces national economic and social development statistics for 2023*. Retrieved May 2, 2024, from <https://thai.cri.cn/2024/03/01/ARTIFcB0bUrTLta1Tzn8DtJY240301.shtml>
- Chinwanno, C. (2012). *Shed the Dragon Land: China Under the 5th Generation of Leaders*. Bangkok: openbooks. (in Thai).
- Chinwanno, C. (2022). *The Rising Dragon: 70 Years of Chinese People's Politics (1949 - 2019)*. Bangkok: Faculty of Political Science, Thammasat University. (in Thai).
- Guo, J. and Weimin, W. (2561). Policy Analysis on the Xi Jinping's New Era and China's Strategy. *MFU Connexion*, 7(2), 198-221. Retrieved From <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/MFUconnexion/article/view/241208/164181>. (in Thai).
- Tosanguan, K. (2019). THE HISTORY OF CHINA'S GOVERNMENT. *Panyapiwat Journal*, 11(1), 315-329. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pimjournal/article/view/186319/130921>. (in Thai).

Khaikham, L. (2023). From the “One-Child” to the “Three-Child” Policy :An Analysis of the Challenges of Population Control Policy in Modern China. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 49(2), 13-26. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/socku/article/view/260917/181825>. (in Thai).

Li, Y. H. (2017, July 2). *Full Text: Xi’s speech at meeting marking HK’s 20th anniversary, inaugural ceremony of 5th-term HKSAR gov’t*. [Block post]. Retrieved March 12, 2021, from <https://www.ecns.cn/2017/07-02/263704.shtml>

MERICs. (2018). Mapping the Belt and Road initiative: this is where we stand. [Image]. Retrieved from https://meric.org/sites/default/files/2020-06/Silkroad-Projekt_EN_2020_150dpi.png

Ministry of Foreign Affairs of the People’s Republic of China. (2016). *China’s sovereignty and maritime rights and interests in the South China Sea will not be affected in any way by the arbitration outcome*. Retrieved May 2, 2024, from

https://www.mfa.gov.cn/web/wjwb_673085/zzjg_673183/xws_674681/xgxw_674683/201607/t20160716_7676227.shtml

Chimphanao, M. (2020). Modernization and Chinese Development Model. *Nakhon Lampang Buddhist's Journal*. 9(3), 260-272. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBJ/article/view/251606/170923>. (In Thai).

Phaksuwan, S. (2017). ASEAN and Conflicts in South China Sea. *Asia Critique*, 4(8), 59-87. Retrieved from <https://kpi-lib.com/elib/cgi-bin/opacexe.exe?lang=0&cat=aut&pat=&db=Main&op=dsp&skin=s&&bid=20141&lpp=20&catop=.> (in Thai).

Phanishsarn, A. (2023). China's economic model under Xi Jinping and its implications for Thailand. *The National Defence College of Thailand Journal*. 65(2), 47-58. Retrieved From https://so05.tci-thaijo.org/index.php/ratthapirak/article/view/266567/179602_. (in Thai).

Phanishsarn, A. (2022). Lessons learned from Poverty Alleviation in China with 2D 3M approach. *The National Defence college of Thailand Journal*, 64(1), 75-84. Retrieved from [https://so05.tci-](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/ratthapirak/article/view/266567/179602_.)

thaijo.org/index.php/ratthapirak/article/view/260260/176130. (in Thai).

Phuttivanich, K. (2020). People's Liberation Army Reforms: Implications for Xi's Leadership. *Journal of Social Sciences*, 50(1), 1-24. Retrieved from <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/ssjpolsci/article/view/716/527> (in Thai).

Puckadhikom, C. (1999). *History of the Chinese Empire*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press. (in Thai).

Raksabrahmin, K. (2023). "Philippines - China" and a new conflict in the South China Sea. *MarSec Focus*, 12/2023, 1-2. Retrieved from <https://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2023/08/MarSecFocus-2566-08-15.pdf>. (in Thai).

Teerawit, K. (1998). *China Foreign Policy*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai).

Wang, D. and Ruankham, W. (2021). AN ANALYSIS OF POVERTY REDUCTION POLICIES OF XI JINPING. *SUTHIPARITHAT JOURNAL*, 35(3), 249-270. Retrieved from https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPU_Suthiparithat_Journal/article/view/253538/172016 (in Thai).

Wongsurawat, K. and Wongsurawat, W. (2022). *Chinese history after Mao*. Bangkok: Silkworm Publishing. (in Thai).

Yang, Z. M. (2014). *Xi Jinping at a Crossroad in Chinese History*[Xi Jin Ping: zhan zai li shi shi zi lu kou de Zhong gong xin ling dao ren] (Leelamanee, K. translate). Bangkok: Matichon. (Original publish 2011)

เส้นทางการเมืองและนโยบายสำคัญของประธานาธิบดี หู จิ้นเทา

ยศวุฒิ ว่องเขตต์กรณ์¹

กองพล จิตนิยม²

สิริวิชญ์ จิตรวิฒนะนนท์³

ณัฐธีร์ ลุนหวิทยานนท์⁴

ศุภกร แก้วสุพรรณ⁵

Received: March 10, 2024; Revised: June 17, 2024 Accepted: June 25, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอเนื้อหาของ หู จิ้นเทา ผู้นำรุ่นที่ 4 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อศึกษาประวัติส่วนตัว ครอบครัว และการศึกษา รวมไปถึงการก้าวสู่เส้นทางการเมืองของ หู จิ้นเทา เหตุการณ์ และนโยบายสำคัญ บทบาทของสาธารณรัฐประชาชนจีนภายใต้การ

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: yossawut.w@ku.th

² คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: kongphol.c@ku.th

³ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: srirawit.j@ku.th

⁴ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: nathee.l@ku.th

⁵ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: supakorn.kaew@ku.th

ปกครองของ หู จින්เทา ซึ่งได้นำการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มาสู่ประเทศ ผ่านแนวคิดการปกครองที่เน้นสันติวิธีและการสร้างความร่วมมือโดยอาศัยนโยบายผงาดอย่างสันติ และ นโยบายโลกแห่งความสามัคคี ประกอบกับนโยบายด้านเศรษฐกิจที่รับเอาแนวคิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจของผู้นำรุ่น 2 เต็ง เสี่ยวผิง และรุ่นที่ 3 เจียง เจ๋อหมิน มาพัฒนาและปรับใช้ ภายใต้ความต้องการให้จีนมีบทบาทในเวทีโลก หู จින්เทา จึงได้สนับสนุนการพัฒนา นโยบายด้านอวกาศจนนำไปสู่การพัฒนาและการเติบโตทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ ดังนั้น หู จින්เทา ถือเป็นบุคคลที่ควรค่าต่อการศึกษาอย่างยิ่ง

คำสำคัญ: หู จින්เทา, นโยบายผงาดอย่างสันติ, นโยบายโลกแห่งความสามัคคี, นโยบายด้านอวกาศ

Political Path and Key Policies of President Hu Jintao

Yossawut Wongketkorn⁶

Kongphol Chitniyom⁷

Srirawit Jitwattananon⁸

Nathee Lunhawittayanon⁹

Supakorn Kaewsuphun¹⁰

Abstract

This article provides an overview of Hu Jintao, the 4th-generation leader of the People's Republic of China. It delves

⁶ Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University Email: yossawut.w@ku.th

⁷ _____. Email: kongphol.c@ku.th

⁸ _____. Email: srirawit.j@ku.th

⁹ _____. Email: nathee.l@ku.th

¹⁰ _____. Email: supakorn.kaew@ku.th

into his personal background, family, educational journey, and political ascension. The article also examines pivotal events and key policies during Hu Jintao's tenure. Under his leadership, China prioritized peaceful methodologies and collaboration, embracing strategies like the peaceful rise and a harmonious global order. Additionally, economic frameworks from Deng Xiaoping and Jiang Zemin were adopted and adapted to enhance China's global influence. Hu Jintao's endorsement of space exploration furthered advancements in societal, cultural, economic, and international spheres. Consequently, studying Hu Jintao's leadership offers valuable insights.

Keywords: Hu Jintao, Peaceful Rise Policy, Harmonious World Policy, Space Policy

บทนำ

หู จิ้นเทา เป็นผู้นำรุ่นที่ 4 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีนตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 ถึง ค.ศ. 2012 ในระหว่างที่ หู จิ้นเทา ได้ดำรงตำแหน่งผู้นำของจีน หู จิ้นเทา ได้ดำเนินการพัฒนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในหลายด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านความมั่นคงโดยเฉพาะเรื่องการลดปัญหา

สิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศจีน ซึ่งเป็นผลข้างเคียงจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในยุคของผู้นำรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 (วริษฐ์ ลิ้มทองกุล, 2554)

หู จิ้นเทา เติบโตมาในครอบครัวฐานะค่อนข้างยากจนทำให้การดำเนินชีวิตในวัยเด็กเต็มไปด้วยความยากลำบาก แต่ด้วยความสามารถจึงทำให้ หู จิ้นเทา เอาชนะอุปสรรคและจบการศึกษาในระดับปริญญา ต่อมาเมื่อถึงวัยทำงาน หู จิ้นเทา ถูกส่งไปทำงานในพื้นที่ชนบทอยู่บ่อยครั้ง ถึงแม้จะยากลำบากแต่ก็ส่งเสริมให้ หู จิ้นเทา เข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ชนบทและคุ้นเคยกับการรับมือกับความขัดแย้งความแตกต่าง สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้นำรุ่นที่ 2 ตั้ง เลี้ยวผิง ตัดสินใจส่งเสริม หู จิ้นเทา ขึ้นมาเป็นผู้นำเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในจีน ณ ขณะนั้น (วริษฐ์ ลิ้มทองกุล, 2554)

เหตุการณ์ที่ส่งเสริมเส้นทางการเมืองของ หู จิ้นเทา คือ เหตุการณ์การปฏิวัติวัฒนธรรม ที่ได้กลายเป็นใบเบิกทางสู่เส้นทางการเมืองของ หู จิ้นเทา (วิทยา วิทย์อำนวยคุณ, 2546) โดยเริ่มแรกจากเข้าทำงานในโรงงานไฟฟ้าที่มณฑลกานซู ด้วยความเฉลียวฉลาดประกอบเป็นผู้อหฺยาศัยดีและเข้าสังคมเก่ง ส่งผลให้เขาได้รับมอบหมายในหน้าที่สำคัญต่าง ๆ เช่น ประธานสันนิบาตเยาวชนคอมมิวนิสต์แห่งมณฑลกานซู เลขานุการพรรคคอมมิวนิสต์มณฑลกุ้ยโจวและเขตปกครองตนเองทิเบต ด้วยผลงานที่ได้ปฏิบัติงานมาส่งผลให้เขา ได้รับการยอมรับทั้งจากประชาชนและสมาชิก

พรรค ทำให้ได้รับเลือกเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์สาธารณรัฐประชาชนจีน (สันติ ตั่งรพีพากร, 2544)

สาธารณรัฐประชาชนจีนภายใต้การนำของ หู จิ้นเทา และคณะบริหารพรรคคอมมิวนิสต์ ส่งผลให้จีนมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่มั่นคงและสามารถขึ้นไปเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 2 ของโลกได้ในตลอดช่วงสมัยการดำรงตำแหน่ง (ปิยะภพ มะหะมัด, 2559) และในยุคนี้รัฐบาลจีนมีการสนับสนุนนโยบายด้านอวกาศและสามารถดำเนินนโยบายจนประสบความสำเร็จ ทำให้จีนกลายเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญบนเวทีโลก (เสาวนีย์ ปัญญาสังข์, 2555) ประกอบกับแนวคิดหลักในการบริหารและดำเนินนโยบายของ หู จิ้นเทา ที่ให้ความสำคัญกับสันติภาพและสร้างความร่วมมือความเจริญร่วมกันของโลกกับประเทศต่าง ๆ จึงส่งเสริมให้ภาพลักษณ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนในยุคสมัยนี้ดีขึ้นอย่างยิ่งจากมุมมองของนานาชาติประเทศ(บุญศักดิ์ แสงระวี, 2550) ทำให้ หู จิ้นเทา เป็นหนึ่งในผู้นำที่มีความสำคัญต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

หู จิ้นเทา (Hu Jintao, ค.ศ. 1942-ปัจจุบัน) เกิดเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม ปี ค.ศ. 1942 ที่อำเภอเมือง ไทโจว มณฑลเจียงซู (Jiangsu) ปู่ทวดของ หู จิ้นเทา ชื่อ หู เสินหยวน ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่หมู่บ้านต้าเคิน อำเภอจีซี มณฑลอานฮุย (Anhui) ก่อนจะย้ายมาอาศัยที่มณฑลเจียงซู

หลังจากย้ายมาปุ่หวัดของหู จิ่นเทาเปิดร้านขายใบชา ที่ชื่อว่า “ร้านชาหู หยวนไท่” จากนั้นมาตระกูลหูตั้งถิ่นฐานที่มณฑลเจียงซู โดยทำอาชีพขายใบชา ต่อมาบิดาของ หู จิ่นเทา (หู เจิงอวี่) ได้ขยายกิจการขายใบชาเพิ่มขึ้น เป็น 7 ร้านทำให้ฐานะของตระกูลหูมีความมั่งคั่ง จนกระทั่งใน ปี ค.ศ. 1938 กิจการของตระกูลหูได้ถูกทำลายทรัพย์สินไปเป็นจำนวนมากโดย ทหารญี่ปุ่นในช่วงเหตุการณ์การสังหารหมู่ที่นานกิงทำให้ฐานะของตระกูล หูตกต่ำลง แต่เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตระกูลหูรอดพ้นจากการปฏิวัติวัฒนธรรมในสมัยท่านประธาน เหมา เจ๋อตง (Brown, 2012: 1-4)

หู จิ่นเทา มีภรรยาหนึ่งคนชื่อ หลิวหย่งชิง ทั้งคู่ได้สมรสและให้กำเนิดบุตรชายและบุตรธิดา คือ หู ไห่เฟิง และ หู ไห่ชิง ที่มีมณฑลกานซู (วิทยา วิทยอำนาจคุณ, 2546: 50-51)

อุปนิสัยส่วนตัว

หู จิ่นเทา มีลักษณะและอุปนิสัยที่โดดเด่น 2 ประการ ได้แก่ การประพฤติตัวได้เหมือนผู้ใหญ่และติดตามพรรคอย่างใกล้ชิด ในวัยเด็ก หู จิ่นเทา เป็นผู้มีความรัก พุดจาเรียบร้อย ไม่เคยไปสร้างปัญหา ทุกคำพูด จะผ่านการไตร่ตรองก่อนพูดออกไปเสมอ และในปี ค.ศ. 1958 ประเทศจีน เข้าสู่เหตุการณ์ก้าวกระโดดไกล โรงเรียนได้หยุดเรียนและให้นักเรียนไปใช้แรงงานเพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสชีวิตจริง การหยุดเรียนสร้างความไม่พอใจให้แก่เด็กและผู้ปกครองจำนวนมาก เมื่อ หู จิ่นเทา ได้ยินคนออกมาโต้แย้ง

ทางโรงเรียนในประเทศไทยนี้ หู จิ้นเทา มักจะกล่าวว่า “บ่นไปจะไปมีประโยชน์อะไรเล่า ปัญหาไม่ใช่ว่าจะแก้ไขได้บ่นไปไม่ได้มีผลคืออะไรเลย” นอกจากนี้อีกคำที่ หู จิ้นเทา มักจะกล่าวอยู่เสมอ คือ “ไม่ต้องไปกระทำการใดที่แย้งกับพรรค” (วิทยา วิทยอำนาจคุณ, 2546: 18-19) สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความจงรักภักดีต่อพรรคคอมมิวนิสต์ของ หู จิ้นเทา

ในวัยหนุ่ม หู จิ้นเทา ศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยชิงหัว (Tsinghua University) งานอดิเรกคือศิลปะการเต้นรำ ท่านมีความขยันและมีความสามารถมากจนได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าคณะนาฏศิลป์ทั้งที่ท่านถือเป็นน้องเล็กของชมรม หู จิ้นเทา เคยร่วมการแสดงการเต้นรำกับนักศึกษาการละครปักกิ่งและได้รางวัล

การที่ท่านเลือกศึกษาศิลปะการบันเทิงยังมีส่วนช่วยเหลือหลอมให้ท่านประสบความสำเร็จในเส้นทางการเมืองคือฝึกการควบคุมอารมณ์ ฝึกการบริหารงานเพราะต้องดูแลสมาชิกกว่า 320 คนในคณะ หน่วยวิจัยของมหาวิทยาลัยชิงหัวได้มีการสำรวจเปรียบเทียบพบว่านักศึกษาที่เคยเป็นสมาชิกคณะนาฏศิลป์มีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่านักศึกษาท่านอื่น เพราะผู้ที่ชื่นชอบศิลปะมักมีลักษณะ คบค้าสมาคมเก่งนิสัยร่าเริง และสามารถประสานงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี (วิทยา วิทยอำนาจคุณ, 2546: 35-37)

ในขณะที่ศึกษา หู จิ้นเทา ยังได้รับเลือกเป็นพี่เลี้ยงซึ่งทำหน้าที่ดูแลนักศึกษาใหม่ เนื่องจากเจียง นานเสียง อธิการบดีมหาวิทยาลัยชิงหัว ในขณะนั้น มีแนวคิดที่ต้องการจะผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านวิชาการและการเมือง จึงได้เสนอให้คัดเลือกนักศึกษาดีเด่นมาเป็นพี่เลี้ยงให้

นักศึกษารุ่นน้อง เพราะนอกจากจะได้ฝึกวิชาการแล้วยังได้ฝึกความคิดอ่าน โดยจะได้รับค่าตอบแทน 17 หยวน และ หู จින්เทา ยังได้รับคัดเลือกให้เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ในระหว่างศึกษาที่มหาวิทยาลัย (Brown, 2012: 7-8)

ประวัติการศึกษา

หลังจากจบการศึกษาในระดับมัธยม หู จින්เทา เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยชิงหัว (Tsinghua University) สาขาวิชาวิศวกรรมชลประทาน ในปี ค.ศ. 1959 เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ หู จින්เทา เลือกเรียนด้านวิศวกรรมชลประทานเพราะมีค่านิยมในขณะนั้นคือ การทำงานทางด้านชลประทานคือ การอุทิศตนให้กับคอมมิวนิสต์ (Davis, 2008: 18-19)

เส้นทางทางการเมือง หู จින්เทา

ภายหลัง หู จින්เทา ได้จบการศึกษาที่มหาวิทยาลัยชิงหัว ในปี ค.ศ. 1965 ต่อมาปี ค.ศ. 1966 ได้เกิดการปฏิวัติวัฒนธรรมขึ้นภายในต้นนโยบายของ เหมา เจ๋อตง (Mao Zedong) ซึ่งหลายคนมีทัศนะว่า การปฏิวัติดังกล่าวทำให้หลายคนใช้ชีวิตได้ยากลำบาก แต่ในมุมมองของนิสิตกลับมองว่า การปฏิวัติดังกล่าวได้กลายเป็นใบเบิกทาง เส้นทางทางการเมืองของ

หู จิ้นเทา (Hu Jintao) ที่จะได้ขึ้นไปเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ในอนาคต

ในปี ค.ศ. 1964 หู จิ้นเทาได้ทำการเข้าร่วม พรรคคอมมิวนิสต์จีน (Chinese Communist party) และได้จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชิงหัว (Tsinghua University) ช่วงเวลาดังกล่าวคือยุคแห่งความวุ่นวาย มหาวิทยาลัยในปักกิ่งถูกปิดตัวลง จากผลกระทบของการปฏิวัติวัฒนธรรม ทำให้ หู จิ้นเทา กลายเป็นนักเรียนรุ่นสุดท้ายที่ได้รับปริญญาและจบการศึกษาเพียงรุ่นเดียว (Ewing, 2003: 19)

ในปี ค.ศ. 1968 หู จิ้นเทา กับเพื่อนร่วมรุ่นไปปฏิบัติงานที่สถานีไฟฟ้าพลังน้ำหลิวเจียเสีย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่แผนวิศวกรรมภาคสี่ กระทรวงชลประทาน มณฑลกานซู เป็นเวลามากกว่า 10 ปี ซึ่งถือเป็นงานที่ยากลำบาก แต่ด้วยความรู้และความสามารถจากการปฏิบัติงาน ประกอบกับมีความรู้และความเข้าใจสภาพการเมืองเป็นอย่างดี ทำให้ หู จิ้นเทา ได้มีโอกาสเข้าพบ ผู้นำและคณะกรรมการก่อสร้างแห่งกานซูรวมไปถึงบรรดาระเลขาธิการชิงหัว (Deputy Party Secretary of Tsinghua) อย่าง ช่ง ปิง (Song ping) ซึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์ หู จิ้นเทา ให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ โดยในปี ค.ศ. 1980 ช่ง ปิง ได้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการคณะกรรมการก่อสร้างฯ ได้ทำการสนับสนุนให้ หู จิ้นเทา ดำรงตำแหน่ง

เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์มณฑลกานซู (Gansu) แห่งประเทศจีน ซึ่งต่อมาได้รับการเข้าศึกษาต่อที่ โรงเรียนคอมมิวนิสต์¹¹ (Ewing, 2003: 20)

ในสมัยชาพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 12 ค.ศ 1982 นายกรัฐมนตรีหู เหย่าปัง (Hu Yaobang) ได้ปรึกษากับ เต็ง เสี่ยวผิง เรื่องการแต่งตั้งผู้นำสันนิบาตเยาวชนแห่งมณฑลกานซู¹² ซึ่งทางหู เหย่าปัง ได้มีความเห็นว่า หู จินเทา มีความเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากทำงานได้ดีและรวดเร็ว ผู้นำหลายคนยอมรับ ทำให้ในเวลาต่อมา หู จินเทา ได้รับการแต่งตั้งเป็นสันนิบาตเยาวชนแห่งมณฑลกานซู (Ewing, 2003: 21)

¹¹ โรงเรียนดังกล่าว จะมีลักษณะการสอนที่เน้น ปลูกฝังอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ และความคิดของผู้นำประเทศ รวมไปถึงศึกษานโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ดำเนินการอยู่ โดยโรงเรียนดังกล่าวเปรียบเสมือนเส้นทางการเมืองให้คนรุ่นใหม่ไปดำรงตำแหน่งที่สำคัญในอนาคต

¹² สันนิบาตเยาวชน ในเริ่มแรกเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย แต่ภายหลังได้เปลี่ยนเป็นอุดมการณ์คอมมิวนิสต์แทน โดยเป็นกลุ่มสำหรับเยาวชนตั้งแต่อายุ 15- 30 ปี และการเข้ามาดำรงตำแหน่งที่สำคัญหรือสมาชิก จะมาจากภูมิหลังไม่ว่าจะเป็น การศึกษา พฤติกรรม และผลงาน

ช่วงดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ มณฑลกุ้ยโจว (Guizhou)

ในปี ค.ศ. 1985 ถึง ค.ศ. 1989 ก่อนที่ หู จิ้นเทา จะได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ มณฑลกุ้ยโจว หู จิ้นเทา ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณาชวนเชื่อของพรรค (Director of the party Propaganda) แต่ภายหลังตำแหน่งดังกล่าวได้มอบให้กับ จู เฮาซี (Zhu Houze) อย่างไรก็ตาม การได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการฯ มณฑลกุ้ยโจว กลายเป็นหนึ่งในผลงานที่มีชื่อเสียงอย่างมาก เพราะสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนของ มณฑลกุ้ยโจว จนมีชื่อเสียงและกลายเป็นบันไดอีกขั้นที่นำไปสู่เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ในที่สุด (Miller, 2002: 6)

ในปี ค.ศ. 1985 หู จิ้นเทา ได้รับให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ มณฑลกุ้ยโจว ซึ่งเหตุการณ์เกิดจาก หู เย่าปัง (Hu Yaobang) เลขาธิการพรรค กุ้ยโจวได้ลงจากตำแหน่ง หลังจากไม่สามารถแก้ไขความรุนแรงของนักศึกษา ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำและผลการเกษตรปีนี้ลดลงทำให้ หู จิ้นเทา แก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้ (สันติ ตั้งรพีพากร, 2544)

ด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม หู จิ้นเทา ได้มีความพยายามมุ่งเน้นในการระดมคนและเงินทุนจำนวนมากเข้าไปโครงการเกษตรกรรมและมุ่งเน้นให้สร้างโรงงานผลิตอาหารแห้ง หรืออาหารแปรรูปต่าง ๆ เพื่อสามารถสร้างสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มและเพิ่มผลิตผลได้

ด้านเศรษฐกิจ หู จิ้นเทา ปรับเปลี่ยนทัศนคติของตลาดใน
มณฑลกุ้ยโจว แต่เดิมที่เป็นระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ให้เป็นระบบ
เศรษฐกิจแบบเสรีที่เน้นให้มีการนำสินค้าออกมาค้าขายมากขึ้น

ด้านสังคม ในปี ค.ศ. 1986 มณฑลกุ้ยโจว ได้เกิดการประท้วงของ
กลุ่มปัญญาชนเสรีนิยม ได้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์และต่อต้าน หู เย่าปิง ใน
การทำงาน รวมถึงได้ออกมาต่อต้านแนวทางปฏิรูปนโยบายตั้ง เสี่ยวผิง
ที่ต้องการให้คนรุ่นใหม่เข้ามาการนำพรรค โดยได้ทำการกดดัน และ
เบียดเบียนให้คนรุ่นเก่าเข้ามาทำงานแทน แต่ หู จิ้นเทา ไม่ได้มีท่าทีจะ
ต่อต้าน หรือสั่งควบคุมกลุ่มดังกล่าว แต่ยังให้ที่พักพิงและสนับสนุนแก่กลุ่ม
คนปัญญาชนเสรีนิยม ที่มีความรู้และความสามารถ

การดำรงตำแหน่งเลขาธิการในเขตปกครองมณฑลตนเองทิเบต (Tibet)

ในปี ค.ศ. 1988 ตำแหน่งงานดังกล่าว ถือเป็นงานที่ยากและม
ความท้าทายมากที่สุด เนื่องจากในทิเบตมีปัญหาคือความพยายามแบ่งแยก
ทิเบตออกจากการปกครองของประเทศจีน เนื่องจากช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม
ที่มีการทำลายหนังสือและวัตถุโบราณที่สำคัญ ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ล้ำ
หลังและยากจน ซึ่งยังไม่ได้มีการพัฒนาการด้านการเกษตรและปศุสัตว์
อย่างยั่งยืนและมั่นคง ส่งผลให้ชาวไร่และเจ้าของฟาร์มยังไม่หลุดพ้นจาก
ความยากจนได้ ปัญหาด้านบุคลากรและการศึกษา ประชากรส่วนใหญ่ไม่มี

ความรู้ด้านการศึกษาและเทคโนโลยี ทำให้ทิเบตมีการพัฒนาที่ล่าช้าอย่างมาก (สันติ ตังรพีพากร, 2544)

ภายหลัง หู จින්เทา รั้บทราบปัญหาดังกล่าว จึงได้สรุปมาเป็นประเด็นในการแก้ไขปัญหาและการสร้างความรักชาติและเป็นหนึ่งเดียวกับจีน รวมไปถึงพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังต่อไปนี้

ด้านความมั่นคงของชาติและทิเบต หู จින්เทา ได้ทำการเชิญผู้นำทิเบตระดับสูง มาสร้างความเข้าใจร่วมกัน และกล่าวว่าจะพรรคคอมมิวนิสต์ไม่มีการดำเนินนโยบายการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับชนชาตินั้น ทำให้ผู้นำทิเบตคือ ปานเซน ลามะ¹³ ที่ 10 ที่เปรียบเสมือนประมุขและผู้นำทางจิตวิญญาณของชาวทิเบต พึงพอใจกับคำพูดของ หู จින්เทา แต่เกิด

¹³ ในทิเบต ลามะ มีความหมายว่า พระครูหรือผู้นำทางจิตวิญญาณทางศาสนาพุทธ ซึ่งผู้นำดังกล่าวมีชื่ออยู่ ได้แก่ ปัญเชน ซึ่งหมายถึง บัณฑิตหรือผู้ศึกษาในภาษาทิเบต และเมื่อเป็น ปัญเชน ลามะ จึงหมายถึงพระครูผู้ยิ่งใหญ่ หรือผู้ศึกษาศาสนาพุทธอย่างท่องแท้ ซึ่งตำแหน่งนี้จะมีความผูกพันหรือเกี่ยวข้องกับราชสำนักจีนมากกว่า และทาไล ที่แปลว่า ทะเล หรือไกลโพ้น ในภาษามองโกล ดังนั้นเมื่อ ทาไล ตามะ จะมีความหมายว่า พระอาจารย์ผู้มีความรู้ลุ่มลึกตั้งมหาสมุทรที่กว้างขวาง ซึ่งตำแหน่งนี้เกิดจาก อัล ทานช่าน หลานของ เจง กิสช่าน เป็นผู้แต่งตั้งตำแหน่งทั้ง ปัญเชน ลามะ และ ทาไล ตามะ เป็นตำแหน่งผู้ปกครองของทิเบตทั้งคู่ และคอยสลับกันปกครอง (มโน เลหาวิช, 2565)

เหตุการณ์ไม่คาดฝันเมื่อ ปานเซน ลามะที่ 10 ได้เสียชีวิตกะทันหัน ทำให้เกิดการจลาจลมากยิ่งขึ้น ทำให้ หู จින්เทา ต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเพื่อควบคุมผู้ประท้วงในเมืองลาซา (Lhasa) ซึ่งการใช้กฎอัยการศึก ช่วยให้ทิเบตกลับมาสงบสุขอีกครั้งหนึ่ง

ด้านความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและชีวิตชาวทิเบต หู จින්เทา ได้ปรับเปลี่ยนการเกษตรให้มีการปลูกพืชที่มีความหลากหลายมากขึ้น รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงให้เป็นเศรษฐกิจแบบการค้าเพื่อให้เกิดการขายมากขึ้น

ด้านการพัฒนาผู้คน หู จින්เทา ได้พยายามสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยการพัฒนาหลักสูตรและการศึกษาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากบุคลากรดังกล่าว จะกลายเป็นแรงงานที่สำคัญในการพัฒนาคนในพื้นที่

เส้นทางการเมืองสู่พรรคคอมมิวนิสต์

ปี ค.ศ. 1992 ในการประชุมของพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 14 ถือเป็นจุดเปลี่ยนและจุดเริ่มต้นทางการเมืองระดับประเทศอย่างแท้จริง เมื่อ หู จින්เทา ได้รับแจ้งจากกลุ่มระดับสูงให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการประจำกรมการเมือง (Politburo Standing Committee) ซึ่งผู้ที่จัดสรรให้ หู จින්เทา ดำรงตำแหน่งดังกล่าวคือ เต็ง เสี่ยวผิง เนื่องจาก หู จින්เทา มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ทั้งสี่คือ นักปฏิวัติ ความเยาว์วัย ความรอบรู้ และความเป็นมืออาชีพ และอีกคนที่ทำให้ หู จින්เทา ได้รับตำแหน่งดังกล่าวคือ

หลง ผิงเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ เต็ง เสี่ยวผิง ว่าควรเลือก หู จิ้นเทา ภายหลัง จบการประชุม เจียง เจ๋อหมิน (Jiang Zemin) ได้กล่าวถึง หู จิ้นเทา ว่า “ท่านผู้นี้คือ หู จิ้นเทา เขาผู้นี้อายุยังไม่ถึง 50 ปี อายุตอนนี้เพียง 49 ปี เท่านั้น (วิทยา วิทยอำนาจคุณ, 2546: 70)

ในปี ค.ศ. 1998 การประชุมสมัชชาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 9 หู จิ้นเทา ได้รับเลือกให้เป็นรองประธานาธิบดี ซึ่งถือเป็นรองประธานาธิบดีที่อายุน้อยที่สุดที่เคยมีมาในวัย 55 ปี และ เจียง เจ๋อหมินได้สนับสนุนให้ หู จิ้นเทา ในการทำหน้าที่ภารกิจต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ เพื่อสร้างความเข้าใจใหม่แก่ชาวจีนที่เคยเชื่อว่า ตำแหน่งรองประธานาธิบดี “เป็นตำแหน่งที่มีที่นั่ง แต่ไม่มีอำนาจ” แต่เป็น “เป็นตำแหน่งที่มีที่นั่ง และมีอำนาจจริง” (วิทยา วิทยอำนาจคุณ, 2546, 73)

สิ่งแรกที่ หู จิ้นเทา ได้ดำเนินคือการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์กับญี่ปุ่น ที่ได้สร้างภาพลักษณ์ใหม่ว่า ผู้นำจีนจะต้องใจร้อนและโผงผาง ได้กลายเป็นผู้นำที่ใจเย็น มีความสุขุมมากขึ้น และการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา การได้เข้าพบพูดคุยกับวุฒิสภาของสหรัฐอเมริกาในการตอบปัญหาต่อคำถามต่าง ๆ การไว้อาลัยแก่ผู้วายชนม์ในเหตุการณ์ เพิร์ลฮาร์เบอร์ (Pearl Harbor) และเหตุการณ์เครื่องบินชนตึก (เหตุการณ์ 9/11) รวมไปถึงได้พูดคุยกับผู้แทนขององค์กรจีนต่าง ๆ ในมลรัฐอเมริกา และการเข้าพบเลขาธิการสหประชาชาติ (ในขณะนั้น) นาย โคฟี แอนนัน (Kofi Annan) และประธานธนาคารโลก นายปาสกัล ลามี (Pascal Lamy) เหตุการณ์สำคัญต่อมาที่ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและนับถือต่อ หู จิ้น

เทา คือ วันที่ 8 พฤษภาคม ค.ศ. 1999 เหตุการณ์ที่ระเบิดที่สถานทูตจีนที่เมืองเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย ทำให้นักและชาวจีนเสียชีวิตจำนวน 3 ราย โดย หู จින්เทา ได้ขอให้ชาวจีนใจเย็นต่อเหตุการณ์ดังกล่าว และได้แสดงจุดยืนอย่างชัดเจนให้ผู้รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ดังกล่าว

ในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 16 ที่จะเริ่มต้นขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2002ซึ่งจะเป็นพิธีการที่ส่งมอบตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ให้ หู จින්เทา ได้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ ขึ้นมาไม่ว่าจะเป็นช่วงเดือนพฤษภาคม เจิง ชิงหง (Zeng Qinghong) รองประธานาธิบดีในขณะนั้นได้แนะนำว่า เจียง เจ๋อหมิน ควรดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรคต่อไป ภายหลังจากพุดคุยได้มีการเพิ่มตำแหน่งคณะกรรมการการเมืองฝ่ายถาวรจากเจ็ดขึ้นมาเป็นเก้าคน และมีการปรับตำแหน่งทางการเมืองอย่างฮวน จู (Huang Ju) เลขาธิการพรรคเซียงไฮ้ และเจีย ชิงหลิน (Jia Qinglin) เลขาธิการพรรคปักกิ่ง ที่ได้ย้ายมาที่ศูนย์กลางเพื่อรอรับตำแหน่งคณะกรรมการการเมืองฝ่ายถาวร(PSC) ที่ตำแหน่งวางอยู่สองตำแหน่งและเหอ กั๋วเฉียง เลขาธิการพรรคฉงชิ่งซึ่งมีศักดิ์เป็นหลานของ เหมา เจ๋อตง ได้ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายจัดตั้งคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ (Headquarter of the CCP Organization Department) และมีการแต่งตั้งตำแหน่งอื่น ๆ เพื่อสร้างรากฐานอำนาจและอิทธิพลให้มาสนับสนุน เจียง เจ๋อหมินในการสืบทอดตำแหน่งเลขาธิการพรรคไปอีกสมัย แต่สุดท้ายแล้ว หู จින්เทา ก็เป็นผู้ได้รับเสียงข้างมากจากการประชุม

ครั้งที่ 16 ของพรรคฯ และได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคนต่อไป (Josep Fewsmith, 2002 : 1-4)

นโยบายที่สำคัญในสมัยประธานาธิบดี หู จิ้นเทา

ในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 16 ที่จะเริ่มต้นขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ได้มีพิธีการส่งมอบตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ให้ หู จิ้นเทา จากการรับรองคะแนนเสียงจากพรรคคอมมิวนิสต์และตำแหน่งประธานาธิบดีจากการรับรองคะแนนเสียงจากสภาประชาชนแห่งชาติ (Josep Fewsmith, 2002) เมื่อได้รับการดำรงตำแหน่ง หู จิ้นเทา ได้ดำเนินนโยบายดังต่อไปนี้

นโยบายจีนเดียว (One-China Policy)

ประเทศจีนได้พยายามยืนยันหยัดว่าไต้หวันเป็นส่วนหนึ่งของประเทศจีน และไม่ต้องการให้ประเทศอื่น ๆ เข้ามาแทรกแซงอำนาจอธิปไตยอันดีของประเทศจีน ในช่วง ปี ค.ศ. 2003 ประเทศสหรัฐอเมริกาและไต้หวันได้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เนื่องมาจากการที่ไต้หวันซื้อขายอาวุธสงครามกับประเทศสหรัฐอเมริกาประเทศจีนจึงพยายามออกมาคัดค้านการที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาทำการซื้อขายอาวุธสงครามให้กับไต้หวัน ซึ่งการกระทำเช่นนี้ ส่งผลให้ประเทศจีนเป็นกังวลอย่างมากในด้านของภัยคุกคาม

ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศจีน และไต้หวัน ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้ใกล้ชิดกับไต้หวัน และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ประเทศจีนเลยพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับไต้หวันด้วยการใช้นโยบายจีนเดียว ในการสร้างความกลมเกลียวกันระหว่างประเทศจีนและไต้หวัน โดยพยายามขับเคลื่อนการรวมประเทศให้สำเร็จ เพราะการพยายามรวมประเทศ คือความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนที่ต้องการสันติภาพและการพัฒนา ซึ่งต่อมาในช่วงเดือน มกราคม ปี ค.ศ. 2012 ไต้หวันได้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่อีกครั้ง ทำให้นาย หม่า อิงจิว ขึ้นเป็นประธานาธิบดีไต้หวัน เป็นสมัยที่ 2 ซึ่งส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนและไต้หวันโดยประธานาธิบดี หม่า อิงจิว ได้ทำการออก นโยบาย 3 ไม่ กับประเทศจีน คือ ไม่ประกาศเอกราช, ไม่รวมชาติและไม่ใช้กำลังแก้ไขปัญหา ระหว่างประเทศ (เสาวนีย์ ปัญญาสังข์, 2555: 87-93)

นโยบายป้องกันประเทศ (Defense Policy)

ประธานาธิบดี หู จิ่นเทา ได้พยายามพัฒนากองทัพให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น คือการปรับปรุงอาวุธให้มีความทันสมัยปรับปรุงโครงสร้างกองทัพให้มีความก้าวทันต่อกาลเวลา ยุทธการแบ่งแยกดินแดน แต่สนับสนุนการรวมดินแดน ควบคุมการใช้อาวุธนิวเคลียร์และการป้องกันอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Deterrent Force) ใช้หลักการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ก่อน (No First Use Doctrine) รัฐบาลจีนเน้นย้ำว่าจีนมีอาวุธนิวเคลียร์ใช้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น มีไว้เพื่อป้องกันประเทศ ประเทศจีนจะไม่

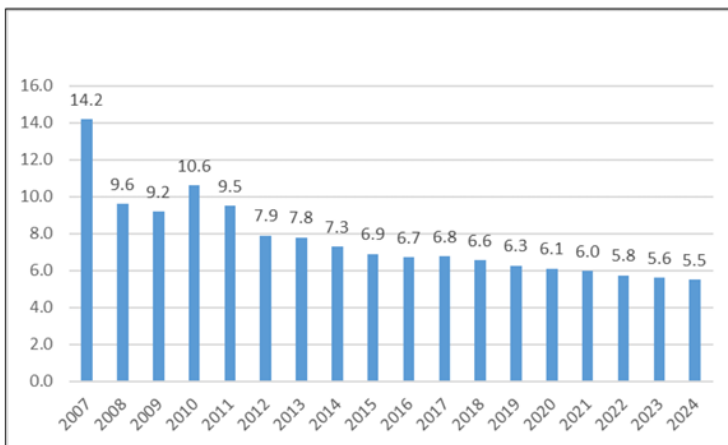
ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการคุกคามประเทศอื่น ๆ ก่อน ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับนิวเคลียร์จะใช้เพื่อปกป้องประเทศเพียงเท่านั้น การดำเนินการดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้การดำเนินการของ Central Military Commission (CMC) การดำเนินการดังกล่าวจะต้องอยู่บนหลักพื้นฐานของการปกป้องจีนจากการโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ (เสาวนีย์ ปัญญาสังข์, 2555: 107-109)

นโยบายด้านอวกาศ (Space Policy)

ประธานาธิบดี หู จิ่นเทา ได้เห็นถึงความสำคัญและการพัฒนาขีดศักยภาพทางวิทยาศาสตร์อวกาศ ท่านเล็งเห็นว่าจะต้องสนับสนุนวิทยาศาสตร์อวกาศให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการถ่วงดุลอำนาจกับประเทศมหาอำนาจ รวมถึงเป็นการประกาศขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์อวกาศของประเทศจีนให้สายตาประชาชนหลาย ๆ ประเทศได้ประจักษ์ เห็นได้จากประเทศจีนประสบความสำเร็จในการส่งโมดูลเทียนกง-1 ซึ่งเป็นห้องทดลองอวกาศไร้มนุษย์บังคับ ขึ้นสู่วงโคจรได้สำเร็จ และปฏิบัติการอวกาศเชิงโจวในหลาย ๆ ภารกิจ อาทิ ภารกิจปฏิบัติการส่งมนุษย์ขึ้นสู่อวกาศ ซึ่งในภารกิจนี้ ทำให้ประเทศจีนทำสำเร็จในการส่งมนุษย์ขึ้นไปยังอวกาศพร้อมกันถึง 3 นาย ขึ้นสู่อวกาศสำเร็จ ในเดือน กันยายน ปี ค.ศ. 2008 (เสาวนีย์ ปัญญาสังข์, 2555: 110-112)

นโยบายด้านเศรษฐกิจ (Economic Policy)

ประเทศจีนได้รับผลกระทบมาจากวิกฤติเศรษฐกิจโลก อาทิ วิกฤติเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์ ซึ่งเริ่มขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2007 และรุนแรงขึ้นในปี ค.ศ. 2008 ส่งผลให้สถาบันการเงินภาคอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์ และตลาดหุ้น เกิดวิกฤติขึ้น โดยที่ประเทศในเอเชียส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบด้วย และประเทศจีนมีอาจพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจได้ เช่นเดียวกัน เพราะพื้นฐานเศรษฐกิจหลักมาจากการพึ่งตลาดการส่งออก จากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ สำหรับประเทศจีนพบว่าอัตราการส่งออกสินค้า ลดลงเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ สหรัฐอเมริกาและประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ของประเทศจีนลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากร้อยละ 14.2 ใน ปี ค.ศ. 2007 เหลือ 9.6 ใน ปี ค.ศ. 2008 โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมจำพวกสิ่งทอ, เสื้อผ้า, รองเท้า, ของเล่นเด็ก และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศจีน ส่งผลต่อเนื่องให้อัตราการว่างงานในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้น ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจโลก ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ของประเทศจีนลดลงจากร้อยละ 14.2 ในปี ค.ศ. 2007 เหลือร้อยละ 9.6 และ 9.2 ในปี ค.ศ. 2008 และ 2009 ตามลำดับ ผลกระทบที่ตามมาส่งผลให้คนว่างงานเป็นจำนวนมาก นักศึกษามหาวิทยาลัยที่จบมาในแต่ละปี มีโอกาสได้งานที่ต่ำ (ศิริพร ดาบเพชร, 2558: 109)

ภาพที่ 1 : แผนภาพการเติบโตของ GDP ของประเทศจีน ปี ค.ศ. 2007 - 2024

ที่มา: (Wayne M, Morrison, 2014)

ในช่วงปี ค.ศ. 2008 รัฐบาลของประเทศจีนได้พยายามเร่งแก้ปัญหาเงินฝืดและคนว่างงาน โดยปฏิบัติการระดมงบประมาณกว่า 4 ล้านล้านหยวน เข้าสู่ระบบเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และรวมถึงแก้ปัญหาการส่งออกของสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่รัฐบาล งบประมาณส่วนหนึ่งถูกนำไปใช้ลงทุนในการก่อสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อสร้างการจ้างงานให้กับประชาชนและการหมุนเวียนทางระบบเศรษฐกิจ (ศิริพร ดาบเพชร, 2558: 109)

แผนการเช่นนี้ ช่วยส่งเสริมการลงทุนและการบริโภคภายในประเทศได้ และยังช่วยป้องกันและรักษาระดับความมั่นคงของการชะลอตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจประเทศจีน ส่งผลให้เศรษฐกิจประเทศจีนสามารถกลับมาฟื้นตัวในปี ค.ศ. 2010 โดย GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.6 อัตรา GDP โดยเฉลี่ยระหว่าง ปี ค.ศ. 2009 ถึง ค.ศ. 2011 อยู่ร้อยละ 9.7 ซึ่งประเทศจีนต้องตระหนักถึงเรื่องเศรษฐกิจอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น พรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยผ่านนโยบาย “คืบหน้าอย่างมั่นคง” รัฐบาลจีนใช้นโยบายนี้ในการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจีนให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพให้ได้มากที่สุด โดยที่สามารถยังพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งมีการดำเนินการที่สำคัญคือการส่งเสริมการพึ่งพาตนเองในตลาดภายในประเทศพร้อมลดการพึ่งพาจากตลาดภายนอกประเทศ และลดการใช้พลังงานสิ้นเปลืองและสร้างมลพิษ โดยมีการแบ่งเป้าหมาย คือ เป้าหมายการสร้างสมดุลเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในประเทศจีนและเป้าหมายการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ศิริพร ดาบเพชร, 2558: 110-114)

นโยบายผองดาวอย่างสันติ (Peaceful Rise of China)

เจิง ปี้เจี้ยน (Zheng Bijian) ได้ไปเยือนที่สถาบันบรูคคิงส์ กรุงวอชิงตัน ดีซี ในฐานะประธานที่ปรึกษาด้านการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ในวันที่ 16 มิถุนายน ค.ศ.2005 ในสมัยของประธานาธิบดี หู จิ่นเทา ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา และได้กล่าวเกี่ยวกับการสร้าง

ความไว้วางใจกันระหว่างจีนและสหรัฐฯ เพื่อนำไปสู่การสร้างความร่วมมือในด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ และเน้นว่าจีนมิใช่ภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา โดยนำเสนอผ่านนโยบาย “ผงาดอย่างสันติ” การนำเสนอนี้ได้สอดคล้องกับสุนทรพจน์ของประธานาธิบดี หู จิ่นเทา ที่ได้กล่าวในที่ประชุมในโอกาสครบรอบ 60 ปี แห่งการก่อตั้งสหประชาชาติ ณ องค์การสหประชาชาติในมหานครนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 2005 ไว้ว่า (ไชยสิทธิ์ ต้นตยกุล, 2562: 8)

*“...ประชาคมระหว่างประเทศต้องมีความ
ร่วมมืออย่างใกล้ชิดเพื่อลดความ
หวาดระแวงและส่งเสริมการพัฒนา
ร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน
อย่างยั่งยืนของทุก ๆ ประเทศ...”*

นโยบายผงาดอย่างสันตินี้ จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือในด้านผลประโยชน์ ระหว่างประเทศจีนและสหรัฐอเมริกา ทั้งในด้านมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น โดยประเทศจีนจะต้องยึดแนวทางสันติในการบริหารประเทศและไม่สร้างความหวาดระแวงให้กับสหรัฐอเมริกา (ไชยสิทธิ์ ต้นตยกุล, 2562)

นโยบาย 1234 (One-Two-Three-Four Policy)

ประธานาธิบดี หู จิ่นเทา มีเป้าหมาย 4 ประการ 1) ยึดมั่นในเป้าหมาย: เป้าหมายการเติบโตทางเศรษฐกิจ 8% 2) การจัดระเบียบในเชิงยุทธวิธีในโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เน้นสร้างจุดเด่น ยกระดับคุณภาพประสิทธิภาพ และความคล่องตัว สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนระบบการค้าสู่ภายนอกประเทศ 3) จัดการปัญหาของระบบประกันสังคมและระบบจัดเก็บภาษีให้เหมาะสม เพิ่มอัตราค่าแรง และสร้างความเป็นระเบียบให้แก่ระบบเศรษฐกิจ 4) ปฏิรูป 4 สิ่ง ได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้างรัฐบาล การปฏิรูปการคลัง การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ และการปฏิรูปพื้นที่ชนบท โดยนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจในยุคสมัยของหู จิ่นเทา ในปี ค.ศ. 2009 เศรษฐกิจของจีนได้แซงหน้าญี่ปุ่นขึ้นเป็นเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของโลก โดยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่า 10% (ปิยะภพ มะหะมัด, 2559: 124)

นอกจากนี้ประธานาธิบดี หู จิ่นเทา ได้มีการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ชนบท โดยการต่อยอดนโยบายจากประธานาธิบดีคนก่อน คือ เจียง เจ๋อหมิน “นโยบาย 3 เกษตร” คือ ด้านเกษตรกรรม ด้านเกษตรกร และด้านเกษตรกรหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการแยกปัญหาชนบทออกเป็นเรื่องของผลผลิตทางการเกษตร เรื่องความเป็นอยู่ของเกษตรกร และเรื่องของหมู่บ้านอันเป็นสภาพแวดล้อมสำคัญของพื้นที่ชนบท (ปิยะภพ มะหะมัด, 2559: 123)

นโยบายโลกแห่งความสามัคคี/โลกที่ ปองกองกลมเกลียว (Harmonious Society)

นโยบายเรื่องของ โลกแห่งความสามัคคี เกิดขึ้นเมื่อประธานาธิบดี หู จิ่นเทา ต้องการแก้ไขบรรเทาปัญหาความไม่พอใจทางสังคมที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากมีความกังวลเพิ่มขึ้นภายในพรรคเกี่ยวกับสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความไม่เท่าเทียมที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสังคมและความชอบธรรมของระบอบการปกครองในระยะยาว จึงเกิดเป็นนโยบายนี้ขึ้นมา (CMP STAFF, 2564)

สำนักข่าวซินหัวได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ประธานาธิบดี หู จิ่นเทา กล่าวไว้ว่าสังคมประชาธิปไตยต้องประกอบด้วย “ความสามัคคี หลักนิติธรรม ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความมีสัมพันธภาพ และความมีชีวิตชีวา” โดยมีการดำเนินการคือสร้างความมุ่งมั่นเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และประสานงานกันเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี และความมั่นคงทางสังคมที่เพิ่มขึ้นเป็นรากฐานสำคัญสำหรับสังคมที่มีความสามัคคีและความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร รวมทั้งการรักษาความเสมอภาคทางสังคมการสร้างระบบการจัดการทางสังคมและจัดการกับความขัดแย้งภายในของประชาชนและเพิ่มการรักษาสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น (Xinhua News Agency, 2548)

ซึ่งนโยบายนี้เป็นโครงการระยะยาวและมีความเป็นระเบียบ ทั้งพรรคและรัฐบาลคำนึงอยู่เสมอถึงความรู้สึกของพันธกิจที่ต้องรับผิดชอบใน

การเป็นผู้นำในการสร้างสังคมที่มีความสามัคคีเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่
ราบรื่นของสังคมจีนในอนาคต (Xinhua News Agency, 2548)

บทบาทจีนบนเวทีโลก

จีน-ญี่ปุ่น

ในวันที่ 9-10 และวันที่ 16-17 เมษายน ปี ค.ศ. 2005 เกิดการ
ชุมนุมและเดินขบวนต่อต้านญี่ปุ่นขึ้นในประเทศจีน ผู้ชุมนุมชาวจีน
เดินขบวนต่อต้านญี่ปุ่นในเมืองใหญ่ ๆ เช่น ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน ฉิงตู อู่
หั่น กว่างโจว เซินเจิ้น เป็นต้น ส่วนมากโบกสะบัดธงจีน ร้องเพลงชาติ
ตะโกนคำขวัญเป็นจังหวะ เมื่อเดินทางถึงสถานทูต สถานกงสุล บริษัทและ
ห้างสรรพสินค้าญี่ปุ่น จะมีการทำลายทรัพย์สินเกิดขึ้น เช่น ใช้สปีดตาม
หน้าประตู ใช้วัตถุขว้างปาอาคาร ส่งผลให้ทรัพย์สินเสียหายประปรายตาม
สถานทูตและสถานกงสุลญี่ปุ่น นอกจากนี้คนจีนที่ใช้อินเทอร์เน็ตทั่ว
ประเทศจำนวนมาก ยังรณรงค์ล่ารายชื่อสนับสนุนข้อเรียกร้องให้ช่วยกัน
ต่อต้านลัทธิทหารนิยมญี่ปุ่น และคว่ำบาตรไม่ซื้อสินค้าญี่ปุ่น (เชียน ฉีระ
วิทย์, 2549: 107-108)

โดยสาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศจีนและญี่ปุ่นเกิดจาก
ประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นแรกคือการอนุมัติตำราประวัติศาสตร์ในระดับ
มัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 5 เมษายน ปี ค.ศ. 2005
ซึ่งตำราดังกล่าวบิดเบือนการกระทำที่โหดเหี้ยมของญี่ปุ่นในช่วง

สงครามโลกครั้งที่ 2 และผู้นำญี่ปุ่นนิยมไปทำพิธีเคารพดวงวิญญาณของทหารญี่ปุ่นที่ตายในสนามรบสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ถูกศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศประหารชีวิตในฐานะเป็นอาชญากรรมสงคราม ทุกครั้งของการประกอบพิธีจะมีชาวเกาหลีและชาวจีนออกมาประท้วงและประณามญี่ปุ่น แต่รัฐบาลญี่ปุ่นแสดงออกว่าเป็นเรื่องภายในของตน (เขียน ธีระวิทย์, 2549: 109-110)

ประเด็นต่อมาเรื่องปัญหาการโต้แย้งกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะเตี้ยวหุย (ญี่ปุ่นเรียกว่าเซ็นกากุ) (Diaoyu/Senkaku) สำหรับจีนนั้นถือว่าหมู่เกาะนี้เป็นของจีน ซึ่งถูกญี่ปุ่นยึดไปพร้อมกับไต้หวันในปี ค.ศ. 1895 ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ต้องคืนเกาะไต้หวันให้กับจีนจึงต้องคืนหมู่เกาะเตี้ยวหุยด้วย แต่ญี่ปุ่นถือเอาพื้นที่ เกาะเซ็นกากุเป็นของตนเอง (เขียน ธีระวิทย์, 2549: 110) ในปี ค.ศ. 2003 เกิดข้อพิพาทระหว่างจีนกับญี่ปุ่นเหนือหมู่เกาะเตี้ยวหุยเรื่องการสำรวจจุดเจาะหาน้ำมันและแก๊สธรรมชาติในทะเลจีนตะวันออก โดยญี่ปุ่นอ้างพรมแดนโดยใช้หลักเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (economic exclusive zone) ส่วนจีนอ้างพรมแดนโดยใช้หลักไหล่ทวีป (continental shelf) ซึ่งทำให้ความขัดแย้งยิ่งรุนแรงขึ้น รัฐบาลจีนร้องให้มีการเจรจาตกลงเรื่องนี้ตลอดมา หมู่เกาะเตี้ยวหุยจึงเป็นปมปัญหาระยะยาวระหว่างสองประเทศ (เขียน ธีระวิทย์, 2549: 111) ต่อมาในปี ค.ศ. 2012 รัฐบาลญี่ปุ่นทำการประกาศซื้อเกาะ 3 เกาะในหมู่เกาะเซ็นกากุจากเอกชนที่อ้างว่าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะ

ดังกล่าว จนเกิดเป็นข้อพิพาทระหว่างรัฐบาลจีนกับญี่ปุ่นอีกครั้ง (ศิริพร ดาบเพชร, 2556: 243-244)

ประเด็นสุดท้ายคือ ญี่ปุ่นมีความปรารถนาที่จะได้รับที่นั่งถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป้าประสงค์นี้จะสำเร็จได้ยากถ้าจีนไม่สนับสนุนญี่ปุ่น (เพราะจีนมีสิทธิยับยั้งในฐานะหนึ่งใน 5 มหาอำนาจ) ก่อนหน้าการเดินขบวนประท้วงญี่ปุ่นในจีน เมื่อวันที่ 9-10 เมษายน ปี ค.ศ. 2005 ทางกรจีนสงวนท่าทีเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว แต่แล้วท่าทีของรัฐบาลเด่นชัดขึ้น เมื่อนายกรัฐมนตรี เวิน เจียวเป่า ของจีนได้ประกาศที่กรุงนิวเดลี เมื่อวันที่ 12 เมษายนว่า "มีแต่ประเทศที่รู้จักเคารพความจริงในประวัติศาสตร์ และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นเท่านั้น ที่จะสามารถชนะใจประชาชน จนได้รับความไว้วางใจให้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบที่สูงขึ้นต่อประชาคมนานาชาติ" (เขียน ธีระวิทย์, 2549: 112)

จีน-สหรัฐอเมริกา

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกาคิดขึ้นอย่างมากในยุคของประธานาธิบดี หู จินเทา โดยสังเกตได้จาก “เหตุการณ์ 11 กันยายน” (11 กันยายน 2001) หรือ รู้จักกันในชื่อ “โศกนาฏกรรม 911” อันมีสาเหตุมาจากกลุ่มก่อการร้าย อัลเคด้า (Al-Qaeda) ซึ่งนำโดย โอซามา บิน ลาดิน (Osama Bin Laden) ได้ส่งหน่วยผู้ก่อการร้ายปล้นเครื่องบินพลเรือนในสหรัฐพุ่งเข้าชนตึกเพนตากอน (Pentagon) และตึกเวิลด์เทรด (World

Trade Center) เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้สหรัฐอเมริกาส่งทหารเข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อยในเอเชียมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในอินเดียนและปากีสถาน (Twomey, Lavoy and Stone, 2005: 3) ซึ่งทางจีนที่ถือเป็นมหาอำนาจในโลกฝั่งเอเชียไม่ได้ออกมาแสดงท่าทีตอบโต้หรือคัดค้านการกระทำดังกล่าวของสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด ในขณะเดียวกันสหรัฐอเมริกามีความระมัดระวังในการกระทำบางสิ่งในประเทศเหล่านี้ที่เป็นการ ยั่วยุหรือทำร้ายจีน (เขียน อธิระวิทย์, 2549: 158-162)

ในการประชุมสุดยอดเอเปค (APEC) ที่ซิดนีย์ ปี ค.ศ. 2004 ประธานาธิบดี หู จิ่นเทา ได้เสนอกลไกส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช (George W. Bush) ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯในขณะนั้นได้ตอบรับข้อเสนอดังกล่าวของประธานาธิบดี หู จิ่นเทา โดยฝ่ายจีนเรียกกลไกส่งเสริมความร่วมมือดังกล่าวว่า “การเสวนาทางยุทธศาสตร์” (Strategic Dialogue) ในขณะที่สหรัฐฯเรียกว่า “การเสวนาระดับโลก” หรือ “การเสวนาระดับอาวุโส” (“Global Dialogue” หรือ “Senior Dialogue”) โดยการเสวนาดังกล่าวกำหนดจัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง โดยจีนและสหรัฐฯสลับกันเป็นเจ้าภาพ ครั้งแรกจัดขึ้นที่นครปักกิ่ง (1-2 สิงหาคม 2005) และครั้งที่สองจัดขึ้นที่กรุงวอชิงตัน ดีซี (24-25 มกราคม 2006) (เขียน อธิระวิทย์, 2549: 162-163)

โดยวัตถุประสงค์หลักในการจัดเสวนาแบบทวิภาคีนี้คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ป้องกันความขัดแย้งและการเข้าใจผิด

ระหว่างกัน ร่วมแสวงหาแนวทางอยู่ร่วมและพัฒนาาร่วมกันระหว่างสองประเทศ ในการประชุมครั้งแรกทั้งสองประเทศได้มีการพูดคุยกันในหลายประเด็น เช่น ด้านความมั่นคงแห่งชาติ และความท้าทายทางนิเวศวิทยารในระดับภูมิภาค เป็นต้น (Twomey, Lavoy and Stone, 2005: 2)

สาธารณรัฐประชาชนจีนถูกรับเลือกให้เป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 29

ประเทศจีนตระหนักดีว่า จากวันที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจนถึงวันจัดการแข่งขันกีฬาในเดือนสิงหาคม ปี ค.ศ. 2008 จีนจะต้องเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อีกมาก จีนต้องการเป็นเจ้าภาพจัดงานที่ปราศจากการคว่ำบาตรจากต่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงกับสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อครั้งที่ กรุงมอสโก เป็นเจ้าภาพในปี ค.ศ. 1980 และที่ ลอสแอนเจลิส ในปี ค.ศ. 1984 จีนต้องการจัดงานที่ยิ่งใหญ่ มีนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันและผู้ชมเป็นจำนวนมาก และได้รับการชื่นชมจากนานาชาติว่าเป็นเจ้าภาพที่ดี เพื่อให้เป้าหมายดังกล่าวบรรลุ จีนพยายามใช้การทูตสร้างมิตรกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเช่น สหรัฐ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น หลายครั้งที่จีนมีปัญหาเกี่ยวกับประเทศเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม จีนยอมเป็นฝ่ายประนีประนอมเพื่อระงับข้อพิพาทไม่ให้นานปลาย (เฉียนฉีเชิน, 2554: 26-27)

ตั้งแต่เริ่มต้นทศวรรษใหม่เป็นต้นมาผู้นำจีนแลกเปลี่ยนการเยือนกับผู้นำต่างประเทศไม่เว้นแต่ละสัปดาห์เพื่อสร้างหรือกระชับมิตรภาพกับ

ประเทศต่าง ๆ ประเทศจีนให้ความสำคัญแอฟริกาทั้งทวีป เนื่องจากประเทศในแอฟริกาเคยรวมตัวกันคว้าบารักกัฬาโอลิมปิกที่ มอนทรีออล (Montreal) ซึ่งแคนาดาเป็นเจ้าภาพ จีนเป็นเจ้าภาพจัดประชุมสุดยอดผู้นำประเทศแอฟริกาในนามชมรมความร่วมมือจีน-แอฟริกาในวันที่ 2-4 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2006 มีผู้นำ 48 ประเทศเข้าร่วมประชุม ท้ายสุดได้มีมติรับแผนปฏิบัติงานที่ส่งเสริมความร่วมมือจีนแอฟริกา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การต่างประเทศ และการพัฒนาสังคม ผลคือเกือบทุกประเทศในแอฟริกาสนับสนุนจีนในการจัดการงานแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (เฉียนฉีเซิน, 2554: 27)

ต่อมาคือปัญหาสิทธิมนุษยชน แม้จีนจะมีความเห็นต่างกับนักเคลื่อนไหวส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในตะวันตก แต่จีนพยายามที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ หลังจากได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพโอลิมปิกไม่นานจีนได้ปล่อยตัวนักโทษ นายหลี่ เซ่าหมิน คนจีนที่ได้รับสัญชาติอเมริกัน ซึ่งถูกจับในข้อหาสืบความลับให้ไต้หวัน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ปี ค.ศ. 2001 และยังมีนักโทษคนอื่น ๆ ที่ได้รับการปล่อยตัวในข้อหาความมั่นคง โดยเชื่อว่าเหตุผลได้รับการปล่อยตัวเพราะประเทศจีนได้เป็นเจ้าภาพโอลิมปิก นักเคลื่อนไหวสิทธิมนุษยชนพยายามใช้โอกาสที่จีนอ่อนไหวต่อพลังต่อต้านในระหว่างเตรียมงานโอลิมปิก บีบให้จีนเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลมากขึ้น (เฉียนฉีเซิน, 2554 : 27-28)

การส่งต่ออำนาจของ หู จิ้นเทา

ในปี ค.ศ. 2010 ถึง 2011 เป็นช่วงเวลาที่ หู จิ้นเทา ใกล้ครบวาระการดำรงตำแหน่ง ทำให้เป็นที่จับตามองของประชาชนจีนและพรรคคอมมิวนิสต์ ว่าใครจะเป็นผู้ที่ผู้นำรุ่นถัดไป โดยสื่อได้นำเสนอบุคคลสองคน ที่มีความเป็นไปได้จะก้าวขึ้นมาสู่อำนาจซึ่งได้แก่ หลี่ เค่อเฉียง (Li Keqiang) และ สี จิ้นผิง (Xi Jinping) แต่เมื่อดูสถานการณ์ในขณะนั้น สี จิ้นผิง มีโอกาสมากกว่าเนื่องจาก มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรค นั้นทำให้ หลี่ เค่อเฉียง อาจได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป (วรศักดิ์ มหัทธโนบล, 2555: 12)

วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2011 หู จิ้นเทา ได้กล่าวได้กล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสครบรอบ 90 ปี พรรคคอมมิวนิสต์ หู จิ้นเทา ได้ยอมรับว่าภายในประเทศยังคงตกอยู่ในวิกฤต เนื่องจากสถานะในตอนนีการเมืองของจีนเต็มไปด้วย ความยากลำบากและความซับซ้อน ไม่ว่าจะปัญหาทุจริตตั้งแต่ระดับข้าราชการไปถึงระดับผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้ประชาชนเริ่มแสดงท่าทีออกห่างและหมดศรัทธาจากผู้นำส่งผลให้พรรคสูญเสียอำนาจ (หยางจงเหมย์, 2557 : 378)

วรศักดิ์ มหัทธโนบล (2555: 19) ได้อธิบายเพิ่มเติมการเมืองภายในพรรคว่า การที่ผู้นำขึ้นมามีบทบาททางการเมืองได้นั้น สามารถแบ่งประเภทได้สองกลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มลูกท่านหลานเธอที่ใช้ระบบอุปถัมภ์ (Patronage) ที่มีสามารถขึ้นมาดำรงตำแหน่งได้ ตรงข้ามกับกลุ่มที่สอง คือ

กลุ่มที่มีครอบครัวหรือญาติที่เคยมีอำนาจในอดีต แต่ยังคงมีอิทธิพลอยู่ ซึ่งใช้ความสามารถ (Merit System) ในการขึ้นสู่อำนาจด้วยตัวเอง

สรุป

ภูมิหลังของ หู จิ้นเทา ไม่ได้โดดเด่นเมื่อเทียบกับผู้นำจีนท่านอื่น แต่เป็นบุคลิกภาพและความสามารถของท่านที่มีส่วนสำคัญในการทำให้ท่านประสบความสำเร็จในเส้นทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศอย่างชิงหัว ทั้งยังได้เป็นผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น หัวหน้าคณะนาฏศิลป์ และ พี่เลี้ยง เป็นต้น

เหตุการณ์การปฏิวัติวัฒนธรรม ในสมัยของ เหมา เจ๋อตง ได้กลายเป็นใบเบิกทางสู่เส้นทางการเมืองของ หู จิ้นเทา ตั้งแต่การได้ทำงานที่มณฑลกานซูในฐานะเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโรงงานไฟฟ้าหลิวหัวเจีย และได้รับการอุปถัมภ์จาก ไป่ หมิง จนได้รับหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการก่อสร้างมณฑลกานซู และได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญอย่าง ประธานสันนิบาตชาติเยาวชนแห่งมณฑลกานซู ต่อมาได้รับตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์มณฑลกัญโจวและเขตปกครองตนเองพิเศษทิเบต นั้นทำให้ หู จิ้นเทา ได้รับประสบการณ์มากมายและได้รับการยอมรับจากสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ จนสามารถดำรงตำแหน่ง คณะกรรมการประจำกรมการเมือง (Politburo Standing Committee) และสุดท้ายได้รับการดำรงตำแหน่ง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์สาธารณรัฐประชาชนจีน

หู จิ้นเทา นับได้ว่าเป็นผู้นำคนหนึ่ง ที่มีผลงานด้านนโยบายที่สำคัญ อาทิ นโยบายจีนเดียว ที่ถูกใช้เพื่อเจริญความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศจีนและไต้หวัน และปัจจัยที่ทำให้การดำเนินนโยบายดังกล่าว เป็นไปได้อย่างราบรื่น คือการดำเนินนโยบาย 3 ไม่ของไต้หวัน ซึ่งสามารถช่วยให้ประเทศจีนและไต้หวันมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น รวมถึงนโยบายการป้องกันประเทศ ที่เป็นการแก้ไขความล่าช้าของกองทัพ และการใช้อาวุธนิวเคลียร์บนหลักพื้นฐานของการปกป้องประเทศ ต่อมาคือนโยบายด้านอวกาศ ที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางวิทยาศาสตร์ของประเทศจีน รวมถึงนโยบายด้านเศรษฐกิจ สำหรับประเทศจีนในช่วงการเกิดวิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ ได้มีการใช้นโยบาย คืบหน้าอย่างมั่นคง เพื่อทำให้ผ่านพ้นวิกฤติในครั้งนี้ไปได้ และนโยบายหนึ่ง-สอง-สาม-สี่ ที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนที่สำคัญและช่วยส่งเสริมให้ประเทศจีนเป็นประเทศที่อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นอันดับ 2 ของโลก และนโยบายโลกแห่งสามัคคีเป็นนโยบายที่ต้องการแก้ปัญหาทางสังคมเพื่อสร้างโลกที่ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีความสามัคคีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สุดท้ายคือนโยบายการผงาดอย่างสันติซึ่งถือเป็นนโยบายที่สำคัญเป็นการร่วมมือระหว่าง 2 ประเทศ คือ จีนและสหรัฐอเมริกา เป็นนโยบายที่พัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วนของจีนทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง โดยทั้ง 2 ประเทศจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อลดความหวาดระแวงและเพื่อสร้างผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน

การอยู่ในอำนาจช่วงสุดท้ายของ หู จิ้นเทา เป็นช่วงที่เกิดภาวะวิกฤติภายในประเทศมากที่สุดช่วงเวลาหนึ่ง เนื่องจากเกิดการคอร์รัปชันภายในพรรคเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเกิดการจลาจลภายในเมืองเหอเถียน และการเกิดอุบัติเหตุครั้งใหญ่ที่หวินโจว ซึ่ง สี จิ้นผิง ในฐานะเป็นผู้ที่ได้สืบทอดอำนาจต่อจาก หู จิ้นเทา จะต้องเป็นผู้แก้ปัญหาวิกฤติต่อจาก หู จิ้นเทา

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติพิศ พุทธิวนิช. (2563). การปฏิรูปกองทัพปลดแอกประชาชน: นัยต่อความเป็นผู้นำของสีจิ้นผิง. วารสารสังคมศาสตร์, 50(1), หน้า 9

เขียน ธีระวิทย์. (2549). *จีนใหม่ในทศวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

เขียนฉีเชิน. (2554). *สถานการณ์โลกกับการทูตจีน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

ไชยสิทธิ์ ต้นตยกุล. (2562). การดำเนินยุทธศาสตร์ของจีนในระดับโลกและต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ย้อนพินิจแนวความคิดการผงาดอย่างสันติ (Peaceful Rise). วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน, 6(2), หน้า 7-16.

บุญศักดิ์ แสงระวี. (2550). *จีน เผชิญหน้าการท้าทายใหม่*. สำนักพิมพ์
สุขภาพใจ.

ปิยะภพ มะหะมัด. (2559). คุณูปการของเต็ง เสี่ยวผิง ที่มีต่อการ
สร้างสรรค์จีนให้ทันสมัย. *วารสารเศรษฐศาสตร์บูรพา*, 4(1), หน้า
123-124.

มโน เลหาภณิข. (2565). อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อองค์ทะเลลามะมรณภาพลง?.
[ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. งานค้นคว้าอิสระ.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2555). ความมั่นคงทางการเมืองของจีนก่อนสมัชชา
18. ใน *จีนกับความมั่นคงของ มนุษย์ ปีที่ 2*. วันที่ 28 พฤศจิกายน
2555. ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ ชั้น 4 อาคารประชาธิปไตย-
รำไพพรรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 12-19.

วิรัช ลิ้มทองกุล. (2554). *มังกรผลัดแผ่นดิน*. สำนักพิมพ์ผู้จัดการ 360°.

วิทยา วิทยอำนวยคุณ. (2546). *มังกรพิทักษ์โลก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
เส้นทาง.

ศิริพร ดาบเพชร. (2558). พลวัตจีนภายใต้ 40 ปี นโยบายปฏิรูปและเปิด
ประเทศ (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.

เสาวนีย์ ปัญญาสังข์. (2554). นโยบายประเทศจีนภายใต้ประธานาธิบดี หู
จิ้น เทา ต่อสหรัฐอเมริกาในศตวรรษที่ 21. (วิทยานิพนธ์หลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

สันติ ตั้งรพีพากร. (2544). *จากเจียงเจ๋อหมินสู่หูจิ้นเทา*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์สายธาร.

หยางจงเหม่ย. (2557). *สี่จีนผิงบนทางแยกประวัติศาสตร์จีน* (กนิษฐา สีลา
มณี, แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

ภาษาอังกฤษ

Brown, K. (2012). *Hu Jintao : China's silent ruler*. Singapore:
World Scientific Publishing

CMP STAFF. (2021). *Harmonious Society*.

Davis, D. K. (2008). *Hu Jintao (Moder World Leaders)*. New York:
Infobase Publishing

Ewing, R. D. (2003). *Hu Jintao: The Making of a Chinese General
Secretary*. *The China Quarterly*, 43(173), p 19-21

Miller, H. L. (2002). *The Succession of Hu Jintao*. *China
Leadership Monitor*, 1(2), p 6

Twomey, P. and Lavoy, R. and Stone, L. (2005). U.S.-China Strategic Dialogue, Conference Report / Honolulu, Hawaii. *Institutional Archive of the Naval Postgraduate School*, p 2-3.

Wayne M, Morrison. (2014). China's Economic Rise: History, Trends, Challenges, and Implications for the United States.

Xinhua News Agency. (2005). Hu: Building Harmonious Society Crucial for Progress.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ แห่งเกษตรศาสตร์

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์ เป็นวารสารทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้นักวิชาการ คณาจารย์ นักรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ นิสิต/นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ลงบทความและผลงานวิจัยของตน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ทางวิชาการในสาขา

- 1) การปกครองและการบริหารจัดการท้องถิ่น
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- 3) การบริหารงานยุติธรรมและความปลอดภัย
- 4) รัฐประศาสนศาสตร์
- 5) สังคมศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่วงการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และเผยแพร่สู่สาธารณชนผู้สนใจทั่วไป

ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมีกำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) และผลงานที่ส่งมาต้องไม่เคยเสนอหรือกำลังเสนอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการใดมาก่อน

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์

1) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นในลักษณะวิเคราะห์วิจารณ์ หรือเสนอแนวคิดใหม่จากพื้นฐานทางวิชาการที่ได้เรียบเรียงจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่นหรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้ที่มีประโยชน์แก่คนทั่วไป

2) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่มีการค้นคว้าอย่างมีระบบและมีความมุ่งหมายชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้า หรือการนำวิชาการมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ บทความวิจัยมีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ เช่น มีการตั้งสมมติฐานหรือมีการกำหนดปัญหาที่ชัดเจนสมเหตุสมผลโดยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดมีการรวบรวมข้อมูล พิจารณาวิเคราะห์ ตีความและสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์

3) บทความพิเศษ (Special Articles) บทความพิเศษทางวิชาการที่นำเสนอองค์ความรู้ทางวิชาการอย่างเข้มข้นและผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการหรือวิชาชีพ

4) บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่หรือจากประสบการณ์ของผู้นิพนธ์มาเรียบเรียงขึ้น

5) ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความบทความความรู้ เรื่อง แปรย่อความจากวารสารต่างประเทศการแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำรา หรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจหรือข่าวการประชุม ทั้งระดับชาติและนานาชาติ

3. รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 15-17 หน้ากระดาษ A 4 (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK เท่านั้น ตั้งค่าน้ำกระดาษเว้นขอบบน ขอบขวา ขอบล่าง 0.98 นิ้ว และ ขอบซ้าย 1.38 นิ้ว (ระยะขอบเพื่อการเย็บเล่มหนังสือ) กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัด แบบบรรทัดเดียว ระยะห่างก่อนเท่ากับ 0 pt หลังเท่ากับ 0.6 pt และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอตารางต้องนำเสนอตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับ ตารางไว้ด้านบน ส่วนการนำเสนอรูปภาพหรือแผนภาพระบุหมายเลขกำกับไว้ด้านบน พิมพ์เป็นตัวหนา เช่น ตารางที่ 1 หรือ Table 1 ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 โดยรูปภาพหรือแผนภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษพิมพ์ไว้หน้าแรก ตรงกลางน้ำกระดาษ

3) ชื่อผู้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดรูปแบบตามแบบของวารสาร พร้อมระบุหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เขียน และ email ที่สามารถติดต่อได้

4) มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษควรมีอยู่ระหว่าง 150-250 คำต่อบทคัดย่อ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3-5 คำ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุดให้พิมพ์ขีดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นหัวข้อใหญ่ 6 ตัวอักษรพิมพ์ (0.5 นิ้ว) พิมพ์อักษรตัวที่ 7 และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกันเมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลขคำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระนี้ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุปมีความกะทัดรัด สั้นกระชับ และครอบคลุม

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย

3) วัตถุประสงค์ การวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์การวิจัย

4) การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) อธิบายถึงผลการสืบค้นเอกสาร บทความ การวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงให้เห็นถึง “ช่องว่างของความรู้” (knowledge gap) ที่ยังไม่ถูกพิจารณา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สามารถเติมเต็มช่องว่างของความรู้นี้ได้ การทบทวนวรรณกรรมต้องมีการอ้างอิงอย่างครบถ้วน รวมทั้งควรมีการวิเคราะห์และจัดระบบความสัมพันธ์ของวรรณกรรมเหล่านั้นด้วย

5) กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) แสดงถึงแนวคิดสำคัญ หลักการสำคัญ ที่กำหนดขึ้นจากการประมวลมาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอเป็นแผนภาพที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

6) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

7) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจนควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

8) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิดและงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

9) สรุป (Conclusions) สรุปในภาพรวมของบทความโดยนำเสนอประเด็นสำคัญผลการวิจัย และแสดงผลลัพธ์ว่าผลการวิจัยความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป

10) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

11) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเนื้อหาของบทความเท่านั้น (ใช้ระบบ APA 6 th)

บทความวิชาการ บทความพิเศษ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุปมีความกะทัดรัด สั้นกระชับ และครอบคลุม โดยบทคัดย่ออาจจะประกอบด้วยเนื้อหาสามส่วน คือ เกริ่นนำถึงวัตถุประสงค์ สิ่งที่ทำ (วิธีในการศึกษา) สรุปผลสำคัญที่ได้ ซึ่งอ่านแล้วต้องเห็นภาพรวมทั้งหมดของงาน

2) บทนำ (Introduction) เป็นการกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (review) และต้องมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลตามรูปแบบที่วารสารกำหนด

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

4) สรุป (Conclusion) สรุปโดยเลือกประเด็นสำคัญของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ซึ่งอาจใช้วิธีการบอกผลลัพท์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไร

ต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นที่ท้าทายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป

5) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเนื้อหาของบทความเท่านั้น (ใช้ระบบ APA 6 th)

โดยผู้เขียนสามารถดาวน์โหลด Template บทความ ได้ที่:

https://drive.google.com/drive/folders/19aZLfc6qIIe5KvMHOFbdR8lm_isYtSfO?usp=drive_link

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสารหนังสือหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดก่อนส่งต้นฉบับ ผู้เขียนบทความควรตรวจสอบถึงความถูกต้องของการอ้างอิงเอกสาร เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้องจะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จนกว่าการอ้างอิงเอกสารได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง

โดยผู้เขียนสามารถดาวน์โหลด รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA 6th Edition ได้ที่:

https://drive.google.com/drive/folders/19aZLfc6qIIe5KvMHOFbdR8lm_isYtSfO?usp=drive_link

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

5.1 ส่งต้นฉบับบทความมาที่ polscikuj@gmail.com

โดยระบุหัวข้อ email: ส่งบทความเพื่อขอรับการตีพิมพ์-ชื่อ
บทความ ชื่อไฟล์: ชื่อบทความ-ชื่อผู้เขียน

5.2 ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์เอกสาร ประกอบด้วย

1) ต้นฉบับจำนวน 3 ชุด ได้แก่

- ต้นฉบับที่ไม่ระบุชื่อผู้แต่ง จำนวน 2 ชุด

- ต้นฉบับที่ระบุชื่อผู้แต่งจำนวน 1 ชุด โดยเอกสารต้อง

ระบุรายละเอียดผู้เขียนบทความAuthor(s) ได้แก่ ชื่อ ตำแหน่ง
และสังกัด หรือวุฒิการศึกษาสูงสุด อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยให้มีทั้ง
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบบทความ
(Corresponding Author) ให้ระบุที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ Email ที่
สามารถติดต่อได้ ในกรณีที่ต้นฉบับดังกล่าวมาจากหรือเป็นส่วน
หนึ่งของวิทยานิพนธ์หรือหลักสูตรการศึกษาโปรดระบุชื่อหลักสูตร
สาขา และสถาบันการศึกษาให้ชัดเจน

2) แผ่นซีดีบรรจุข้อมูลต้นฉบับจำนวน 1 แผ่น (ระบุชื่อ
บทความ-ชื่อผู้เขียน)

3) แบบเสนอผลงานเพื่อตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์และรัฐ
ประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์

4) ส่งต้นฉบับบทความเพื่อเสนอตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์และรัฐ
ประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์มายังกองบรรณาธิการวารสาร
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งเกษตรศาสตร์ ภาควิชา

รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. 02-561-3480, 02-561-3484
ต่อ 2 โทรสาร. 02-942-8579

กองบรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
แห่งเกษตรศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. 02-561-3480,
02-561-3484 ต่อ 2 โทรสาร. 02-942-8579

วิสัยทัศน์ผู้นำกับการรับมือความเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน
(Embracing Changes for Sustainability)

H.E.Hun Saroeun

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง

กุลิศรา จำปาหอม และ กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

การส่งออกยางพาราไทยไปจีน (ค.ศ.1978 – 2008):
นโยบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตลาดและความผันผวน

อรญา บางประสิทธิ์ และ อภิชา ชุตติพงษ์พีสิฏฐ์

การจัดวางอำนาจทางการเมืองของระบอบทหารอียิปต์
ช่วงก่อนการเริ่มต้นและสิ้นสุดลงของเหตุการณ์รัฐประหาร ค.ศ. 2013

ณัฐกร คล้ายสุบิน และ มารีษา กองเงิน

การเมืองจีนช่วงสี่ จีนผง : นโยบายรอบรัฐ นโยบายต่างประเทศของจีน
เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองภายในและระหว่างประเทศ

ธนชัย กานพพรหมมา และ คณะ

เส้นทางการเมืองและนโยบายสำคัญของประธานาธิบดี หู จิ่นเทา

ยศวุฒิว่องเขตต์กรรณ์ และ คณะ

